ÇARŞAMBA
19
İKİNCİKÂNUN
1938

İstanbul, Ankara Caddesi
TELEFON: 24318, 24319, 24310
TELGRAF: TAN, İSTANBUL
ÜÇÜNCÜ YIL — No. 97[?]
5 KURUŞ

TAN

BAŞMUHARRİRİ: AHMET EMİN YALMAN

Türkkuşu Filosu

Ankara, 18 (TAN) — Türkkuşu filosu, yakında Balkan memleketlerinde turneye çıkacaktır. Filo, Bükreş, Belgrat, Atina, Selânik yoliyle İstanbula dönecektir. Filoya Başöğretmen Sabiha Gökçenin kumanda etmesi muhtemeldir.

Göçmen İşi İçin Ana Program

Ahmet Emin YALMAN

Halk Partisinin son toplantısında Bulgaristandaki Türklerin hali konuşulmuştur. Hariciye ve Sağlık Bakanlarımız buna dair izahat vermişlerdir.

Gerek verilen malûmat ve gerek Bulgaristandan gelen haberler şunu gösteriyor ki, Bulgaristandaki Türklerin hali acıdır. Bugünkü Bulgar kabinesi hiç şüphe yok ki, bize eskilerden çok fazla hüsnü niyet ve dostluk göstermektedir. Türk harflerinin Türk mekteplerinde kullanılmasının mecburî ve eski Arap harflerinin ihtiyarî bir hale getirilmesi buna bir alâmettir. Şimdiye kadar Arap harflerinin himaye görmesi yalnız bir şeye delâlet edebilirdi ki, o da Bulgar hükûmetinin, Türkleri afyonlamak ve inkişaftan mahrum bırakmak için mürteci unsurları müttefik tutmak istemesinden ibaretti.

Fakat, bugünkü Bulgar hükûmetinin dünkülerden daha dostça ve insaflıca hareket etmesi, davayı halletmiye elbette kâfi değildir. Bir defa Bulgar halkında şu kanaat vardır ki, Türkler muvakkat bir misafirdir. Bulgaristanın içtimaî bünyesine yabancı bir unsur olarak memleketlerinde muvakkat bir zaman için yaşıyorlar. Ellerindeki toprak yarın Bulgar komşularının eline geçecektir. Böyle istikrarsız bir vaziyetten istifade etmek ve tazyik vasıtalarına başvurmak, elbette birçok fertlerin hatırına gelir. Bu sayede yarınki toprağı bugünden ele geçirmeyi ümit edebilirler.

Diğer taraftan Bulgaristan Türklerinin birçoğu, köklerinden kopmuş ağaçlara benziyorlar. Doğdukları memleket kendileri için müsavi fırsat ve normal kazanç imkânı tanımıyor. Canlarından, mallarından emin değildirler. Muhaceret günlerini bekliyerek ruhsuz bir hayat geçiriyorlar. Bir kısmı, elinde avucunda ne varsa satmıştır. Hazırdan yemekle meşguldür. Bunun sonu gelince sefalet ve felâketle karşılaşacaktır.

Böyle istikrarsız ve karanlık bir vaziyet, bu kardeşler için de, bizim için de, hattâ Bulgaristan için de acı ve fenadır. Komşumuz Bulgaristanla karşı karşıya geçmek ve Romanya ile yaptığımız gibi bu işi açık bir programa bağlamak en kestirme ve insanca yoldur. Böylece muhacereti akla koyanlar, program dairesinde memlekete gelirler. Nakli mümkün mallarını beraberlerine alırlar. Mümkün olmıyanları şu veya bu kıymete çevirirler. Bu kıymetlerin ödenmesi şekil ve vasıtası da iki hükûmet arasında konuşulur. Bu sayede Bulgaristanla aramızdaki azlık işi kökünden hallolur. Gelecekler muayyen bir zaman içinde gelirler. Bulgaristanda yaşamayı tercih eden fertler de her vakit için Bulgar siyasî bünyesinin malı haline girerler.

Fakat Sağlık Vekilimizin haklı olarak ileri sürdüğü gibi, göçmen işi yalnız siyasî bir anlaşma ile göçmenlerin anayurda dönmiye karar vermelerile bitmez.

İstibdat günlerinde böylece bittiği zannedilirdi. Fakat netice yüz binlerce Türkün Balkanlardan, Kafkasyadan, Bosnadan ve Adalardan ana yurda; yaşamak için değil, ölmek için gelmesinden ibaret kalmıştır. Bu fena günlerin yarası hâlâ kanamaktadır.

Bir işi iptidadan tasarlamak ve icabını hazırlamak şeklinde iş gören inkılâp idaresi, üstün zihniyet ve usullerini göçmen işinde çok güzel bir surette ortaya koymuştur. Gelen göçmenler, mahir bir bahçıvanın elinde tam usulile toprağa dikilen fidanlar gibi derhal kök tutmuşlardır. Hepsine arazi, ev, istihsal imkânları

(Arkası 8 incide)

Bir Komisyon Kuruluyor

Et Fiyatları, Devamlı Kontroldan Geçirilecek

Ayni Cins Etler, Şehrin Her Tarafında Ayni Fiyatla Satılacaktır

Mezbaha resmi kilo üzerinden alındığı takdirde etin daha da ucuzlaması mümkün olacak

Et fiyatlarının 1 marttan itibaren 10 kuruş ucuzlatılması kararı üzerine şehrimizde bazı hazırlıklar yapılmıya başlanmıştır. Marttan itibaren fiyatlar on kuruş aşağı inecek ve et fiyatlarını hususî bir komisyon kontrol edecektir. Bu komisyonda belediye iktısat müdürü, şehir meclisi azasından iki zat, hayvan borsası reisi, Kasaplar cemiyetinden iki aza, celeplerden ve perakendecilerden ikişer kişi bulunacaktır.

Şehrin her tarafında ayni cins et, ayni fiyat üzerinden satılacaktır.

Esnafın herhangi bir şekilde, karara aykırı hareket etmesine meydan verilmiyecektir. Bunu temin için, be-

(Arkası 8 incide)

Fransadaki Buhran Bitti

Chautemps, Kabineyi teşkile muvaffak oldu

Yeni Kabine, Cuma Günü Parlâmento Huzuruna Çıkarak İtimat Reyi İsteyecek

Paris, 18 (TAN) — Dördüncü Chautemps kabinesi resmen teşekkül etmiştir. Harbiye ve Millî Müdafaa nazırı Daladier Başvekil muavinliğini de üzerine almaktadır.

Sosyalistlerin parlâmento grupunun halk cephesine mensup bir parti mümessili olan Chautemps kabinesine müzaherete karar vermesi üzerine Chautemps yeni kabinenin listesini hazırlamıştır. Liste şu şekildedir

Başvekil: Chautemps; Devlet Bakanları: Frossart ve Bonnet; Millî Müdafaa ve Harbiye: Daladier; Bahriye: Villiam Bertrant; Hava: Guy la Chambre; Dahiliye: Sarraut; Adliye: Campinchi; Maliye: Marchandaue; Hariciye: Delbos; Ticaret: Pierre Cot; Tekaüt: Lasalle; Ziraat: Chosat; Maarif: Jean Zay; P.T.T: Genin; Mesaî: Ramadier; Müstemleke: Stecg; Sıhhiye: Rucart; Nafia: Queuille; Deniz Ticareti: Ebel.

Sosyalist Konseyinde

Chautemps'ın yeni kabineyi kurması uzun münakaşalar ve siyasî faaliyetler neticesinde mümkün olmuştur.

B. Heryo, Elizeden çıkarken etrafını saran gazetecilerle görüşüyor..

B. Blum, sosyalist millî konseyine verdiği takrirde yeni bir halk cephesi hükûmeti kurulmadığı takdirde cephe gruplarının ekseriyetine ve halk birliğinin program ve inzibatına dayanacak bir hükûmete iştirak için parti azasına mezuniyet veril -

(Arkası 8 incide)

Yugoslavya Başvekili Berlinde neler görüştü?

Bir Fransız Gazetesine Göre, Yugoslavyaya Komünist Aleyhtarı Pakta Girmesi Teklif Edilmiş

Berlin, 18 (TAN) — Yugoslavya Başvekili Doktor Stoyadinoviçin resmî seyahati, Her Hitlerin dün verdiği ziyafet, iki devlet adamı arasında yapılan mülâkat ile nihayet bulmuştur. Yugoslavya Başvekili bugün Berlin civarını, hususî surete gezmiştir. Daha sonra Magdeburg'da ava çıkacak, ve Essen'e gidecek ve oradan Münich'i ziyaret edecektir.

Yugoslav gazeteleri

Bütün gazeteler Stoyadinoviçin seyahatini ehemmiyetle takip ediyor. Belgrat gazeteleri seyahatin neticelerinden memnundur. Stoyadinoviçin Hitlerle mülâkatı sırasında, Yugoslavlara karşı sempatisile tanınmış Beneral Goering'in bulunması ayrı bir memnuniyetle karşılanmaktadır.

Alman gazeteleri

Berlin gazeteleri bilhassa doğrudan doğruya konuşma usulünün bir kere daha faydası tebarüz ettiğini, bu görüşmelerin bir kimseye kar-

(Arkası 8 incide)

Deniz Silâhları Yarışı Müthiş

Amerika, 13 Yeni Zırhlı İnşasına Karar Verdi

Amerika donanmasına mensup gemilerdenbiri..

Vaşington, 18 (A.A.) — Parlâmentonun Maliye Encümeni 1939 senesi deniz tahsisatını 27,723,000 dolar fazlasiyle 553,226,000 dolar olarak kabul etmiştir. Bu tahsisat sayesinde 2 zırhlı, 8 muhrip, 6 denizaltı ve 4 yardımcı gemi olmak üzere 20 yeni birlik inşası kabil olacaktır. Encümen ayni zamanda inşa edilmekte olan 72 gemi için lâzım olan tahsisat ile Alexandra'daki torpil fabrikasının yeniden açılması ve mühimmat nakli için kullanılan Pyro gemisinin tekrar

(Arkası 3 üncüde)

ATATÜRK

İstanbulun İmar plânını Tetkik ve Tasvip Ettiler

Ankara, 18 (TAN muhabirinden) — Atatürk, bugün saat 16 da yanlarında Başvekil B. Celâl Bayar bulunduğu halde, Dahiliye Vekâletini şereflendirmişlerdir. Büyük Şef, Vekâlet makamında 45 dakika kadar istirahat buyurmuşlar ve İstanbul şehrinin mütehassıs Prost tarafından yapılan imar plânını tetkik ve tasvip etmişlerdir.

*

Başvekil B. Celâl Bayar, saat 17 ye doğru Parti merkezine gelmiş ve geç vakte kadar meşgul olmuştur.

Adana Ovası Su Altında Kaldı

Adana, 18 (Tan muhabirinden) — Son yağan şiddetli yağmurlar neticesinde Seyhan dört metre yükseldi. Bütün Adana ovası su içindedir. Münakalât tamamen durmuştur. Bir kısım köylerin su altında kalmasından endişe edilmetkedir. Vilâyet bazı tedbirler almağa çalışmaktadır.

YENİ TEFRİKAMIZ

Yalnız Dönüyorum

Yazan: Şükûfe Nihal

Bu eser, son yirmi senelik hayatımızın en canlı romanıdır. Okuyucularımızın büyük zevkle takip edecekleri bu yeni tefrikamıza pek yakında başlıyoruz.

Teruel'de Çok Şiddetli Bir Hava Harbi Oldu

Hükûmetçiler, Asilerin Mukabil Taarruzunu Durdurdular

Barselon, 18 (A.A.) — Asiler dün Teruel üzerine mukabil taarruzlarına başlamışlardır. Bu taarruz Teruel'in şimali şarkîsinde bulunan cümhuriyetçiler mevzilerine yapılmıştır. Bu mevziler Saragosse — Soria yolu ile Valencia — Kalatoyut şimendiferleri ve Sagonteden Negosa giden yolun birleştiği Elpetron mevkiine hâkim bulunmaktadır.

300 den fazla toptan mürekkep asi bataryaları şiddetle cümhuriyetçi mevzilerini bir yandan döverken öte yanda düşman tayyareleri geri mevzilerini bomba ateşi altında bulunduruyorlardı. Hükûmet kıtaatı, bu şiddetli obüs yağmurunun altında Celades tepelerinden inen düşman hücum dalgalarını karşılamışlardır.

Cümhuriyetçilerin tayyareleri adeden daha az olmalarına rağmen âsilerin tayyare kuvvetlerile Teruel üzerinde şiddetli bir hava muharebesi yapmışlardır. Hükûmet avcı tayyareleri düşmanı bir çok defalar takip et-

(Arkası 8 incide)

Çinliler 2 şehri istirdada Muvaffak Oldular

Japonya Yalnız Kendi Kurduğu Pekin Hükûmetini Tanıyor

Londra, 18 (TAN) — Uzak Şark harbine dair verilen bir habere göre, Japonlar, bugün Hongkong ile Kanton arasındaki yolu şiddetle bombardıman etmişlerdir. İngiltere hükûmeti, bu yolu kullanan tebaasının bir zarara uğramaması için Japon makamlarına müracaat etmiştir. İngiltere efkârı umumiyesi hâdisiye büyük ehemmiyet vermektedir.

Asıl Çinde bir kaç cephede kanlı muharebeler devam ediyor. Bunların birincisi, Tiensin — Pukov demiryolu uzunluğunca vuku bulmaktadır. Japonlar, burada taarruza geçmişler ve ilerlemeğe başlamışlardır. Çinliler vaziyetin nazik olduğunu itiraf ediyorlar.

Pekin — Hankov demiryolu üzerindeki Çin kuvvetleri Tiensin - Pukov hattını müdafaa eden Çin kuvvetlerile irtibat tesisini kararlaştırmışlardır. Diğer taraftan, Pekin — Hankov cephesindeki Çin orduları Lun -

(Arkası 8 incide)

B. Hirota

MİTHAT PAŞANIN OĞLUNUN HATIRALARI

Yazan:
Ali Haydar Mithat

[Tercüme ve iktibas hakkı mahfuzdur,]

Ayan Azalığım İçin Uzun Münakaşalar

No. 50

Ayan âzalığına tayinim münasebetiyle İttihat ve Terakki tarafından yapılan hücumlarda Kâmil paşaya mühim bir pay ayrılıyordu. Ittihatçı gazeteler, Kâmil Paşayı iki yüzlülükle itham ediyorlardı.

Gidip Kâmil Paşayı gördüm. Dedim ki:

— Ayana geçirilmem zaten benim arzum sebebinden olmamıştı. Bu kadar gürültü uyandırdığına göre istifaya hazırım.

Şu cevabı verdi:

— Tayininiz Padişahın arzu ve iradesiyle olmuştur. Kendi ne derse onu yapınız.

Birkaç gün sonra Abdülhamit beni istetti. Saraya gittim. Bana şu sözleri söyledi:

— Babanızı göklere çıkarıyorlar, sonra sizi âyana tayin etmemi bile çok görüyorlar. Bu ne mantıksız harekettir! Istifa etmiyeceksiniz .Yaşınızın müsaadesizliğinden bahsediyorlar. Bu doğru değildir. Tezvirdir. Varsınlar, bağırsınlar...

Saraydan çıktım. Kâmil Paşaya gittim. Abdülhamidin arzusunu anlattım. Memnun oldu:

— Katiyen istifa etmeyiniz ve âyana devam ediniz. Dedi.

İttihat ve Terakkinin yaş meselesini ileri sürerek âyana tayinime muhalefet etmesi, dahilde de, hariçte de fena bir tesir uyandırdı. Şahsî hislerin aklın icabını körlettiğine bir delil diye karşılandı. Avrupa gazeteleri, İttihat ve Terakkinin, Mithat Paşanın oğluna âyan âzalığını çok görmesine hayret gösterdiler. Bu mesele münasebetiyle Ingiltere sefirinden aldığım mektup, aynen şudur:

İngiltere sefareti
İstanbul, 20 Ilkkânun 1908

Âyana tayin olunduğunuzu müjdelediler. Ümit ederim ki bu güzel havadisi siz de teyit edeceksiniz.

Babanızn ölmez büyük eserinin başka bir nesil tarafından takdis olunduğuna şu suretle olsun, siz de kanaat getirmiş olursunuz. Öyle zannederim ki âya meclisi sizin zekânızdan, tecrübenizden ve bilhassa haricî siyaset işlerine vukufunuzdan istifade edecek tir.

Samimî temennilerime ve sevgime inanmanızı dilerim.

GERARD LONİTER

Ingiltere sefiri bu mektubile bana pek açık bir surette şu tavsiyede bulunuyordu: "Gürültülerden türküp, âyan âzalığını reddetmiye kalkışma!,,

Âyana tayinim münasebetiyle münakaşalar açılmasından memnun olan biri varsa Abdülhamitti. Zaten benim de bu işte içimi sıkan şey, Abdülhamidi memnun edebilecek bir vaziyete benim ismim karışmasıydı. Bana karşı olan hücumların Ahmet Rıza Beyin ve bazı arkadaşlarının şahsî infiallerinden ileri geldiğini bilmesem ve buna kızmasam âyan âzalığını çoktan atacaktım.

Bu meselede en ziyade hayretime sebep olan hâdise, Kâmil Paşanın hareketi idi. Bir taraftan bana: — "Katiyen istifa etmiyeceksin!,, diye ısrarlı tavsiyelerde bulunduğu halde Temps, Matin ve Times gazetelerinde çıkan bir mülâkatında: "Ali Haydar Mithat âyan âzalığından istifa etmediği takdirde Kâmil Paşa kabinesi istifa edecektir.,, gibi bir söz vardı. Bunun hakkında tekzip yollu bir tebliğ bekledim. Hiçbir şey çıkmadı. Bunun üzerine istifamı yazdım ve Kâmil Paşaya gönderdim. Yalnız üç gazetedeki mülâkatının buna ait fıkrasını kesip mektubuma ilâve ettim ve hareket tarzındaki ikiliğe hayretten kendimi alamadığımı da anlattım.

Kâmil Paşanın halkın gözündeki mevkii sarsılmıştı. Kefof hâdisesi, Bulgaristanın bize karşı âdeta tehdit vaziyeti alması, bunun arkasından Bosna ve Herseğin Avusturyaya ilhakı, Kâmil Paşanın hataları diye karşılanmıştı. Ittihat ve Terakki ile araları büsbütün açılmıştı. Bokeston kardeşler vakası da araya karışınca kazan tatştı. Kâmil Paşaya hücumlar son şiddete vardı. Iş türlü türlü bahanelerle meclise geçti. Kâmil Paşa ile şiddetli mücadeleler yapıldı. Bu arada Abdülhamidin gönlü edildi. Nihayet Kâmil Paşa istifaya mecbur edildi.

Bosna ve Herseği nilhakından dolayı halk galeyan etmiş, Avusturya mallarına karşı bir boykot kot başlamıştı. Avusturya bu cereyandan müteessirdi. Sükûn çarelerini arıyordu. Bu aralık Noe Freie Presse gazetesi bana hitaben açık bir mektup yazmıştı. Hâdiseleri geniş bir gözle gören bir devlet adammın oğlu sıfatiyle halktaki dar hislere karşı mücadele etmem ve sulh ve iki memleket arasındaki dostluk namına uğraşmam isteniyordu.

Gazetenin direktöründen şu telgrafı aldım:

"Bugünkü nüshamızda şahsınıza hitaben yazılmış bir hitabe vardır. Buna memleketinizin menfaati ve sulh namına yine gazetemizde cevap vermenizi dileriz.,,

Derhal şu cevabı yazdım:

"Hiçbir hak ve mecburiyet yokken, zamanın nezaketini de göz önünde tutmıyarak, hükûmetinizin Bosna ve Herseği ilhaka kalkışması milleti hakkı olarak galeyana ettirmiştir. Eğer Mithat Paşa da sağ olsaydı milletin bu heyecanını haklı bulurdu.

(Arkası var)

BİRKAÇ SATIRLA

Refikasını tedavi ettirmek üzere Viyanaya gitmiş olan Ingilterenin Ankara büyük elçisi Sir Persi Loren şehrimize dönmüştür:

●

Kazlıçeşmede Mehmet Rasimin kösele fabrikasında çalışan Osman oğlu Mehmet sol elini makineye kaptırmıştır

●

Kazalardaki dispanserlerde çalışan hekimler, köy mümessillerile köylüleri sıhhi bakımlardan aydınlatacaklar, ve ilk tedaviler ve hastalıklardan korunma tetbirleri hakkında malûmat vereceklerdir:

●

Pireye giden Liman Müdür Mhavini Hamit Saracoğlu, bugün şehrimize gelecektir:

YERLİ HABERLER

Eminönü Meydanının Açılmasına Başlanıyor

Dünden itibaren hazırlıklara geçildi istimlâk işi süratle bitirilecek

İstanbulun bir an evvel imarı mevzuuna, Başvekil B. Celâl Bayar büyük bir alâka göstermektedir. Bu günlerde şehrimize gelmesi beklenen Celâl Bayarın, şehrin imar işleri etrafındaki tetkiklerle yakından meşgul olacağı haber verilmektedir. Başvekilimiz, imar projelerini ve bu mevzu etrafındaki çalışmaları bizzat tetkik edecektir.

Diğer taraftan Eminönü meydanının istimlâk edilmesi ve açılması için yapılan hazırlıklar, dünden itibaren fiilen başlamıştır.

Şimdilik yapılan iş, istimlâk olunacak binaların hazırlanan cetvele göre ayrılması ve Yenicami kemeri hakkındaki ihtilâfın hallinden ibarettir. Çünkü bir kısım mütehassıslar bu kemerin sonradan ilâve edildiği, meydanı çirkinleştirmetken başka hiç bir işe yaramıyacağı fikrindedir. Diğer bir kısmı ise, kemerin iç kısmındaki çini vesair tezyinatın nefis bir eser olduğunu, bu itibarla bu kemerin de olduğu gibi muhafazası lâzımgeldiğini ileri sürmüşlerdir. Bu hususta kati bir karar verilmek üzeredir. Diğer taraftan istimlâkte usul, gayrisafi iradın yıllık tutarının on mislini vermek tir. Halbuki 933 ve 934 yıllarında yapılan tahrir sonradan yüzde yirmi beş nisbetinde indirilmiştir. Evvelce bazı yerlerde yapılan istimlâkler de Dahiliyenin emriyle bu yüzde yirmi beşler indirilmemiş sayılarak hareket edilmiş, emlâk sahipleri bundan epeyce istifade etmişlerdi. Şimdi Eminönünde de bu usulün tatbik edilip edilmiyeceği araştırılmaktadır. İstimlâk işleri süratle bitirilecektir.

Meydan açılırken istimlâk edilecek adalardanbiri

Vali, Ankaradan Döndü

Vali ve Belediye Reisi Muhittin Üstündağ, dün sabahki ekspresle Ankaradan şehrimize dönmüştür. Kendisile birlikte Ankaraya gitmiş olan İktısat Müdürü Asım Süreyya hasta olduğu için, imar müdürü Ziya da Eminönü meydanının açılması için son hazırlıklarla meşgul bulunduğundan Ankarada kalmışlardır. Vali, dün Yalovaya gitmiştir.

KONGRELER:

Tütün Kongresine Bir Rapor Verildi

Tütün konferansı dün saat 15 te Tophane köşkünde Trabzon mebusu Hasan Sakanın reisliği altında ve bütün delegelerin iştirakiyle müzakerelerine devam etmiştir. Yunan delegasyonununun hazırladığı rapor, dün umumî heyete verilmiş ve müzakeresine geçilmiştir. Bu raporun çoğaltılarak bütün delegelere dağıtılması kararlaşmıştır.

Dünkü görüşmelerden sonra, Yunan ve Türk murahhas heyetlerinin noktai nazarlarının bir olduğu memnuniyetle anlaşılmıştır. Bulgar delegeler de, hiç bir itiraz dermeyan etmemişler, raporu tetkik ettikten sonra cevap vereceklerini bildirmişlerdir.

Bugün Bulgarların dinî bir bayramı vardır. Bu münasebetle konferans bugün toplanmıyacaktır. Yarın sabah bütün delegeler, Maltepedeki tütün enstitüsünü ziyaret edeceklerdir.

Konferans cuma sabahı saat 10 da tekrar toplanarak mesaisine devam edecektir.

DENİZ VE LİMAN :

İstinye Dok Şirketi Tasfiye Kararı Verdi

İstinye Dok Şirketi, umumî heyeti toplantısı dün sabah saat 11 de şirketin Karaköypalastaki merkezinde yapılmıştır. Toplantıda, şirketin tasfiyesine dair olan idare meclisi raporu okunmuş ve umumî heyetçe kabul edilerek tasfiye memurları seçilmiştir. Tasfiyeye memur heyet, şirketin Paristen gelen ve satın alma işlerinde hükûmetle temas eden murahhas azası Robin, ile avukat Hazandan ibarettir. Şirket tesisatının devir ve teslim işlerine şubat başından itibaren başlanacaktır.

Deniz Müesseselerinin İşbirliği

Istanbul limanında sahil sıhhiye, emniyet, liman ve gümrük muhafaza teşkilâtlarının iş birliği yapabilmeleri için hazırlanan nizamname, alâkadar Vekâletlerce tetkik edilmiştir. Şubat içinde meriyete girecektir.

Nizamnameye göre, iş birliği yapacak idarelere direktif vermek üzere bir komisyon kurulacaktır. Bu komisyon valinin riyaseti altında Emniyet Beşinci şube müdürü, muhafaza başmüdürü ve Deniz Ticaret müdürü veya Liman reisi ile sahil sıhhiye müdüründen kurulacaktır. Nizamnamenin tatbikine geçildikten sonra liman kontrol vasıtalarının da artırılmasına çalışılacaktır.

Dün Sabahki Sis

Dün sabah limanımızı kesif bir sis kaplamış ve bu yüzden vapur seferleri aksamıştır. Köprüden Boğaziçine 8,30 a kadar posta kalkamamış ve Kavaklardan ilk posta ancak 10,20 de kalkabilmiştir.

POLİSTE :

Esrarlı Cesedin Hüviyeti Bir Türlü Anlaşılamıyor

Halıcıoğlu iskelesi önünde bulunan ve hüviyeti gibi ölüm sebebi de belli olmıyan ceset, şimdiye kadar Morgda soğukhava dolabında teşhir ediliyordu. Müddeiumumiliğin müsaadesile Morg, ceset üzerinde otopsi yapmış ve suda boğularak öldüğünü tesbit etmiştir. Rapor bugün Müddeiumumiliğe verilecektir.

Şimdiye kadar polis birçok tahminler üzerinden yürümüş, fakat kati bir neticeye varamamıştır. Şimdi son bir ihtimal üzerinde daha durulmaktadır. Bu da, adamın Hasköyde sahilde boğularak denize atılmış olabileceğidir. Bu yeni iz üzerinde yürünmektedir. Bu adamın kendi kendine denize düşmüş olması ihtimali de göz önüne alınmaktadır.

Yedi Yerinden Vurdu

Dün Taksimde, genç bir adam metresini yedi yerinden yaralamıştır. Hâdise şöyle olmuştur:

Yenişehirde Sazlıdere caddesinde 24 numaralı evde oturan 25 yaşlarında İbrahim oğlu Rüstem, üç seneden beri beraber yaşadığı 16 yaşındaki metresi Sünbül ile bir hafta evvel kavga etmiş, ve Sünbülü evinden kovmuştur. Fakat, sonra metresini kovduğuna pişman olan Rüstem Sünbülü aramış, bulamamıştır. Nihayet dün Taksimde Sünbülle karşılaşmıştır. Rüstem, genç kadına barışmayı ve eve dönmesini teklif etmiş, fakat red cevabile karşılaşmıştır. Bunun üzerine çakısını çekerek Sünbülü yedi yerinden yaralamıştır. Sünbül Beyoğlu hastahanesine kaldırılmış, Rüstem yakalanmıştır.

Yaralanan Genç Kız

Yeşildirekte Hamarat zade Nedim ve oğulları trikotaj fabrikasında çalışan Mahmure isminde genç bir kız, makinelerden birine çarpmış, sağ omuzundan ve ayağından yaralanmış

Araba Bir Kıza Çarptı

Rifatın idaresindeki yük arabası Tahmis sokağındna geçerken, oku kırılmıştır. Okun kırılmasından korkan ve kaçmıya başlıyan beygirlerden biri, oradan geçmekte olan Sürmeneli 30 yaşlarındaki Rukiye isminde bir kadını çiğnemiştir.

Muhtelif yerlerinden tehlikeli surette yaralanan Rukiye Haseki hastahanesine kaldırılmış, arabacı Rifat yakalanmıştır.

Otobüse Çarpan Tramvay

Vatman Şükrünün idaresindeki 167 numaralı tramvay, Salkımsöğütten egçerken şoför İsmailin idaresindeki 3284 numaralı otobüse çarpmış, otobüsün arka tarafını hasara uğratmıştır.

Ankaradan
Telefon ve Telgrafla

Köylü İçin Taksitle Ucuz Hayvan

Ankara, 18 (TAN Muhabirinden) — Türk köylüsüne tarlada ve harmanda iyi bir nakil vasıtası kazandırmak için hükâmet bir tedbir almıştır. Orduda hizmet gördükten sonra ihtiyarlıyan ve artık ordunun işine yaramıyacak hale gelen hayvanların ucuz fiyatla ve taksitle köylüye satılması kararlaştırılmıştır. Milli Müdafaa Vekâleti Ziraat Vekâleti ile birlikte, bu husuta bir kanun projesi hazırlamıştır. Lâyihaya göre orduda 12 yaşında bulunan hayvanlar satılığa çıkarılacaktır. Bu suretle bir taraftan ordunun ihtiyacı olan genç hayvanları temin imkânı hâsıl olmuş, bir taraftan da köylüye iyi bir nakil vastası kazandırılmış bulunmaktadır.

Demiryolları Kongresinde

Ankara, 18 (TAN) — Merkezî Avrupa müşterek tarife esaslarını görüşmek üzere aym 20 sinde Peştede toplanacak olan demiryolu kongresine iştirak etmek üzere Devlet Demiryolları tarife reisi Taki, şehrimizden hareket etmiştir.

Malmüdürleri Arasında

Ankara, 18 (TAN) — Bulancık malmüdürü Emin, görülen lüzum üzerine vekâlet emrine alınmıştır. Kemah malmüdürü Cevdetle Çıldır mal müdürü Tahsin yerlerinde birer derece terfi etmişlerdir. Istanbul muhasebe mümeyyizi Ismail Fatihe, Tevfik, Ahmet, Haydar ve Rasim de Istanbulda muhtelif şube şefliklerine tayin edilmişlerdir.

Ankara, 18 (TAN) — Belediyeler imar heyeti hakkındaki kanunu yeni baştan hazırlamak üzere Dahiliye Vekâletinde bir komisyon kurulmuştur. Komisyon, vekâlet mahallî idareler umum müdürü Faikin reisliğinde ve hukuk müşaviri Ekrem, Ankara imar müdürü Hulûsi, İstanbul imar müdürü Ziya ve belediyeler imar heyeti fen şefi Semihten mürekkeptir. Ilk toplantı dün yapılmıştır.

Ceza Müesseselerinde Tetkikler

Ankara, 18 (TAN) — Romanya, Yunanistan ve İtalya ceza müesseselerinde tetkiklerde bulunmak üzere hapishaneler umum müdür muavini Şeref Avrupaya gönderilmektedir. Bay Şerefin tetkikleri iki ay sürecektir.

Büyük Sulama İşlerimiz

Ankara, 18 (TAN) — Nafia Vekâleti Susurluk, Gediz ve Büyük Menderes havzaları ile Yeşilırmak havzasında ve Adanada tesis edilecek sulama şebekelerine ait fennî şartnameleri tasdik etmiştir. İnşaat bu günlerde eksiltmeye konacaktır.

TAKVİM ve HAVA

19 İkincikânun 1938
ÇARŞAMBA

1 inci ay	Gün: 31	Kasım: 73
Arabî:: 1356		Rumi: 1353
Zilkade: 17		Ikincikânun: 6
Güneş: 7,22 — Öğle:		12,24
Ikindi: 14,54 — Akşam:		17,08
Yatsı: 18,44 — Imsak:		5,37

YURTTA HAVA VAZİYETİ

Yurdumuzun Ege mıntakasile orta ve cenubî Anadolu az bulutlu, Trakya, Şarkî Anadolu ve Karadeniz kıyıları fazla bulutlu geçmiştir:

Yağışlar Erzurum, Malatya ve Kayseride kar şeklinde olmuştur:

Rüzgâr Karadeniz kıyılarında garpten kuvvetlice, diğer yerlerde umumiyetle hafif esmiştir:

İstanbulda hava sabahleyin sisli geçmiş, öğle üstü sis kalkmış, akşama kadar bulutlu geçmiştir: Rüzgâr cenubigarb den sanıyede bir metre hızla esmiştir: Saat 14 te barometre 75 7,7 milimetre idi: Hararet en çok 4,7 ve en az sıfırın altında 2,4 santigrat olarak kaydedilmiştir: 24 saat zarfında yağan yağmurun metre murabbaına bıraktığı su miktarı bir kilogramdır:

HADİSELERİN RESİMLERİ

1 — İstinye Dok Şirketi, umumî heyeti toplantı halinde

2 — Dün Atinaya hareket eden Üniversiteliler rıhtımda..

BUGÜN

Dr. Stoyadinoviçin Seyahati

Ömer Rıza DOĞRUL

Yugoslavya Başvekili Dr. Stoyadinoviçin Almanya'ya yaptığı seyahatin resmî kısmı nihayet bulmuştur. Belgrad matbuatı, seyahatin verdiği neticeden memnundur. Bu gazetelerin anlatışına göre Yugoslavyanın biricik hedefi, barıştır, ve barışın devamı için Alman milleti ile de iş beraberliğini sağlamlamaktır. Son seyahat, iki memleketin bu dileğini gerçekleştiren mahiyettedir. Alman matbuatı da aşağı yukarı ayni fikirleri ifade etmekte ve iki memleket arasındaki bağların gittikçe kuvvetlendiğini söylemektedir. Alman gazeteleri bu fırsattan istifade ederek sulhün ne Cenevre, ne de askerî ittifaklar yoliyle değil, fakat vasıtasız, açık görüşmeler yoliyle temin olunacağını ilâve etmeyi unutamıyorlar.

Fakat Fransız gazetelerinin seyahati tahlil eden yazıları arasında daha başka mahiyette sözlere tesadüf oluunyor. Meselâ Petit Journal hâdiseyi Alman diplomasisinin bir muvaffakıyeti saydıktan sonra herhalde eski Fransa Hariciye Nazırı Delbosun geçenlerde yaptığı seyahate acı bir hisle bakacağını anlatıyor, Oeuvre ise seyahatin Fransada telâş ile karşılandığını söylediği halde Echo de Paris, Dr. Stoyadinoviçin Yugoslavyayi Anti Komintern pakta ilhak için sarfedilen gayretlere mukavemet ettiğini anlatıyor ve Habsburgların Avusturyaya avdetleri meselesini kurcalayarak Avusturya Başvekilinin bu iş için Avusturya efkârı umumiyeisne müracaata mecbur kalacağını yazıyor.

Fransada umumiyetle göze çarpan bir nokta, Almanya ile Yugoslavya arasında Tuna havzasında barışın organize edilmesi sahasında iki memleket arasında görüş

Lehistanda İtidal

Lehistanda müfrit sağcılıktan itidale doğru gidişi sezdiren bir hâdise vukubulmuştur. Bu hâdise, millî birlik kampını teşkil eden Miralay Koc'un istifasıdır. Onun teşkil ettiği millî birlik kampının gayesi, millî iradeyi hükûmetin tuttuğu istikamete çevirmekti. Onun bu yolda en çok istifade ettiği varlık, Leh kahramanı Pilsudskinin üç bin muharibi idi. Fakat bu teşebbüs muvaffakıyetle neticelenmedi. Geçen yaz vuku bulan Çiftçi grevi üzerine Leh hükûmeti, çiftçilerin sürgün liderini menfadan geri çağırmış, ve Miralay Koc ikinci bir adım atmış, teşkilâtına yarı faşist ve yahudi düşmanı mahiyet vermek istemişti. Gitgide millî birlik kampı hükûmet içinde hükûmet mahiyetini alıyordu. Vaziyet Lehistan içinde derin akisler yapmış, hattâ Pilsudski grupları şurada, burada toplanarak totaliter hükûmet şekli aleyhinde kararlar vermişlerdi.

Albay Koc'un Milli Birlik teşkilâtından çekilmesi, bu bakımdan itidale dönüş mahiyetinde telâkki ediliyor.

Hâdise, bilhassa faşits devletler mahfellerinde son derece dikkatle karşılanmıştır.

Fransada:

M. Chautemps, dördüncü defa bir kabine teşkiline muvaffak oldu. Fakat kabine halk cephesi kabinesi değildir. Bilâkis yalnız radikallerden, müstakil sosyalistler birliğinden ve cümhuriyetçiler grupundan müteşekkildir. Sosyalistler kabineye müzaheret edeceklerini bildirmişlerdir. Chautemps de halk cephesinden mülhem bir program tatbik edeceğine söz vermiştir. Bu suretle Fransa yeni bir hükûmet sahibi oldu. Fakat bu hükûmetin de uzun ömrü olacağı tahmin olunamaz.

HARİCÎ HABERLER

ROMANYA :

Parlâmento Kral Tarafından Feshedildi

Bükreş, 18 (A.A) — Kral bu akşam bir emirname ile Parlâmentoyu dağıtmıştır. Yeni intihabat mebusan için 2 Martta ve Senato için de 4 Martta yapılacaktır. Yeni Parlâmento 10 Martta toplancaktır.

Çıkarılacak Yahudiler

Cenevre, 18 (A.A.) — Romanya Hariciye Nazırı Micesko, Jurnal de Genev gazetesine yaptığı beyanatta harpten evvel Romanyada bulunan Yahudilerle harpten sonra Romanyaya hicret eden Yahudiler arasında fark gözetmek lâzım geldiğini söylemiş ve demiştir ki:

"Bu muhacir Yahudiler aslen Romanyalı Yahudiler için arted len ekalliyetler mukavelesini ne hakla ileri sürebilirler. Şimdiye kadar Milletler cemiyetine müracaat etmek teh - didinde bulunan Yahudiler aslen Romanyalı olanlar değildir. Şayet mu - hacir Yahudiler ile birleşmezlerse kendileri için hiçbir tehlike yoktur.,,

Besarabyada Yahudice Görüşmek Menedildi

Bükreş, 18 (A.A.) — Gazetelerin bildirdiğine göre Bükreş belediye reisi Musevî usulü ile hayvan kesilmesini menetmiştir. Yine gazetelerin bildirdiğine göre Besarabyada rusça ve Yidiç yahudi dili ile görüşmek menedilmiştir.

ALMANYA :

Sovyet Rusya İle Ticaret Görüşmeleri

Europa - Markt,, mecmuası, Alman - Sovyet mübadelelerinin inkişaf etmesini tavsiye etmekte ve bu mübadelelerin 1937 senesinde pek azaldığını yazmaktadır. Bu mecmua, Almanyanın Sovyetler Birliğinden yaptığı iptidaî maddeler ithalâtını çoğaltmak için bu memlekete fazla miktarda ihracat yapmıya gayret etmesi lâzımgeldiğini kaydetmekte ve netice olarak iki memleket arasında halen cereyan etmekte olan ticarî müzakerelerle Alman ziraat makinelerinin Sovyetler Birliğine fazla miktarda ihracı temin edilebileceğini ilâve eylemektedir.

Reyiâmme müracaat edilecek mi?

Berlin, 18 (A.A.) — Gelecek nisanda Almanyada reyiâma müracaat edileceği hakkında verilen haber, tamamile asılsızdır.

Salâhiyettar Alman mahfelleri, bu meseleden haberdar olmadıklarını bildirmektedirler. Son reyiâma müracaat neticesinde reylerin yüzde 98 i Nasyonal Sosyalist rejimi lehinde verildiği ve bu vaziyet karşısında yeni bir muvaffakıyete pek az yer kaldığı ilâve edilmektedir.

HOLANDA:

Prenses Jülianaanın Doğurması Bekleniyor

Bütün Holanda, memleketin veliahti olan Prenses Jüliyananın doğurmasını beklemektedir. Doğan çocuk erkek olursa hâdise 101, kız olursa 22 top atılmasile kutlanacaktır. Toplar atılırken her yerde çanlar çalınacak, herkes doğan çocuğun şerefine şarap içecektir.

Bu hâdiselere iştirak edemiyecek olan bir kişi vardır: O da çocuğun babası Prens Bernard'dır. Çünkü Prens, bir buçuk yıl içinde üç otomobil kazasına uğramış, bu yüzden yaralanmış ve mühim ameliyat neticesinde iyileşmiye başlamıştır Prensin sıhhati herhangi gerginliğe müsait olmadığı için karısının ne zaman doğuracağı kendisinden gizli tutulmaktadır.

Ingiltere - İrlanda

İrlandanın İkiye Taksimi Işi Şimdilik Görüşülmiyor

Londra, 18 (A.A.) — Röyter bildiriyor: Alâkadar Ingiliz ve İrlanda nazırları arasında yarın sabah yapılacak toplantıdan sonra, Irlandalı nazırlar akşam veya perşembe sabahı Dubline döneceklerdir. Müteakassıslar müzakerelere devam edecekler ve toplantılara Londrada bilâhare tekrar başlanacaktır.

Bugünkü müzakereler İrlanda - nın ikiye ayrılması meselesinin şimdilik görüşülmemesi yoluna girmiştir.Diğer taraftan ticaret anlaşmasına doğru da hakiki bir terakki kaydolunmuştur.

Zannedildiğine göre, yarınki konuşmalar millî müdafaa meselesine inhisar edecektir. Bugün müstemleke nezaretlerinde Eden ile de Valera arasında vuku bulan mülâkatta Ingiliz hariciye nazırı de Valeraya beynelmilel vaziyet hakkında izahat vermiştir.

İngiltere Başvekili B. Chamberlain

LÜBNAN:

Yeni Hükûmet Parlâmentodan İtimat Aldı

Beyrut, 18 (A.A.) — Lübnan parlâmentosu geçen hafta teşekkül etmiş olan Ahdab hükûmetine 13 mu halife karşı 37 reyle itimat beyan etmiştir. Bu suretle kabine buhranı nihayet bulmuş oluyor. Maamafih muhalefet Başvekile karşı hücum - larına devam etmekte ve Başvekilin istifasını istemektedir.

YUGOSLAVYA :

İtalya İle İktisadî Görüşmeler Kesildi

Belgrat, 18 (A.A.) — Yugoslavya ihracatının fazlalaştırılması bahsinde Italyanın bütün arzularını tatmin etmek imkânsızlığı karşısında, Yugoslavya ile Italya arasındaki ekonomik görüşmelere dün nihayet verilmiştir.

İktisadî komite dağıldı

Belgrat, 18 (A.A.) — 12 den 17 kânunusaniye kadar çalışmalarına devam etmiş olan daimî Italyan — Yugoslav iktısadî komitesi mesaisini bitirmiştir.

Komitenin neşrettiği bir tebliğde, temmuz 1937 de Romada imza edilmiş olan protokolda tasrih edilen kontenjan esasına göre bu sene iki memleket arasında mütekabilen yapılacak mubadelelerin miktarını tesbit eden bir protokolun iki murahhas heyet arasında imza edilmiş olduğu bildirilmektedir.

Güneşten beş misli büyük yeni bir yıldız

Nevyork, (Hususî) — Winkonsinde kırk pusluk teleskopla mücehhez Yerkes rasathanesi, yeni bir yıldız keşfetmiştir. Yıldız o kadar büyüktür ki Güneş manzumesinin ortasına konduğu takdirde arz dahil olmak üzere Üranüse kadar bütün yıldızları içine alabilecektir.

Asrın en büyük semavî keşfi sayılan bu buluş, Dr. Otto Struve adlı aslen Rus bir Amerikalı ile birlikte iki Amerikalı profesörün eseridir. Yıldıza Epsilon Aurigae adı verilmiştir. Yeni yıldız çiftedir ve güneşimizin beş mislidir.

Sâdâbâd Paktının Tasdiki Münasebetile

Ankara, 18 (A.A.) — Sadâbât Paktının B. M. Meclisince tasdiki münasebetile Dr. Tevfik Rüştü Aras'la Iran ve Irak hariciye nazırları arasında samimî telgraflar teati olunmuştur.

Holanda veliahti Prenses Jüliyananın şu günlerde doğurması bekleniyor. Yukarki resimde Prensesi kocasile beraber görüyoruz.

RUSYA:

Japon Tahrikleri Karşısında Müessir Tedbirler

Moskova, 18 (A.A.) — Tass ajansı bildiriyor:

Yüksek Sovyet Meclisi dünkü toplantısında halk komiserleri konseyi hakkındaki müzakereye başlamıştır.

B. Jdanof, B. Molotof'un hükûmetin azası hakkında meclise teklifte bulunmağa memur edilmesini teklif etmiştir. Bu teklif tasvip alkışlarile karşılanmıştır.

B. Jdanof, bazı halk komiserlikleri faaliyetinde görülen noksanları kaydederek demiştir ki:

"— Hariciye komiserliğinin barış politikası güttüğünde hepimiz müttefikiz. Fakat bu komiserliğin faaliyeti hakkında bazı noktaların aydınlanması lâzımdır. Ezcümle Lenin - gratta hemen her yabancı devletin bir konsolosluğu vardır. Bazı konsoloslar vazife ve salâhiyetlerinin dışına çıkarak ikamet ettikleri memleket ve onun milleti aleyhinde çalışmak suretile kabul edilemiyecek bir hattı hareket takip etmektedirler. Keza biliyoruz ki, Sovyetler Birliğinin bu memleketlerde o nisbette konsolosluğu da yoktur. Büyük sosyalist devletimizin kuvvet ve kudreti bu hususta müsavatı istilzam etmez mi?

Japonyanın Tahrikâtı

Keza diğer bir mesele hakkında da izahat verilmesini rica ederim. Hariciye Komiserliği Japonyanın ve devlet olduğu iddia edilen Mançukonun ajanları tarafından yapılan tahrikâta karşı daha azimli davranmalıdır. Memleket efkârı umumiyesi, doğu hudutlarımızdaki münasebetleri hal için diplomatik kanaldan müessir tedbirler alınması ve Japon emperyalizmi ajanlarının her türlü tahrikâtının imkânsız hale sokulması lüzumunda müttefiktir.

Fransa ile münasebetler

Bir de Fransada olup bitenleri anlamıyorum. Kendisile yakınlık münasebetleri idame ettiğimiz bir memleket hükûmetinin, kendi topraklarında Sovyetler Birliğine karşı tethiş hareketleri hazırlanmasına müsaade etmesi nasıl izah edilebilir? Bu vaziyet karşısında, karşılıklı yardım paktının hakikaten mevcut olup olmadığı sorulmağa değer.

BULGARİSTAN :

Türklere İşkence Yapan İki Bulgar Asıldı

Sofya, 18 (TAN) — Bugaristan Türklerine zulüm ve işkence yapanlar çezalandırılmıya başlanmıştır. Geçen 26 haziran gecesi, Dedeağaç kazasında, Trakyalı Bulgar muhacirlerinden Nikola Nedelkof ile Velço Kirsof, Momçilovgrad kazasının Senovo köyünde Mustafa Fıratoğlu nun karısını, kızını ve oğlunu kıskıvrak bağlamışlar ve evde saklı olduğunu iddia ettikleri paraların yerini söyletmek için iskence yapmışlardır.

Soyguncular, Mustafa Fıratoğlunun karısını ve kızını feci bir şekilde öldürdükten sonra kaçmışlardır.

Temyiz mahkemesi, soyguncu katiller hakkındaki idam kararını tasdik etmiş ve bunlar Kıraci hapisanesinin avlusunda asılmışlardır.

İNGİLTERE:

Danzig Meselesi ve Milletler Cemiyeti

Londra, 18 (A.A.) — Eden, Fransa sefirini kabul etmiştir.

Öğrenildiğine göre, bu görüşme esnasında Danzig meselesinden ve Milletler Cemiyeti konseyinin gelecek içtima devresinden bahsedilmiştir Söylendiğine göre, Ingiltere Danzig'teki Milletler Cemiyetinin yüksek komiserine verilen salâhiyetin tevsi edilmesini istemektedir. Bundan başka Londra, "Ingiltere ile Fransanın Milletler Cemiyetine sarsılmaz bağlarla merbut bulunduklarına,, dair derpiş edilen beyannamenin neşri için halihazırdaki vaziyeti müsait telâkki etmediğinden dolayı bu yolda ileri bir adım atılmadığı da söylenmektedir.

FELEK

Memurlar Hiddet Edebilir mi?

[Yazan: B. Felek]

Frenkçe bir güzel darbı mesel vardır:

"Öfke fena bir öğüt vericidri." der.

Hakikaten hatırlayabileceğimiz belli başlı hiddet vakalarının hepsi fena neticelenmiştir. Türkçe mesellerimiz arasındaki:

"Öfke ile kalkan zararla oturur"

Sözü mükemmel bir lâftır.

Öfkeyi cürümlerde suçu hafifletici sebepler arasında sayarlar. Çünkü hiddet insanın muhakemesini büsbütün yok etmese bile zaafa uğratır ve zaten öfke tamamen şahsî bir infialdir; hususi bir tezahürdür. Onun için ben iş sahibi olarak bir memurla temas ettiğim zaman onun hiddetlenmemesi için elimden geleni yaparım. Gerçi memur da insandır. O da et ve kemikten, hele sinirden mürekkeptir. Onun için memurların da hiddet etmesi tabiî görünmelidir. Lâkin hiddetin irade ve muhakeme üzerindeki menfi tesirini bildikten sonra bir memurun böyle bir zaafa düşmesini hoş görmek mümkün değildir. Bilhassa halk ile temasta olan küçük memurların temsil etmekte oldukları devlet otoritesinin icap ettirdiği vekarla taban tabana aykırı düşecek öfkeli vaziyetlere girmeleri halk için de, âmme menfaati için de zararlıdır.

Adalet tevzi eden bir hâkimin muhakeme berraklığını haleldar edecek hallerde olmaması nasıl şart ise halk ile temas eden memurların da en saçma, en delirten işler önünde bile serin kanlılığını muhafaza etmesi ve hiddetlenerek vakanın şahıslarından biri haline gelmemesi cemiyet hayatımızın rahatlığı namına o kadar temenniye şayandır.

Deniz Silâhları Yarışı Müthiş

(Başı 1 incide)

hizmete alınması için lâzım olan tahsisatı da kabul etmiştir.

Bütün inşaat müesseseleri seferber edilecek

Vaşington, 18 (A.A.) — Parlâmentonun talî maliye encümeninde beyanatta bulunan deniz harekât şefi Amiral Leachi demiştir ki:

"Beynelmilel vaziyet ciddîdir. Ve Amerikanın, bütün müesseselerini en yüksek derecede müessir olacak şekilde millî müdafaanın emrine hazır bulundurması lâzımdır."

Amiral şu sözleri ilâve etmiştir:

"Amerika, memleketin asayişini tehlikeye koymadan halihazırda millî müdafaa vesaitini azaltamaz. 1918 senesindenberi Avrupanın ve Uzakşarkın siyasi vaziyeti bu kadar tehditkâr bir çehre arzetmemişti. Amerikanın kâfi mikdarda zırhlısı vardır. Fakat bunların hepsi de 16 yaşından yukarıdır. Hattâ içlerinden bir tanesi, yenileştirilmemiştir. Vindson Tramel itilâfı mucibince 1942 senesine kadar şimdi tezgâhta bulunan iki saffıharp gemisi ve gelecek bahriye bütçesinde derpiş edilen diğer iki gemi de dahil olmak üzere 13 zırhlı daha inşa edebiliriz.

Kuvvetli bir Sovyet donanması

Moskova, 18 (A.A.) — Tas Ajansı bildiriyor: Pravda gazetesi "Sovyetler Birliği kuvvetli deniz devleti" başlığı altında şu satırları yazıyor:

Stalin plân yıllrı zarfında, Sovyet bahriyesinin inkişafına azimle çalıştık. Eski gemileri tamir ve tekrar teçhiz ettik, birçok ta yeni gemiler yaptık. Şimdi, deniz hudutlarımızı kuvvetle himaye eden bir vaziyete eriştik. Bununla beraber, karışık olan beynelmilel vaziyet, yurdumuzun müdafaa kabiliyetini bundan böyle de takviyeye büyük bir dikkât göstermekliğimizi icap ettirmektedir. Sovyet milleti, yurdumuzun mükemmel bir donanmaya malik olacağından tamamen emin olabilir. İnkişaf etmiş olan Sosyalist endüstrisi, deniz komiserliğinin bütün siparişlerini yapabilecek haldedir. Bu iş için hususi fabrikalar da pek yakında muvaffakıyetle ikmal edilecek, bunların tezgâhlarında her türlü harp gemileri yapılabilecektir.

Mahkemelerde

MÜDDEİUMUMÎLİKTE:

Muhtelis Bir Veznedar Yugoslavyaya Kaçtı

Suçlunun İadesi İçin Yugoslav Hükûmetine Müracaat Ediliyor

Müddeiumumîlik, dün, Istanbulda hırsızlık yaparak Yugoslavyaya kaçan bir genç hakkında tevkif müzekeresi kestirmiş ve Hariciye Vekâleti vasıtasile Yugoslavya hükûmetinden suçlunun iadesini istemiştir. Bu kararı icap ettiren hâdise şudur:

Galatada, Perşembepazarında Türk — Avrupa alâtı ziraiye limitet şirketinde veznedarlık ve kâtiplik yapan Mordehay Zingil, senelerdenberi bu şirkette çalışmaktadır. Şirketin tevecciih ve itimadını kazanmıştır. İşte Mordehay bu itimattan istifade ederek Merkez Bankasına verilmek üzere kendisine tevdi edilen mühim miktarda bir para ile postadan gelen başka bir havaleyi ve kasadan da bir miktar parayı aldıktan sonra evvelce hazırlattığı pasaportla hemen Belgrada gitmek üzere ekspresе atlamış ve Istanbuldan ayrılmıştır. Şirket, ikinci günü vaziyeti öğrenmiş ve derhal Yugoslavyadaki şubesine telgraf çekerek haber vermiştir. Yugoslavya polisi Mordehayı Novisat şehrinde yakalamıştır. Bundan sonra şirket müddeiumumiliğe müracaat ederek suçlunun iadesini istemiştir. Yugoslavya hükûmetile aramızda mücrimin iadesi hakkında itilâfname bulunduğu için müddeiumumilik tesuçlu hakkında tahkikat yapmış ve tevkif kararı alarak dün Adliye Vekâletine göndermiştir. Adliye Vekâleti, Hariciye Vekâleti vasıtasile Yugoslavya hükûmetinden suçluyu isteyecektir.

Usküdar Müddeiumumîliği

Münhal bulunan Usküdar müddeiumumiliğine Istanbul birinci hukuk azasından Muzafferin tayin edildiği söylenmektedir. Fakat, müddeiumumiliğe bu hususta bir iş'ar yapılmamıştır.

YARALAdA :

Cüce Simonun Tahliye İsteği Reddedildi

Birinci sorgu hâkimi, Hayri isminde bir orman memurunu, evine girdiği için tabanca ile yaralıyan Cüce Simon hakkında tevkif kararı vermişti. Simon, bu karara itiraz ettiği için dosya ağır ceza mahkemesine gönderilmiştir. Ağır ceza mahkemesi, dün itirazı reddetmiştir. Simonun muhakemesine mevkuf olarak devam edilecektir.

HAKARET:

Bir Tahkir Davası Karara Bağlanıyor

Dün ağır ceza mahkemesinde hükûmetin manevî şahsiyetini tahkir ettiği iddia edilen Leonun muhakemesine devam edilmiştir. Suçlunun müdafaa şahitleri dinlenmiş, muhakeme karar için başka bir güne bırakılmıştır.

Tahkikat Bitti

Müddeiumumîlik, gazetemiz başmuharriri Ahmet Emin Yalman tarafından dişçi Avni Bayer ve Recai Nüzhet Baban aleyhlerine açılan davalar hakkındaki tetkiklerini bitirmiş, ikisinin de suçlarını sabit gördüğü için, dün, dosyalarını Asliye Birinci Ceza Mahkemesine vermiştir.

Senenin En Güzel — En Nefis — Şahane Ve Muhteşem Filmi

ATEŞ BÖCEĞİ

Jeanette Mak Donald

ISTANBULDA GÖSTERILEN BUTUN FILMLERIN MUVAFFAKIYET REKORUNU KIRMIŞTIR

HALKIMIZIN ARZU ve İSRARI ÜZERİNE YALNIZ

MELEK

Sinemasında gösterilmesi uzatılmıştır.

Programa ilâve olarak: Çin sularında batırılan Panay zırhlısı ve Yunan veliahdının izdivaç merasimi v.s...

Geçenlerde Çin Sularında Amerikan

PANAY ZIRHLISININ JAPON

Tayyareleri Tarafından Batırılmasını gösteren ve Amerikan Toprakarında Zırhlı Otomobillerle Muhafaza ve Nakledilen MEŞHUR FİLM

BU AKŞM **MELEK**, YARIN AKŞAM **SARAY** ve **İPEK** sinemalarında

Programa ilâve edilecektir.

Iki saat durmadan kahkaha

Meşhur Fransız komediyenlerinin emsalsiz eseri

Başkasının Kılığında

ARMAND BERNARD — RENE LEFAUR — PİZELLA — JANİNE MERRY

Bu kadar neşeli, zevkli, eğlenceli film görülmemiştir.

Yarın akşam **TÜRK** sinemasında

Yalancı Şahitlik Etmiş

Sultanahmet sulh ikinci ceza mahkemesi, bir yaralama davasına bakarken sebze halinde hamal kolbaşılığı yapan ve Büyük Yeni handa oturan Malatyalı Halili şahit olarak dinliyordu. Halil, poliste dinlenmiş, bildiklerini anlatmış, ve ifadesinin altını da imza etmiş olduğu halde mahkemede hiç bir şey bilmediğini söylüyordu. Hâkim, hakikati gizlemek suçile Halili tevkif etmiş ve hakkında takibat yapılmak üzere [illegible] tir. Birinci sorgu hâkimi, tahkikata elkoymuştur.

Bir Çocuk Soğuktan Dondu

Izmir, (TAN) — Son hafta içinde yurdun birçok yerlerinde olduğu gibi Izmir ve civarında da şiddetli soğuklar hüküm sürmüştür. Bugünlerde bazı yerlerde donma hâdiseleri olmuş, fakat kaza mahallerine çabuk yetişildiği için kazazedeler kurtarılmışlardır. Bu arada Tire kazasında da Şaban adında 14 yaşlarında Aydınlı ve kimsesiz bir çocuk gecenin şiddetli soğuğuna tahammül edemiyerek donmuş, geç yetişildiği için hayatı kurtarılamamıştır.

[illegible] ta mevsim hastalıklarını husule getirdiği de haber alınmaktadır.

VEFAT

Şirketi Hayriyenin emektar Müdürlerinden olup tamirat ve mübayaat işlerile meşgul olan Bay Mehmet Ulvi Arer çok kısa süren bir kalp hastalığı neticesinde dün akşam irtihal etmiştir.

Vazifeşinas, faal ve aziz bir hayata malik olan mumaileyhin genç denecek bir yaşta ziyaı bütün arkadaşları ve Şirketi Hayriye İdaresi için pek ziyade mucibi teessür olmuştur. Cenazenin bugün saat 12 de merhumun Tophanede Defterdar yokuşunda Italyan hastanesi bitişiğindeki hanesinden kaldırılarak Kılıçalipaşa camisinde öğleyi müteakip namazı kılındıktan sonra Tophanede Denizyolları Idaresi önündeki rıhtımdan Şirketi Hayriyenin hususi bir vapuru ile saat 13 de Paşabahçesine naklolunarak orada aile mezarlığına defnolunacaktır. Refikasına ve Şirketi Hayriye ailesine beyanı taziyet ederiz.

Teşekkür

Eşim ve babamız Safiyiddin Mançonun ziyaı dolayısile gerek bizzat, gerek tel ve yazı ile büyük acımıza iştirak eden akraba ve dostlarımızla hastalığı esnasında büyük gayret ve bir aile efradı gibi şefkatle başından ayrılmıyan Haydarpaşa Askerî hastanesi dahiliye mütehassısı Dr. Bay Nevzat Cankata ayrı ayrı teşekküre acımız dolayısile imkân bulamadığımızdan saym gazeteniz vasıtasile teşekkürlerimizi sunarız.

Eşi: Sabiha Manço.

Oğulları: Hüsamettin, Salâhattin, Naci, Kemal, Elvan, Bülent Manço.

Kızları Feride Böke, Bedia Tingiz.

Damatları: Sait Böke, Tahsin Tingiz.

Istanbul Belediyesi Şehir Tiyatrosu

Saat 20,30 da.

PERGUNT

Dram 5 Perde

Yazan: Henrik Ibsan

KOMEDI KISMI

saat 20,30 da

Komedi 6 tablo. Yazan: Celâl Musahip oğlu

Radyo

Bugünkü program:

ISTANBU LRADYOSU

ÖGLE NEŞRIYATI:

Saat 12,30 Plâkla Türk musikisi 12,50 Havadis 13,05Plâkla Türk musikisi 13,30 Muhtelif plâk neşriyatı 14 SON:

AKŞAM NEŞRIYATI :

Saat 18,30 Plâkla dans musikisi 19 Bayan İnci: Piyano ve keman refakatile 19,30 konferans: Doktor Ali Şükrü (Grip ve korunma çareleri: 19,55 Borsa haberleri 20 Mustafa ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları 20,30 Hava raporu 20,33 Bay Ömer Rıza tarafından Arapça söylev 20,45 Nezihe ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları (saat ayarı: 21,15 Orkestra 1 — Berlioz: Benvenuto Cellini 2 — Strauss: Danseuse vienoise, vals 3 — Rossinin Barbier de Sevilla fantasie 4 — Michiels: Rakoczi — Czardas 5 — Translateur: Valse intermezzo: 22,15 Ajans haberleri 22,30 Plâkla sololar, opera ve operet parçaları 22,50 Son haberler ve ertesi günün programı 23 SON

Ankara Radyosu

ÖGLE NEŞRIYATI:

Saat 12,30—12,50 Muhtelif plâk neşriyatı 12,50—13,15 Plâk Türk musikisi ve halk şarkıları 13,15—13,30 Dahilî ve harici haberler 17,30—18,30 İnkılâp dersleri: Halkevinden naklen "Recep Peker„

AKŞAM NEŞRIYATI :

Saat 18,30—19 Muhtelif plâk neşriyatı 19—19,30 Türk musikisi ve halk şarkıları Hikmet Rıza Sesgör ve arkadaşları 19,30—19,45 Saat ayarı ve arapça neşriyat 19,45—20,15 Türk musikisi ve halk şarkıları Servet Adnan ve arkadaşları 20,15—20,30 Konferans Server İskit 20,30—21 Plâkla dans musikisi 21—21,15 Ajans haberleri 21,15—21,55 Stüdyo salon orkestrası 1 — Rücker Serenad Andaluza 2 — Allegra Maremma 3 — Eilenberg Redis Encore 4 — Yoshitoma Ostasiatische Suite 5 — Paul Lincke L'oncle Fichte 21,55—22 Yarmki program ve İstiklâl Marşı;

OPERALAR, OPERETLER

10 Berlin kısa dalgası: Strauss'un (Viener Blut operet, 17 Peşte: Opera piyyesinin nakli, 20,25 Viyana: Puccini'nin (Das Maedchen aus dem goldenen Westen operası

ODA MUSİKİSİ

11 Berlin kısa dalgası: Şarkılı Düet,

RESİTALLER

9,30 Berlin kısa dalgası: Viyolonsel konseri, 15,45 Berlin kısa dalgası: Karışık şarkılar, 18,15 Varşova: Viyolonsel resitali Helenski, Dvorzak 20,20 Varşova: Çocuk şarkıları, 21 Belgrad: Piyano konseri, 21 Varşova: Millî şarkılar plâk 21,50 Prag, Brüno: Piyano konseri ve orkestra, 22 Varşova: Chopin'in eserlerin

DANS MUSİKİSİ

12 Berlin kısa dalgası 22,15 : Peşte 23,20: Viyana,

Tek Gözlü MEHİB ANİBAL'in idaresindeki kahraman KARTACALILARI Memleket içindeki bozguncular arkadan vurmasaydı ROMA tarumar olur, tarihin gidişi değişirdi.

KARTACA MUHAREBELERİ

Sinemacılık tarihinin en muazzam filmi

100,000 figüran - 10,000 atlı asker

300 Muharebe fili - 50 yelkenli tarihî harp gemisi

Türkçe Sözlü

Tarihî Şaheser

YARIN AKŞAMDAN İTİBAREN

İPEK ve **SARAY**

sinemalarında birden

HIÇKIRIK

YAZAN: KERİME NADİR

— 56 —

Mevzuu değştirmek için:

— Bu güzel kokuyu nereden buldun?. dedim. Leylâk galiba!..

Başını çevirmeden cevap verdi:

— Evet leylâk!.. Annemin eski lâvanta şişeleri - nin dibinde kalmıştı...

— Sen de leylâk sever misin?.

— Çok!..

Sonra bana dönerek yine gözleri gözlerimi buldu:

— Onu siz de pek çok severdiniz değil mi? dedi.

— Yine de severim...

— Eskisi kadar mı?..

— Tabiî...

— Fakat onu annem süründüğü için severdiniz... Şimdi ise ben sürüyorum...

— Koku yine o koku Handan!..

— Ama ben annem değilim...

Ona hissettirecek kadar ürperdim... Şakaklarım terlemişti.

— Bu bahsin burada kapanması daha iyi, dedim.

Handanın soluk yüzünde bir pembelik dalgalandı. Ayağa kalkarak memnun bir gülümseyişle dedi ki:

— Mademki öyle istiyorsunuz, pekâlâ!.. Yalnız beni bir dakika burada bekleyiniz... Bir şey getireceğim...

Dışarı çıkıp dönmesi bir dakika sürmüştü. Elinde tuttuğu bir kâğıdı bana uzattı:

— Bu annemin mektubu.. Ilk iki satırından başka bir kelimesini okumadım...

Hayretimi gizlemiyerek:

— Niçin? diye sordum.

— Bunu sonra anlatırım... Şimdi mektubu yüksek sesle okuyun.., Ben de dinliyeceğim... Yırtılmış zarfın içinde mektubu çektim; heyecanlı bir sesle okumıya başladım.

İlk iki satırda şunlar yazılıydı:

"Eğer evlendin, yahut nikâhla, nişanla bağlandınsa, mektubumu okumadan yırtmanı isterim..„

Devam edemeden Handanın yüzüne baktım. O, kendinden emin:

— Devam ediniz.. Çekinmeyiniz, dedi.

— Fakat nasıl olur?.. Sen nişanlısın yavrum...

— Devam ediniz diyorum... Sonra her sevi anlatacağım.. Yanıma gelmiş, başı omuzumun hizasında, dinlemiye hazırlanmıştı. Yüksek sesle okumıya devam ettim:

"Yavrum!..

Bu mektup eline değdiği zaman, ben annenin kemikleri çoktan çürümüş olacaktır. Seni pek çok seven, senin üstüne titriyen bu hasta kadın, sana hasret ölürken, bu satırları ağlıya ağlıya yazıyor...

Benim sevgili kızım.. Belki sana anneni pek fena bir kadın olarak tanıtmışlar, belki sendeki anne sevgisini silmek için bana iftira etmişlerdir. Bunların hiçbirine inanma!.. Çok halsizim.. Sana herşeyi uzun uzadıya yazamıyacağım.. Fakat, bu mektubu sana ve recek olan Kenan, sorarsan senden hiçbir şey gizlemiyecektir sanırım...

Ben çok talihsiz bir insandım yavrum.. Gönlümün arzularından ziyade, bağlı olduğum hüküm ve nizamların çerçevesi içinde yaşadım... Saadet ve neşe içinde kan ağladım, ve kan tükürdüm... Fakat sen bana benzeme Handan!.. Ellere değil, gönlüne bağlı ol.. Iyi düşün ve sevdiğin istediğin adama var... Uzun yılları aşarak sana kadar gelen bu sözler annenin, bağrından kopmuş candan nasihatleridir... Eğer onları tutarsan mesut olursun...

Parmaklarım o kadar dermansız ki... Içim söylemek için birçok şeylerle dolu amma hiçbirini yazamıyorum.

Benden sonra, sana güzel nasihatler verecek, insanları tanıtacak bir dost bulunacak mı acaba?.. Ah seni büyümüş, yetişmiş bir genç kız görmek, istediğin iyi bir adamla evlendirmek saadetinden mahrumum?..

Talihsiz kızım!.. Ben seni daha birçok zaman bağrıma basmak, isterdim...

Oksürüklerden ciğerlerim parçalanıyor... Seni son defa görmek için gözlerim kapıdan ayrılmıyor... Sen şimdi kimbilir nerelerdesin?..

Handan! Bu satırları okurken eminim ki, ağlıyacaksın... Annenin unuttuğun sesi, kulaklarına yeniden fısıldıyor sanacaksın... Uzun yıllardan sonra duyduğun bu sesi dinle.. Sana ne söyledise hepsini yap!...

Işte yavrum... Sana son nasihatimi tekrar edeyim. Zaten sırf bu nasihat için bu mektubu yazıyorum.. Gönlünü yokla... Acele etme!.. Sevdiğin, tamamile sevdiğin ve istediğin adama elini uzat... Bu adam uzun boylu, sarışın ve güzel bir zabit olursa ruhum tamamile istirahate erişecektir.

Hasretini çektiğim o parlak, neşeli gözlerini öper.. Saadetler dilerim yavrum!... Annen Nalân..„

Son kelimeleri bitirdiğim zaman Handan yüzünü koluma dayamış hıçkırıyordu. Kendimi toparlamıya çalışarak omuzlarından tuttum ve mırıldandım:

— Bu mektubu okumak hakkını nereden aldığını bana anlat Handan! Sen nişanlısın.. Haydi söyle..

Iki elini birden uzattı. On parmağı da bomboştu. Titriyen bir sesle:

— Ben hiç kimseye bağlı değilim, dedi.

— Nasıl? dedim; ya nişanlın?..

— Uç gün önce yüzüğü geri gönderdim...

— Neden? Niçin?..

— .....

— Onu sevmiyor muydun?..

— Hayır!.. Bakın, hem bilmiyerek annemin nasihatini tutmuş oluyorum. Çünkü bu adamla evlensem belki mesut olmıyacaktım...

— Fakat Handan...

Handan doğruldu. Yeşil bakışlarını gözlerime mıhlıyarak:

— Ben annemin tarif ettiği uzun boylu, sarışın ve güzel zabiti seviyorum, dedi.

Beni aldatıp aldatmadığını anlamak için bir saniye tereddüt ettim. Bir sayıklama halinde:

— Kabil değil... Kabil değil... Diye mırıldandım.

Tatlı bir gülümseyişle güzel dişlerini göstererek:

— Onu Nalânın kızından başkasının mesut edemiyeceğini de anladım, dedi.

— Fakat ben ihtiyarım yavrum..

— Oo!.. Nalânın kalbini taşıyan Handan için pek gençsiniz...

— Benimle eğlenmiyorsun ya?..

— Hayır.. z

Küçük ellerini tuttum. Nalânın yâdigârı iri taşlı yakut yüzüğü parmağımdan çekerek onunkine geçirdim. Saadetimden sarhoş gibi sallanıyor:

— Dünya ne güzel!.. Yaşamak ne mükemmel şey! diye haykırmak için kendimi güç tutuyordum. Şimdi ikimizin de gözlerinde saadet yaşlarının pırıltıları vardı. Onu kollarımın arasına çektim dudaklarını dudaklarına değdi...

O sırada nasıl oldu bilmiyorum; ensesindeki saç tomarı firketelerden çözüldü ve omuzlarından arkasına doğru dağıldı. Ayni zamanda gözlerim, karşıdaki gardirobun endam aynasına gitmişti. Orada, akşam güneşinin kızıl rengine boyanmış nefis bir tablo gördüm:

Genç bir zabit... Onun kollarında, altın renginde bir ipek yığınına bürünmüş güzel bir kadın...

Ben ayni şeyi bir kere daha gördüğümü hatırlıyordum... Fakat acaba ne zaman?..

Güneş pembe bir bulut kümesinin arkasında batıya yaklaşırken, bahçedeki ağaçların dallarında serçeler cıvıldaşıyor, duvardaki büyük çerçevenin içinden Nalân bize gülümsüyordu... — SON —

TAN

Gündelik Gazete

TAN'ın hedefi: Haberde, fikirde, her şeyde temiz, dürüst, samimî olmak, kariin gazetesi olmıya çalışmaktır.

ABONE BEDELİ

Türkiye	Ecnebi
1400 Kr, 1 Sene	2800 Kr,
750 » 6 Ay	1500 »
400 » 3 Ay	800 »
150 » 1 Ay	300 »

Milletlerarası posta ittihadına dahil olmıyan memleketler için 30, 16, 9, 3,5 lira dır. Abone bedeli peşindir: Adres değiş tirmek 25 kuruştur. Cevap için mektup lara 10 kuruşluk pul ilâvesi lâzımdır.

GÜNÜN MESELELERİ

Çin - Japon Harbi Yeni Bir Safhada

[*Yazan: M. Zekeriya*]

Japon ordusu Çindeki harekâtının birinci kısmını bitirdi.

Altı ay süren bu birinci safha için Japonyanın sarfettiği para yirmi milyar Türk lirasıdır.

Zaten sarsılmış bulunan Japon maliyesi için bu müthiş yükün altından kalkmak kolay iş değildi. Harbi durdurarak işi sulh yolyile halletmek için bir tecrübe yapmıya karar verildi. Bu maksatla bir taraftan Almanyanın tavassutuna güvenildi. Bir taraftan da Çin ordusu kumandanlığına bir ültimatom verildi: Ya teslim olunuz, ya sizi mahvedeceğiz, denildi.

Hankova çekilmiş bulunan Çin ordusu başkumandanlığı bu ültimatom üzerine muhtelif cephelerde bulunan Çin kumandanlarını davet ederek bir toplantı tertip etti. Bu toplantıda teslim olmak şöyle dursun, bilâkis taarruza geçilmesi kararlaştı.

İşte bu karar üzerine birkaç gündenberi Çin orduları taarruza geçmiş ve birçok yerlerden Japonları geri püskürtmeye başlamıştır.

Bu taarruz ne dereceye kadar muvaffak olacaktır bilinemez. Yalnız emiştir ki, Çin - Japon harbi daha uzun sürecektir. Japonya için Çin harbi bitmiş olmiyacaktır.

Çinliler Japonları uzun seneler meşgul ederek hırpalayacaklarını umuyorlar. Bunu bilhassa çete harpleriile yapmayı düşünüyorlar. Japonyada Çinin tâ içerilerine girmenin kendileri için yorucu ve yıprtaıcı bir iş olacağını biliyor.

İşte, haricî ihtilâtlarından sarfınazar, Japon - Çin harbinin bugünkü vaziyeti budur.

•

Çin - Japon Harbinden Alınan Bazı Dersler

İspanya ve Çin - Japon harbine kadar, mütehassıslar müstakbel harbin kısa süreceğini, bugünkü müthiş harp âletleri karşısında uzun müddet mukavemetin mümkün olmıyacağını tahmin ediyorlardı. Hele tayyarelerle kısa bir zamanda katî neticeye varılamıyacağını sanıyorlardı.

Halbuki İspanya ve Çin - Japon harbi bunun aksini isbat etti. Harp yine 1914 te olduğu gibi siper harbine döndü. Harbin senelerce sürebileceği anlaşıldı.

Bu, Çin - Japon ve İspanyol harbinden alınan en mühim neticedir. Milletler şimdiden ona göre hazırlıklarını yapmıya başlamışlardır.

•

Fransız Buhranı

Fransadaki kabine buhranı hâlâ halledilememiştir.

Bu defa devamlı bir hükûmet kurmak için esaslı bir kombinezon bulmak biraz da güçtür. Çünkü yeni teşekkül edecek Fransız hükûmeti en ziyade İngiltere ile dost geçinmek ihtiyacında bulunan bir hükûmettir. Fransa Orta Avrupadaki müttefik ve dostlarını birer birer kaybetmiştir. Avrupada biricik dostu İngiltere kalmıştır. İngiliz hükûmeti Muhafazakârdır, Ve Fransada Komünistlere dayanan bir Sosyalist hükûmeti ile beraber yürümekten memnun değildir. İngiliz Başvekili Almanya ve İtalya ile anlaşabilmek için Fransada sağlara dayanan bir hükûmete taraftardır. Yeni kabineyi teşkile memur edilen Chautemps da şimdilik soldan Komünistleri dışarda bırakarak merkezden Sosyal Cümhuriyetçilerle anlaşma tecrübesi yapmaktadır. Böyle bir kabine şüphesiz eski kabineden daha sağ temayüllü bir hükûmet vücude getirir. İngiltereyi de kısmen tatmin edebilir.

Fakat böyle bir kabine iktidar mevkiinde ne kadar yaşayabilir, bilinemez.

TARİHTEN SAYFALAR

Eski cömertler Meshur cimriler

Yazan:
İbrahim Hakkı Konyalı

Hükûmetleri Milâdın 750 inci yılından 1258 yılına kadar tam 508 sene süren Abbasoğulları, İslâm tarihinin en muhteşem devrini yaşamışlar ve İslâm medeniyetinin en kıymetli eserlerini bırakmışlardır. Bunların devrinde medeniyet; İslâmî bir renge bürünmüştür.

Bu devleti Horasanlı Ebu Müslim adlı bir Türk ulusu kurdu. Belh'li Bermek'in oğulları da bu devlete yaşama, serpilme, büyüme ve zenginleşme kudretlerini verdiler. Bir Türk ananın doğurduğu Memun da Türkler tarafından kurulan ve korunan bu devlete en muhteşem ümran, medeniyet ve kültür eserlerini kazandırdı.

Türk liderlerin idaresinde teşekkül eden; tarihin (Ehli tesviye — Şüyûî) diye adlandırdığı Araplık düşmanı bir fırka da İslâm medeniyetinin cihan saran dumunu hazırladı. Türkler İslâm medeniyetine emeklerini, alınterlerini, sıcak kanlarını karıştırdılar. Fakat iyi idarenin, cömertliğin de bu medeniyetin kuruluşunda çok büyük ve müspet rolleri vardır.

Bu yazıda Türk cömertliğinin, medeniyet ve devlet teşkilâtındaki rolünü tebarüz ettireceğim. İlk Abbasî halifesi Seffah Sirkeci Ebuselmeden sonra Ebu Müslimin silâh arkadaşlarından ve kıymetli kumandanlarından Bermek oğlu Halidi kendisine vezir yapmıştı.

Halit Belhte "Beyti nur — nâr„ denilen meşhur "Nevbahar" ateş gedisinin nazırı ve mütevellisi olan Bermek'in oğlu idi. Mecusî Bermek ve oğulları bu mabedin ve bütün Belhin çok sevilen bir ailesi idi. Bermek'in Türkler arasında büyük bir şöhret ve nüfuzu vardı. Bermek, ismi müsemmasına çok uyan bir Türk ulusu idi. Avucu açıktı. Herkes onun sofrasından ve servetinden istifade ederdi. O; bol bol verir, yedirir, içirir ve giydirirdi. Bu adın garp şivesindeki şekli "Vermek„ tir. Bu adın "barmak„ olarak kabulü nü doğru bulmuyorum. Bermeklerin bir vasfı da "Verimci — Berimci„ idi. Araplar birçok defa - lar yaptıkları gibi "Berimci„ nin (C) sini (K) a kalp ve biraz da tahrif ederek Bermeki yapmışlar.

Bermek'in oğlu Halit Müslümanlığı kabul ederek Ebu Müslimin ordusunda vazife almış ve bu suretle Iraka girmiş ve Abbasoğulları devletinin kuruluşunda te meltaşı olmuştu.

Halit Islâmda ilk maliye kuvvetli teşkilâtını kuran, az vergi ile devlet hazinesine büyük gelir temin eden, orduyu teşkilâtlandıran bir veziri âzamdı. Halit halkçı idi. Halkın menfaatlerini her şeyden üstün tutardı. O, ayni zamanda sarayda Haşimîlerin kuvvetli bir mürebbisi olmuştu. Abbasî hanedanını Türk kültürü ve harsı içinde yükseltiyordu. Onun kızı sarayda Seffahın kızile koyun koyuna yatardı. Kapısı fakire, zengine açıktı. İslâm dünyasının her tarafından akın akın halk gelirdi. Halit bilhassa düşkünlerin kimsesizlerin bir yardımcısı idi. O vakte kadar böyle devlet kapılarına muhtaç olanlara sail denirdi. Halit bir insana bu vasfın verilmesini hoş görmedi. İnsan sail olmaz, zair olur diyordu. İlmî, sanatı şiiri himaye etti. Oğlu Yahya onun oğulları Cafer ve Fazl'da Halidin bütün meziyetlerini kendilerinde toplamış hayırlı haleflerdi. Bermek oğullarının cömertlikleri hakkındaki hikâyeler, efsanelere benzer. Bu ailenin seha ve keremini nakleden fıkralar insana masal zannını verir. Bermekileri methe den şiirler muazzam ciltler tutar. Bermek oğullarının adı lûgatlerdeki cömertlik, seha ve kerem kelimelerini unutturmuştu. Bermek tasarruf edilen bir kelime olmuştu. Bir adam zengin ve cömert oldu mu ona "Bermekleşti" denirdi.

Halit, Seffahtan sonra ikinci Halife Mansura da vezirlik yaptı. Mansur Bağdat şehrini yaptırırken vezirlerinden Moryanlı Ebu Eyüp, Kisranın İvan'nını yıktırarak malzemesile yeni şehrin kurulmasını tavsiye etmişti. Halit bin Bermek buna şiddetle itiraz etti:

— Aman Halifem, ona dokunmayınız. O, eski devirleri hikâye eden bir hocadır. Onu ancak gökten inen bir emir bozabilir. Bununla beraber Ali bin Ebu Talip orada namaz kılmıştı. Hatırası büyüktür.

Halit medeniyet eserlerini koruma kta bir yirminci asır arkeoloğu kadar kıskançtı. Mansur onu bu tavsiyesinden dolayı Acemperestlikle bile itham etmişti.

Mansur çok cimri bir Halife idi. Kan içicilikte de kardeşini geride bırakacak canavarlıkları vardı. Eğer Bermek oğlugibi onun cimriliğini, hissetini, geniş ve makul cömertliğile tadil eden bir vezir olmasaydı, bu devlet henüz başlangıcında göçmiye mahkûmdu. Mansur hesaplarını dirhemin kesri olan "Danek-denk" gibi en ufak tartılara baş vurarak tuttuğu için onun bir lâkabı da Devanikîdir. Mansur cimriliği yüzünden ezberleme kudretini çok inkişaf ettirmişti. Herhangi bir manzum bir parçayı ilk okunuşunda ezberler ve derhal tekrar ederdi. Onun ikinci okunuşta ezberliyen bir kölesile üçüncü okunuşta kafasına yazan bir de cariyesi vardı. Devrin teamülüne göre şairler halife adına kasideler düzerek caize alırlardı. Mansur bahşiş vermemek için kendisine kaside getiren şaire :

— Oku bakalım. Eğer bu kasideyi senden evvel söyliyen veyahut getiren varsa bir şey vermem. Yoksa yazıldığı kâğıdın ağırlığınca altın veririm, der ve okuturdu. Şair kasidesini okurken halife ezberlediği için:

— Fakat, der, ben sizin bu kasidenizi biliyorum. İsterseniz okuyayım. Hattâ bizim köle de bilir. İsterseniz o da okusun.

Köle okurken de perde arkasında gizlice dinliyen cariye de şiiri ezberlemiş bulunur. Bu suretle zavallı şair eli ve kesesi boş olarak Mansurun sarayından ayrılır.

İsmaî adlı bir şair Mansurun nedimlerindendi. O, halifenin şairleri istihfaf eden hareketlerine içerliyordu. Mansurun hafızasını ve hisetini bildiği için çetin kelimelerle uzun bir şiir hazırlamış ve bunu bir mermer sütunun parçasına kazmıştı. İsma'i mermer parçasını bir deveye yük letmiş, kendisi de bir aktör gibi çehresini değiştirmiş, sakalını, elbisesini bir arabiye benzetmiş ve Mansurun huzuruna çıkmıştı.

— Emirülmüminin, dedi, seni bir kasidemle methedeceğim.

Mansur mutat cevabını verdi:

— Ey Arap kardeş.. Evvelâ şunu söyliyeyim ki eğer bu kasiden daha evvel bir başkası tarafından söylenmiş ise hiç birşey vermem. Eğer bakir ise sana onun yazıldığı şeyin ağırlığı kadar altın vereceğim.

İsmaî çetrefil ve zor kelimelerle ördüğü 62 mısralı kasidesini okudu.Mansur bunu ezberliyememiş ti.Kölesinin yüzüne baktı.Onun kafasında da birşey kalmamıştı. Perde arkasındaki cariyeden de ses çıkmıyordu.

— Getir bakalım Arap oğlu şu kasideni altınla tartalım. Haketti. dedi.

İsmai:

— Hükümdarım, af buyurunuz. Ben yazacak kâğıt bulamadım. Onu tâ babamdan kalma kıymetli bir mermer sütunun parçasına nakşettim. dedi. Halife dilile tutulmuştu. Vaadinden dönemedi. Mermerin ağırlığınca altın tarttırdı. Mermer bütün hazineyi tartmıştı. Arabî altın torbalarını devesine yükletirken Mansur kendi kendine: Bu galiba İsmai diyordu. Zannında yanılmıyordu. Onu çağırttı, yüzünü açtı ve yaptığına şaştı. İşi şakaya döktü. Ona her vakitki gibi az bir caize verdi. Altınları geri aldı. İsmai:

— Emirülmüminin, şairler fakir adamlardır. Sen kendinin, köle ve cariyenin keskin hâfızanızla onları nafakalarından mahrum ediyorsunuz da onun için bu zor kasideyi düzdüm, diyordu.

Mansur Abbasî devletinin kurucusu büyük Türk kumandanı Ebu Müslimi bir tuzağa düşürüp elinden silâhlarını aldırtan sonra kahbece öldürtürken onun yüzüne ölümden daha ağır bir hakaret fırlatmıştı:

— Behey Lehna oğlu... İşte seni gebertiyorum. Araplar Lehna diye kokmuş ve sünnetsiz kadına denlerden Ali bin Ebu Talibin toda erkekler gibi sünnet ederlerdi. Fakat Türklerde bu fena âdet yoktu.

Mansur yakası açılmamış ölüm ve işkence şekillerinin de mucididir:

Bir gün kendisine muhalefet edenlerden Ali bin Ebi Talibin torunu Abdullahı Basradan Bağdada getirtti. Onu temellerini tuzdan yaptırdığı bir eve hapsetti. Sonra evin temellerine su akıttı. Tuzlar eriyince dam çöktü. Abdullah altında can verdi. Mansur Ali bin Talip ailesini hiç sevmezdi. Onları birer vesile ile öldürtürdü. Bunlardan Muhammet adlı bir genci yakalattı. Muhammed çok güzel ve yakışıklı olduğu için ona Sarı Diba derlerdi. Onu önüne getirtti ve:

— Sana Sarı Diba diyorlar öyle mi? Seni şimdiye kadar hiç kimseyi öldürmediğim bir şekilde öldürteyim de gör. Dedi ve onu yaptırmakta olduğu sarayın bir sütunu altına diri diri koyarak öldürttü.

Mansur çok haristi ve oğlu Mehdiye çok düşkündü. Kendisinden sonra halife olmasını isterdi. Bunun için akla, hayale gelmiyen cinayetler işler, müsadereler yapar ve bütün müsadere ettikleri şeylerin üstüne de hususî etiketler koyarak hazinesine saklatırdı. Öleceğini anladığı zaman oğlunu çağırttı ve vasiyet etti:

— Oğlum hazinemdeki etiketli eşyanın sırrını sana veriyorum. Seni halka sevdirmek için o cinayetleri işledim, birçok şeyler müsadere ettim. Sen Halife olur olmaz bunları sahiplerine, alâkadarlarına dağıt ki halk seni ne iyi, ne âdil halife diye sevsin.

Hırçın KÖŞE

Birçok 2198

[*Yazan: Aka Gündüz*]

Salı günü öğleye yakın Taksimden geçiyordum. Bir kalabalık, bir gürültü, bir koşuşma, bir telâş...

Bir kadını bir erkek hem dövmüş, hem vurmuş!

Garajla benzincinin arasındaki duvarın dibine iki büklüm serilmiş genççe bir kadın. Bir tutam kemik suratı sapsarı ve kanrevan içinde. Gözleri kaymış, akçıl akçıl. Taraksız saçları yapak yapak. Papuçları partallaşalı altı yılı on yıl geçmiş. Sırtındaki entari değil, çuval eskisi değil, çöplüğün kabul edeceği çaput eskisi değil.

Manevî, maddî sefaletin bütün renkleri, hendeseleri bu kadının üstünden ziyade bütün varlığında.

Ya korkudan nefesi kesilmiş, ya aldığı yaralar çok acıyor, yahut can çekişiyor. Vakit vakit dudakları kıpırdıyor: Su, su...

Başta, başı kırılasıca ben, ve sonra bir alay insan. Yaralı insanın etrafında yarım halka olmuşuz, nasıl can çekiştiğini seyrediyoruz.

Bir aralık kendimi topladım. Su! Biraz su verin yahu! Kapısına kadının kanları akan benzinci su vermedi. Limozinleri şarıl şarıl yıkayan garaj hortumunu sıkmadı. Şekerli beş! Çay sekiz! diye böğüren kahveci su getirmedi.

Karşıda bir konak var ki içinde her gece binlerce lira döner, oranın adamları kapıya üşüşmüşler seyrediyorlardı. Kıristal bardakları kirlenir diye su göndermediler.

Vuran adam kaçmış. Kaçmış amma ancak kırk elli adım kaçmış. Yakışıklı, yiğit bir polis hemen yetişip yakalamış. Yelpaze saçlı, kemik suratlı, düdük bıyıklı, beyaz kuşaklı, gömleği yağlı, sefil bir dleikanlı.

Kadıncağızı - bıçağı olmadığı için - çakılamış. Çakısını polise verdi:

— Nah, işte bununla vurdum. Valla billa bıçakla değil abicim!

Polis bir eliyle caninin bileğini yapışmış, bir eliyle yaralı kadını kaldırmaya çalışıyor. Başta ben, bir Allahın kulu ne polise, ne yaralıya yardım etmiyoruz. Bir Allahın kulu kırk telefondan birini cankurtaran otomobili için açmıyor. Bütün iş yıldırım gibi yetişen, tutan, kaldıran polise kalmış.

Yaralının sağında bir otomobil duruyor. Şoförü öyle yakışıklı, süslü, püslü, öyle afili ki.. Tamirdeyim (!) diye özür dileyip bindirmedi. Öteki otomobil sıvıştı. Polis ikisini de karşıki otomobile götürdü. Şoför! Şoför nerede? Şoför ciznamı çekmiş! 2198 numaralı araba orada da şoförü yok. Nerede olduğunu, nereye sıvıştığını bilenler de biribirile kaş göz işareti edip söylemiyorlar!!

İçtimaî tesanüt, içtimaî vecibe, içtimaî bilmem ne, içtimaî karınağrısı, içtimaî şu, içtimaî bu, içtimaî vesaire.

Cemiyet içinde tahtalaşmışlar bu kadar çoğaldı mı?

Hayır, böyle bir hüküm vermiye gönlüm, dilim varmıyor. Belki ben fazla sinirlendim de onun için böyle konuşuyorum. Belki Cemiyetin orada ki bizleri, hep melâikei kiramlardanız da benim haberim yok.

İşte böyle oldu salı günü.

Yumruktan mı İhtiyarlıktan mı Öldü ?

Kandıra, (TAN) — Kahveci Ismail çavuşun 18 yaşlarındaki oğlu Nurettin geceleyin Mustafanın tütüncü dükânına girmiş, para ve tütün aşırmıştır. Kapıdan çıkacağı sırada gezmeden gelen dükkân sahibile kar şılaşmıştır. Nureddin, kendisini ele vermemesini söyliyerek Mustafaya bir yumruk atmış ve kaçmıştır.

Mustafa, hırsızı takibe başlamış, lâkin cami yanında düşüp ölmüştür. Yumruğun tesirile mi, ihtiyarlıktan mı öldüğü bilinmiyor. Cesedi 48 saat evinde alıkonulmuş, Izmitten gelen hükûmet doktoru beynini ve ciğerlerini alıp Istanbula göndermiştir. z

Nureddin tutulmuş, Izmitte muhakemesine başlanılmıştır.

S P O R

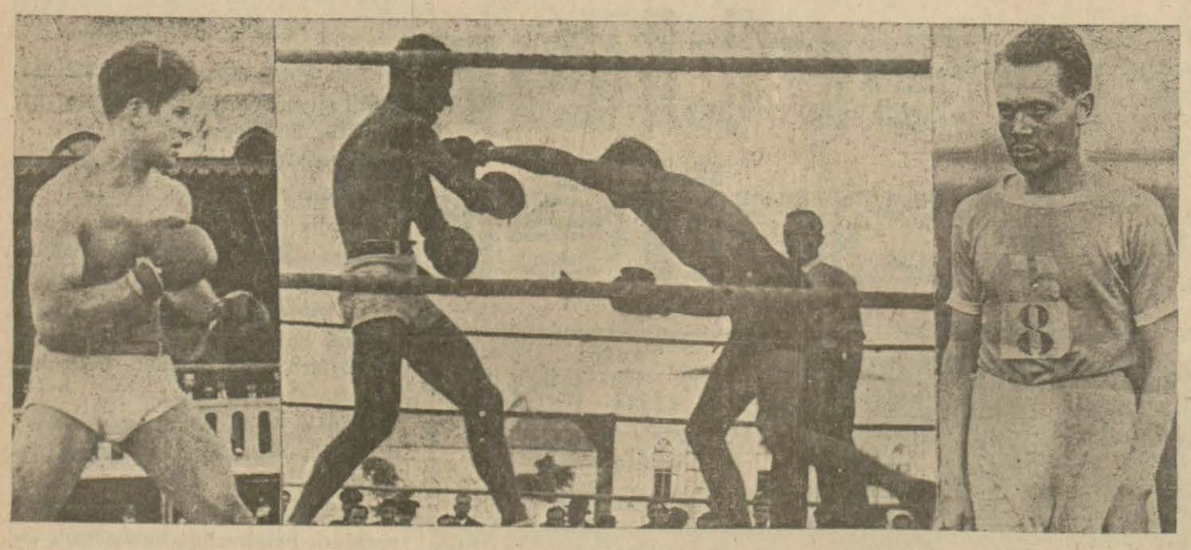

Başta: Bu hafta güreşecek olan Kiryako, Ortada: Yorgos, Roman yalı ile dövüşüyor. Sonda: Amatörken her koşusuna 500 dolar aldığ bugün meydana çıkan meşhur Nürmi

BOKS :

Kıryako - Yorgos Maçı

Iki Rakıp Çok Sıkı Vuruşacak

(Yazan: Eşref Şefik)

Elde avuçta kalan ve henüz Ring kenarından uzaklaşmıyan boksörlerimizden ikisi bu pazara dövüşüyorlar.

Aylardanberi hariçten boksör getirtemiyoruz. Ecnebi boksörler gelmiş olsaydı, bu iki dövüşçü belki ecnebilere karşı imtihan edilebilirlerdi. Bir yerde yapyalnız kalınca tabiatile rekabet havası aralarını açtı. Hem o kadar açtı ki, Ringden evvel gazete sütunlarında müteaddit kavgalar yapacak kadar asabileştiler. Rekabet bu hale gelince, yegâne hal çaresi meydana çıkıp dövüşmek olur.

Bu mesele bana diğer bir hikâyeyi hatırlattı. Vaktile, Galatasaraylı boksör Küçük Kemalle Fenerbahçeli Nuriyi ayrı ayrı çalıştırarak ikisinin etrafına toplanan taraftarlarla boksa bir hız vermek maksadını güdüyordum. İki genç aralarındaki farkı merak etmiye başlayınca, nasihatler verirdim. Onları teskin etmiye uğraşır, karşılıklı Ringe çıkarıp aradaki rekabet havasını bir günde halletmek istemezdim. O iki kıymetli boksörün biribirine karşı olan farklarını böyle şüpheli bırakmak ikisinin boksörlük hayatları için de lâzımdı. Çünkü amatördüler. Sınıflarında birinci olduklarını zannettikleri müddet yumruk sallamıya ve sıkı perhiz tutmıya razı olabilirlerdi. En son avantaj olarak, hariçten gelecek boksörlere karşı aralarındaki fark malûm olmıyan iki boksörümüzü ayrı ayrı çıkarmak imkânını sayabilirim.

İkisini de candan çalıştırdığım, hakkiyle sevdiğim için onlar da beni sayarlardı. Maksatlarımı kendilerine izah etmemiş olmama rağmen bana hürmetlerinden birbiri hakkında bir lâf söylemiyorlardı. Fakat bir gün geldi ki, ikisini karşılaştırmak bir zaruret oldu.

Etraflarına toplanan taraftarların yarattıkları rekabet havası bütün emeklerimin ve gayretlerimin üstünden aştı. Hattâ Nuriyi, Küçük Kemali daha fazla iltizam ettiğime bile inandırmışlardı. Bana şüpheli şüpheli bakıyordu. Küçük Kemal maçına yanlış metotlarla hazırlandığını gördüğüm Nuriyi kendi taraftarları arasına bırakmıştım.

Stodyomda yaptıkları pek çetin bir dövüşten sonra, tahminim gibi Nuriyi Türkiye boksünden kaybettik. Parise gitti. Orada mükemmel bir maç yapıp döndüğü halde bir daha İstanbul Ringlerine ciddî olarak dönmedi.

Küçük Kemal yerli bir rakibi olmadığından arada sırada bin müşkülâtla getirttiğimiz ecnebi boksörlerle fasılalı dövüşler yapmaktan bezginlik getirdi. Eldivenleri bir kenara koymasını tavsiye etmiye mecbur kaldık.

Şimdi Yorgosla Kiryakonun ruhi vaziyetleri aşağı yukarı aynidir. İkisinin behemehal dövüşmeleri bir zaruret haline gelmiştir. Bu maç elde avuçta kalan son iki boksörden birinin Ringden tamamen çekilmesine kadar dayanan bir bezginlik ve ümitsizlik te doğurabilir.

Fakat ne çare!.. Döğüşecekler ve aralarındaki farkı yumruklarile göstereceklerdir. Bu neticeyi kendilerinden fazla etraflarını alan taraftarlar istiyorlar.

Tecrübelerimle bilirim. Bizim spor da bir şampiyonun etrafını saran bilgisiz parazitlerin arzuları şampiyonları yetiştirenlere, hattâ bizzat şampiyonlara daima hâkim olmuştur...

Yunanlı Boksör Berlinde Galip

Avrupada iyi dereceler almıya muvaffak olan ve bugün dünyanın birinci sınıf boksörleri arasına ismini yazdıran Yunanlı Kristofridis Almanyanın en iyi vasat sikleti Ederle Berlinde çarpışmıştır.

Yunanlı boksör on iki devrelik maçın ekserî devrelerinde fakyietini isbat edecek tarzda dövüşmüştür. Neticede Alman hakemleri Yunanlıyı galip ilân etmişlerdir.

Zenci Şampiyon Kuvvetli

Dünya tüy siklet şampiyonluğunu geçende kazanan Amerikan zencisi Armstrong kendi sikletinden bir sınıf yukarı olan hafif siklet Venturi ile yaptığı müsabakayı beşinci devrede kazanmıştır.

Zencinin bu galibiyeti ne kadar mühim bir boksör olduğunu gösteren bir işarettir. Çünkü İtalyan Venturi Amerikada birinci sınıf hafif sikletler arasında hatırı sayılan bir boksördü. Zenci bu galebesinden sonra hafif siklet dünya şampiyonu ile çarpışmayı düşünmektedir.

—o—

İngiltere - Almanya Futbol Karşılaşması

14 Mayısta Berlin Olimpiyat stadında yapılacak olan İngiltere - Almanya milli maçı için her iki federasyon hazırlıklara başlamıştır. Bu mühim karşılaşma için daha şimdiden yetmiş bin seyirci bilet almıştır. Bu maçta stadın haddi istiabisi olan 105 bin kişi bulunacağı tahmin edilmektedir.

—o—

Güneş klübü kongresi

Güneş klübünden:

Klübümüz yıllık kongresi 29—1938 cu martesi günü saat 14 te klüp merkeinde yapılacaktır:

Azanm mezkûr saatte klüpte bulunmaları rica olunur:

ATLETİZM:

Nürmi, Aldığı Gizli Paralarla Servet Yığmış!

Finlandiyalı koşucu Nürmiyi Finlandiyalılar bir kahraman gibi severler. Onun Finlandiyada büyük adamlar gibi heykeli vardır. Nürmi hakkında şüpheli amatörlüğünden dolayı Beynelmilel Federasyon 934 senesinde profesyonel kararı verdiği vakit Finlandiyalılar pek kızmıştılar. O zaman Beynelmilel Federasyon Nürminin profesyonelliğini vesika ve şahitlerle isbat edememişti.

Bugün aradan seneler geçmiş bulunuyor. Finlandiyalı koşucunun gizli profesyonelliğini yakından bilen ve onun namına birçok defalar para almışolan bir Polonyalı sırları meydana vermiştir.

Polonyalının söylediklerinden anlı yoruz ki, Nürmi her koşucu için 500 dolar almakta imiş.

Amerikadan 64 koşu yapmak üzere davet edildiği vakit orada da her koşuya 500 dolar almış ve bu yüzden zengin olmuştur. Kurnaz Finlandiyalı aldığı paralar için hiç bir zaman imza ve makbuz vermediğinden gizli profesyonelliğini daima saklayabilmiştir. Fevkalâde hasis olan Nürmi gizli aldığı paralarla bugün bir milyona sahiptir.

Owens Tekrar Amatör Oluyor

Berlin Olimpiyadında üç dünya birinciliğini kazanmak gibi harikulâde denecek bir muvaffakıyet kazanan Amerikan zencisi Jess Owens'in amatör lisansını iade edecekleri haberi tahakkuk etmek üzeredir.

Dünyaya eşi bir daha gelmiyecek zannedilen bu meşhur zenci, Olimpiyat müsabakalarından sonra Amerikan atlet takımının Avrupada yaptığı turneye iştirak etmek istememiş ve kendi başına vatanına avdet etmişti.

Şampiyonun bu hareketini "Amerikan atletik ünyon" u disipline muhalif hareket addetmiştir.

Bu vakadan sonra zenci Atletizm teşkilâtının müsaadesi olmadan koşu hayvanı ile ve tazı ile yarışlar yaptığından amatör lisansı elinden alınmıştı.

Zenci bu sefer A. R. U.ya müracaat ederek kendisinin tekrar amatör addedilmesini istemiştir.

Bu hususta Avrupa Atletizm komisyonu reisi Stankovitz gazetecilere şunları söylemiştir:

Jess Owens'in amatör lisansını iaden etmemek için ortada katî bir sebep mevcut değildir. Filhakika Ovens beynelmilel nizamnamede tarif olunan Amatörlük vasıfları haricine çıkmış bir koşucu addolunamaz. Yalnız kendi komisyonuna itaat etmiyerek müsaadesiz beygirle ve tazı ile yarışlar yapmıştır ki, bu da nihayet disipline riayet etmediği şeklinde tefsir olunabilir. Zannederim ki Amerikalılar zencinin lisansını iade edeceklerdir.

Okuyucu mektupları

Halkı Haberdar Etmeli

Beyoğlunda oturan bir okuyucumuz yazıyor:

Kâğıthanede büyük bir boru patladığı için geçenlerde bir gece, Beyoğlunda sular akmadı: Ertesi sabah gelen suyun tazyik sız olduğu ve bazı yüksek yerlere çıkmadığı, akşama doğru da tazyikin büsbütün azaldığı ve suyun kesildiği görüldü: Sular İdaresine başvuran aboneler, suların daha bir müddet böyle akacağı cevabını aldılar: Tamirat vesaire dolayısile suların azalıp çoğalacağı küçük bir ilânla halka daha evvel den haber verilemez mi?

●

Mahkûmların teşhiri doğru değil

Bir okuyucumuz yazıyor:

Geçenlerde gazetenizde bir havadis okudum: Usküdar hapisanesinin, mevkufların dışarıda sevkleri esnasında teşhir edilmemesi için, siyah gözlük kullanıldığı yazılıyordu: Bu, çok iyi bir usuldür: Henüz mahkeme edilen birvatandaş zan altındadır: suçlu olup olmadığı belli değildir: Hattâ hayatında bir kere suç işlemiş te mahkûm olmuş bir vatandaşın da teşhiri doğru değildir: Siyah gözlük kullanılması usulünün İstanbul tarafında da kullanılmasını temenni ederiz:

●

KAYIP ARANIYOR :

Balkan harbinde jandarma olarak Manastırda bıraktığım kardeşim Fettahın hayatından haberi olanların insaniyet namına (Sinop hapishanesinde kardeşi Kâmil oğlu Sakıp) adresine bildirmeleri rica olunur.

Yirmi senedir haber yok

20 senedenberi akıbetinden haber alamadığım Tekirdağlı Acem Hasanın kızı kardeşim Şazimetten haberi olanların veya nerede olduğunu bilenlerin insaniyet namına (Pendikte Postahane sokağında 2 No: hanede Ayşe) adresine bildirmelerini rica ederim.

Yirmi beş senedir haber alamıyor

Trablusgarp 60 mcı alay emini merhum Osman Tevfik oğlu süvari zabitliğinden mütekait Saffet mahlumu Mazdar ile kızları Lâyika ve Senihayı 25 senedenberi kaybettim: Bilenlerin (İzmit Hacıhızır mahallesi Kabaran çıkmazında 24 numarada Osman Tevfik kızı Makbule) adresine haber vermeleri rica olunur:

FUTBOL:

Geçen Sene Millî Küme Maçlarında Ziyan Edilmiş

Geçen sene yapılan Milli küme maçları görünüşe nazaran büyük bir kâr temin etmiş, hattâ mahallî müsabakalarda klüpler ayrıca da hâsılat almışlardı. Şehirler arası maçlarında klüplerin yol masrafları Kurum tarafından verildiği için hâsılat ta Kurum tarafından alınıyordu. Biz bu deplâsman maçlarının da kârla kapandığını zannederken öğrenöiğimize göre iki bin lirayı mütecaviz bir ziyanla kapanmıştır. Buna da sebep olarak şu gösterilmektedir: Şehirler arası maçlarında paraları tahsil için birer mümessil gönderilmiştir. Bu mümessillerin yol masrafları ve ikamet yevmiyeleri Milli küme maçları masrafları arasına sokulmuştur. Bir telefon muhaveresi ile halledilecek bu işler için ayrıca mümessil göndermek, harcırah ve yevmiye vermek bu işin ziyanla kapanmasına sebep olmuştur. (Sarı - Lâcivert)

Amatörlük Meselesi

Haftalık Sarı - Lâcivert refikimizde şu satırları okuduk. Amatörlük telâkkisi bakımından şayanı dikkat bulduk. Aynen okuyucularımıza sunuyoruz :

"Geçen nüshamızda (Genel merkez kâtibi umumisi) Nizamettin Kırşanın Eskrim federasyonu başkanlığına tayin edildiğini bildirirken bir sabah gazetesinin bu iş için ayrıca ücret almıyacağını yazdığını ve sporteşkilâtı amatörolduğundan, bundan bir şey anlamadığımızı ve Genel Merkezden cevap beklediğimizi yazmıştık. Nizamettin Kırşanı bir muharririmiz Ankraada görmüş ve sormuştur. Nizamettin Kırşan beyanat veremiyeceğini ilâve ettikten sonra şunları söylemiştir:

— İnsanı sinirlendirmek gayesile yazılan bu gibi yazılara cevap vermek tenezzülünde bile bulunmam. Beş yüz lira alırım, bin lira alırım. Buna ne karışırlar. Maamafih bu hususta beyanat vermek Kurum reisinin salâhiyeti dahilindedir. Bu gülünç yazıyı okuyunca ben de güldüm."

Hikâye

Nerede İmiş

Yazan: L. Lenç Çeviren: B. Tok

Gece geç vakit tiyatrodan dönen bale artistlerinden Veroçka Gremina, evdekileri büyük bir telâş içinde buldu. Veroçkanın kocası mühendis Gremin, telefonda sinirli sinirli konuşuyordu:

— Gece nöbetçisi mi?. Şu halde lûtfen bana, mavi mantolu, yakası kürklü ihtiyar bir kadının bugün veya bu akşam tramvay altında kalıp kalmadığını söyliyebilir misiniz?. Ne?. Bugün tramvay kazası olmadı mı?. Ya otobüs altında?. O tobüs kazası da mı olmadı?

Bu konuşmayı işiten Veroçka, heyecanından, üzerinde erkek şapkası bulunan bir sandalyeye otu.

— Petya, ne oluyor!

Mühendis, telefon ahizesini yerine asarak ekşi bir suratla:

— Büyük annen kayboldu, dedi. Sabahleyin evden çıkmış, şu dakika ya kadar hâlâ dönmemiş!.

Veroçka iki elile şakaklarını yoklıyarak büyük bir heyecanla:

— Çeçen defa "Anna Karenin"e gittiği gibi belki de yine, tiyatrolardan birine gitmiştir!.

Vera Greminanın büyük annesi Mariya Nikitçina, yaşlı bir kadındı. Daha geçenlerde seksen ikisini bitirip seksen üç yaşına basmıştı.. O da eski artistlerdendi. Zamanının en meşhur artistleri olan Davidoflar'la, Varlamoflarla beraber oyun oynamış, Aleksandrinka'da artistlik etmişti.

Yaşı ilerlediği için epey zamandır tiyatrodan ayrılmışti, buna rağmen sanat âlemile olan alâkasını bir türlü kesememişti. Nitekim bu yaz "Anna Karenin,, piyesine gidişi de bu alâkanın bir ifadesi idi.

"Anna Karenin,, e gittiği gece de böyle olmuştu.. O zaman da "gece nöbetçisi,, ne telefon etmişler, büyük annenin gidebileceği bütün ahbapları dolaşmışlar, ihtiyar kadının izini bir türlü bulamamışlardı..

Büyük anne, o zaman, gece yarısına doğru eve dönmüş ve büyük bir soğukkanlılıkla:

— "Anna Karenin,, e gittim, demişti. Hmeler enfes oynadı. Karasof ta fena değildi. Biliyor musun Vera, ben Kontes Lidya Ivanovna rolünü mükemmelen oynıyabilirdim.

Bütün bunları hayretle dinliyen Veroçka, ellerini biribirine vurmuş:

— Kuzum büyük anneciğim, demişti. Bilet nasıl bulabildin?.

Büyük anne, yine ayni soğukkanlılıkla nasıl bilet tedarik edebildiğini şöylece anlatmıştı:

— Tiyatro direktörüne gittim.. Kendimi tanıttım.. "Feodor Ivanoviç,, dedim, ben belki de gelecek kışa kadar yaşamam. Beklemiye vaktim yok. Lûtfen ne yapıp yapıp, bana "Anna Karenin,, için bir yer temin ediniz!.,, direktör dikkatle yüzüme baktı, Gülümsedi. Ve bana Parterin birinci koltuklarından birini verdi...

Veroçka bunları hatırından geçirdikten sonra kocasına sordu:

— Gece nöbetcisi ne diyor?

— Bugün ne bir tramvay, ne de otobüs veya otomobil kazası olmadığını söylüyor.. Konuşmamızı sen de işittin!..

— Bir defa da Timofeyeflere gidip sormak lâzım.. Sen büyük annemin alâkâsını biliyorsun!. Misafirliğe gittiği zaman, muhakkak telefonu olmıyan bir yer seçer.

Mühendis paltosile şapkasını giyerken kapının zili çalındı. Veroçka, deli gibi kapıya atıldı. Karşısında büyük annesini sapsağlam cak kadar sevindi. İhtiyar kadının boynuna atılarak:

— Büyük anneciğim nerdeydin? Dedi.. Odümüzü kopardın!.. Bu yeni âdetleri de nereden çıkardın?

Büyük anne câli bir öfkeyle:

— Nerde olursam olayım, orası seni alâkadar etmez!. Dedi. Ve damadının yardımile yakası kürklü meşhur mavi mantosunu çıkararak ilâve etti:

— Nasıl Veroçka, bu gece sen dansettin mi??.

— Evet büyük anneciğim, benim de rolüm vardı. Fakat çok merak ettim, sen nerde idin kuzum?.

— Söylemiyeceğim.. Bu da bana ait bir sırdır.

Ertesi akşam Mariya Nikitiçna yine habersizce ortadan kayboldu.. Geç vakit, yorgun, fakat müteheyyiç bir halde geri döndü. Mühendis, büyük annenin tarihî bir piyeste rol aldığını, bunun için geceleri çıktığını ileri sürdü. Veroçka, kocasının bu tahminini pek te hakikate uygun bulmadı:

— Zannetmiyorum, dedi. Büyük annem, sahneye çıkamıyacak kadar ihtiyarlamış ve hâfızasını kaybetmiştir.

Bu muamma, kendi kendine ve beklenmedik bir tarzda halledildi.

Yine böyle, büyük annenin haber sizce gittiği bir akşamdı. İhtiyar kadın, diğer zamanlardakine nazaran biraz daha erken döndü Ve tam sokak kapısında torunu Veroçkaya ve hizmetçileri Avdotyaya rastladı.

Veroçka büyük annesinin böyle erken döndüğünü görünce:

— Erken döndüğün iyi oldu büyük anne, dedi. Bu akşam bizim apartımanda oturan bütün kadınların, umumi bir toplantısı var. Sen de bizimle beraber gelir misin? Yoksa evde mi kalmak istersin?.

Mariya Nikitiçna sarardı. Büyük bir heyecanla:

— Nasıl toplantı?. Ne zaman?. diye sordu.

— Şimdi Millet toplanmıya başladı. Apartımanın klübünde.

Mariya Nikitiçnanın yüzü, âdeta kederli bir hal almıştı. Yalvarır bir sesle:

(Arkası 10 uncuda)

NAPOLYONUN MISIR SEFERİ:

Fransız Donanması Artık Mahvolmuştu!

Yazan: General Hüsnü Emîr

Nelsonun, Fransın donanmasını aramak maksadile 20 gündenberi donanmasından ayırdığı bir Ingiliz firkateyni Iskenderiye önünde görünmüş, buradan Abukır önlerine gelerek Fransız donanmasının prova hattını kolaylıkla keşfetmişti. Fransızlardan hiçbir harp gemisi hattâ bir brik, bir firkateyn bile yelken açmış değildi; hepsi demirde, hareketsiz bekleşiyorlardı. Halbuki Fransız amirali nin elinde 30 dan fazla hafif gemi vardı ki, bunlarla denizi kaplar, düşmana hiçbir keşif imkânı bırakmaz ve bilâkis kendisi düşmanın geldiğini vaktile anlardı.

Nelson, hafif gemilere malik olduğundan, Fransız donanmasını keşif için on üç kalyondan ikisini 31 temmuzda ayırdı. Bunlar da Fransız donanmasının prova hattı nizamını, taciz edilmeden, rahat rahat dolaşıp keşfettiler. Nihayet ağustosun birinci günü öğleden sonra saat üçe doğru Ingiliz donaması, yelkenlerini fora etmiş, açıklarda göründü; mevsimin kuvvetli bir batı rüzgârile bütün yelkenleri iyice şişmiş olduğu halde, Abukır demir mahallinde, baştan ve kıçtan bağlı ve hareketsiz Fransız kalyonlarına doğru, alabildiğine süratle ilerliyordu.

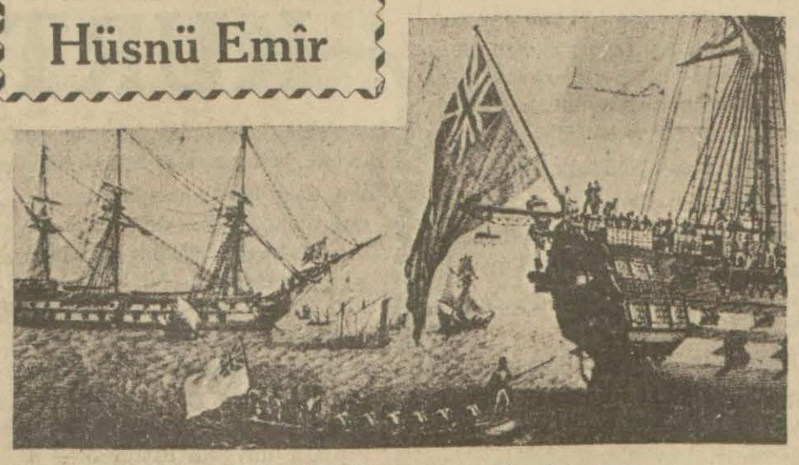

O tarihlerdeki Ingiliz donanmasından bir görünüş..

Fransız amirali bu esnada sofrada idi; mürettebatının bir kısmı da karaya çıkmışlardı. Amiral hemen cenge hazırlık işaretini verdi; nakliye gemileri mürettebatının çağırılmasını emretti; biraz sonra, yelken açmağa hazırlık emrini de verdi; fakat, Ingiliz donanmasının çabuk hareketi buna imkân ve meydan vermedi; Fransız gemileri, harbe hazırlık emrini bir çok noksanlarla yerine getirebildiler. Bizzat Fransız Amiral gemisi ve donanmanın en kuvvetli kalyonu Loryan'ın kıç güvertesinde, kara zabitleri için kamara olarak inşa olunan muvakkat kulübeler bile yıkılamamış, içleri yatak, yorgan, boya ve katran kovaları ile dolu kalmıştı. Fransız donanmasının sol cenahını teşkil eden Legerye ile Le Konkeran'ın yalnız deniz cihetindeki bataryalarının (toplarının) önleri açılabilmiş ve buradan alelâcele alınan binbir çeşit eşya kara tarafındaki bataryanın ön ve aralarına yığıldığından bu bataryalar ateş edemez bir hale gelmişti. Muharebe esnasında, bu iki geminin, kendilerini kara tarafından çeviren Ingiliz gemilerine ateş edememesi, Ingilizleri o derece hayrete düşürmüştü ki, bu garibenin sebebini bilhassa tahkik ettirdiler.

Amiral Brueis, düşmanın top menziline akşam saat 6 dan evvel varamıyacağını ve bu sebeple hücumu ertesi güne bırakacağını tahmin etti. Bahusus Nelsonun, iki kalyonu Iskenderiye istikametinde ayrılmış bulunduğundan, yalnız 11 kalyonla 13 Fransız kalyonuna hücum edeceğini hiç beklemiyordu.

Ingiliz amirali, ise Fransız amiralinin bütün tahminlerine rağmen, Fransız donanmasının sol cenahile merkezine derhal hücum emrini vermişti; Ingiliz süvarileri bu gibi hallerde ne yapmak lâzım olduğunu çok iyi biliyorlardı; bu yüzden Ingiliz kalyonları sığ sulara yaklaştıkça muharebe hattından birer birer çıkarak bağlı ve hareketsiz Fransız kalyonlarına istedikleri yerden istedikleri gibi hücum için hareket ettiler.

Ingiliz amirali evvelâ kendi kalyonlarını, bordaları (yanları) ile Fransız kalyonlarının provaları (yani başları) önüne getirip kıçtan demirletmeği ve bu suretle gemi gemiye harp edilerek ön ve kıçları istikametinde şiddetle ateş edemiyecek olan Fransız kalyonlarını faik borda ateşleri ile tahrip etmeyi kurmuştu; fakat tesadüf bu tertibatı değiştirdi.

Ingiliz hattının başında gelen Kullodon kalyonu Abukır adasının şimalinde sığ suda oturduğundan bunu takip eden Ingiliz kalyonu Golyat, onun yerine ilerliyerek plân mucibince birinci Fransız kalyonu Lögerye'nin provasında kıçtan demirledi. Fakat, demir tutmadığından rüzgâr ve akıntı ile ikinci Fransız gemisi Lekorkeran'ın kıç omuzluğuna kadar sürüklendi. Bunu gören ikinci Ingiliz kalyonu Gellis birinci Fransız kalyonu Lögerye'nin iskele (yani sol) baş omuzluğunda demirledi. Bu iki Ingiliz gemisi 10 dakika kadar Fransız ateşi altında seyretmişler ve gurubtan biraz evvel ateş açmışlardı.

Birinci ve ikinci Fransız kalyonları, yukarıda yazdığımız sebeple, kara tarafındaki bataryalarla ateş edemediklerinden, süratle tahrip edildiler; ve Lögerye'nin prova direği beş dakika içinde parçalanarak düştüğünden Ingilizler alkışlamışlardı.

Üçüncü Ingiliz kalyonu bir Fransız firkateynin hücumuna uğradığından biraz geç kalmış ve nihayet bu da sonra gelerek ve büyük bir kavis çizerek beşinci Fransız kalyonunun iskele (yani sol) tarafına demirlemişti; bu suretle dördüncü Ingiliz kalyonu 3 üncü Fransız kalyonunun iskele tarafından ve beşinci Ingiliz kalyonu ise, birinci ve ikinci Fransız gemilerinin arasından geçerek, ikincinin baş omuzluğu istikametinde demirledi. Böylelikle Ingiliz amiral gemisinin yani altıncı Venkard kalyonunun ilerisinde bulunan beş kalyon, sahil ile, beşinciye kadarki, Fransız gemileri arasında yer almış, böylelikle Fransız sol cenahını kara cihetinden çevirmiş oldular.

Ingiliz amiral gemisi baştaki iki Fransız kalyonuna ateş ederek üçüncü Fransız kalyonunun sancak (yani sağ) tarafına demirledi ve bu suretle bu Fransız harp gemisi, Ingiliz Venkard ve Teseos kalyonlarının ateşleri arasında kaldı. Yedinci ve sekizinci Ingiliz kalyonları da gelip dördüncü ve beşinci Fransız kalyonlarının dış taraflarına demirledikle rinden savaşın ilk safhasında 8 Ingiliz kalyonu 5 Fransız kalyonunu orta'arına alarak faik bir top ateşi altında ezgeme başladılar.

Nihayet, dokuzuncu Ingiliz kalyonuBellerefonFransız amiralgemisi Loryanın onuncu Ingiliz kalyonu da 8 ci Fransız kalyonu Mejestikin sancak taraflarında yer aldılar ve bu şekilde Ingiliz donanmasının, keşifte bulunan iki kalyonu ile oturan bir kalyonu hariç, eldeki 10 kalyonu 8 Fransız kalyonuna karşı muharebeye girdiler. Fakat, 74 toplu Ingiliz Bellerefon kalyonu, 120 toplu Fransız Loryan Amiral gemisinin çok faik olan ateşi altında, yarım saatte zinciri kesilerek rüzgârla Fransız sağ cenahına doğru sürüklendi ve bunun neticesi, Frnsız hattının merkezindeki Doryan ile bunun provasında ve kıçındaki altıncı ve sekizinci Fransız kalyonları serbest kalarak etraftaki Ingiliz gemilerine müessir ateşe başlamışlardı. Eğer bu anda Fransız hattının sağ cenahına kumanda eden komodor, Liva Amiral Villeneuve, emrindeki 5 kalyon ve 2 firkateynin yelkenlerini derhal fora ederek merkez ve sol cenahta harp eden Ingiliz gemilerine hücum etseydi, şüphesiz bunları tahrip eder ve zaferi kendi tarafına çevirebilirdi. Fakat, o, bunu yapmadı ve mukadderatın tamam olması için yerinde hareketsiz bekledi.

Keşiften dönen Ingiliz kalyonları (11. ve 12.) ise hiç durmadan ve beklemeden, tehlikenin belirdiği merkeze koştular. Zedelenerek uzaklaşan Ingiliz kalyonu Bellerefou'nun yerine on birinci Sviftşur kalyonu Fransız Amiral gemisinin sancak baş omuzuğuna, on ikinci Alexandr kalyonu da iskele baş omuzluğuna demirlediler. Şimdiye

(Arkası 10 uncuda)

Suni Adamın Marifetleri

Suni adam, kendisini yapan mühendisin yanında sigara içiyor

Mühendis Alber Creuziyer, yaptığı suni adamı geçen gün Londrada bir fen heyeti karşısına çıkarmıştır.

Makineden imal edilen bu seferki suni adam, fen heyetini hayretler içine düşürecek kadar mükemmeldir. Amerikada yapılan suni insanlar makine halinde ve bir elektrik merkezine bağlı idiler. Halbuki ismine M. Ruper denilen bu seferki suni adamın hakiki insandan hiçbir farkı yok gibidir.

Yapılan tecrübede ortadan ayrık saçlarile sahneye çıkan suni adam, sigarasını içmiş, visk yi kendi bardağına doldurup insan gibi yudum yudum bitirmiş, ondan sonra kendini yapan mühendisle birkaç kelime konuşmuştur.

Sahneden kendi başına yürüyerek çıkan suni adam kapıda bekliyen otomobiline binmiş ve otomobili kendisi kullanarak uzaklaşmıştır.

Şu garip dünya:

Bir Kadın İçin İki Düello

Viyanada Nasyonalist gazetelerden birinin direktörü, tanınmış bir kadının Yahudi menşeinden olduğunu gazetesinde yazmıştır. Bunun üzerine, ertesi gün, bu kadının erkek kardeşi, gazete müdürü ile düello yapmış, fakat atılan kurşundan direktör yaralanmamıştır. Bundan sonra direktörle kadının kocası düello yapmış, neticede direktörü alnından yaralamıştır.

•

Kadın gangsterler

Londrada kadınlardan müteşekkil bir gangsterler çetesi yakalanarak mahkemeye verilmiştir. Çeteye mensup ve hüsnü hal erbabından görünen bu kadınlar, gûya ucuz ev satmak için bir büro açmışlardır. Fakat, hakikatte büroya başvuran müşterilerini dolandırmakta devam etmişlerdir.

•

Bulunan tarihî mezarlar

Almanyada çiçekleri ile meşhur Luneburg ovasında, Milâttan 2000 yıl evveline ait çok garip mezarlar bulunmuştur. Mezarlar üç muazzam taştan ibarettirler. Taşlardan biri ölünün ayakları üzerine, diğeri de başına konulmuştur. Üçüncü büyük taş ta her iki taşın üzerine bırakılmıştır. Mezarlar, 20 asır evvel bu ovada yapılan büyük bir muharebede ölen kumandanlarındır. Bu taşların tamir edilmesi ve dayaklarla etraftan tuttırulması kararlaştırılmıştır.

Mısır Kraliçesi İçin Düğün Tuvaletleri

Mısır Kraliçesi

Mısır kralı Majeste Farukla perşembe günü evlenme merasimi kahirede kutlanacak olan Mısır kraliçesi için Parise ısmarlanan tuvaletlerin fevkalâdeliği Avrupalıları şimdiden büyük bir meraka düşürmüştür.

Mısır kraliçesinin evlenme merasiminde ve onu müteakıp ziyafetlerde giyeceği dört merasim elbisesi şimdiye kadar giyilmiş bütün tuvaletlerin fevkinde bir zenginlik ve haşmette yapılmıştır.

Evlenme elbisesinin modeli eski Yunan ve Mısır stillerinden ilham alınarak bulunmuştur. Metrelerce uzıyan etekleri som altınla işlenmiş ve kenarları ermin kürklerle süslenmiştir.

Ziyafetlerde giyeceği kürkler ve diğer tuvaletlerin de evlenme tuvaleti kadar harikulâde modeller olduğu söylenmektedir.

Mısır kraliçesinin tuvaletlerini ısmarlamak üzere bilhassa Parise gitmiş olan mütehassıs, dört büyük merasim elbisesinden maada, kırk kat alelâde günlerde giyilecek tuvaletler sipariş etmiştir.

Mısır kraliçesi için mücevher beğendirmek üzere koleksiyonunun en nadide parçalarını alıp Kahireye gitmiş olan büyük bir Avrupa kuyumcusu tayyare ile alelâcele geri dönmiye mecbur kalmıştır. Çünkü kendisine, kraliçeye, kral valides: tarafından takılacak mücevherler gösterildiği vakit getirdiği koleksiyonda o kıymette mücevher bulunmadığını anlamıştır.

Alelâcele geri dönen kuyumcu Belçika ve Londraya müracaat ederek Mısır hazinesinde gördüğü taşlardan daha nadidelerini bulmıya çalışmaktadır.

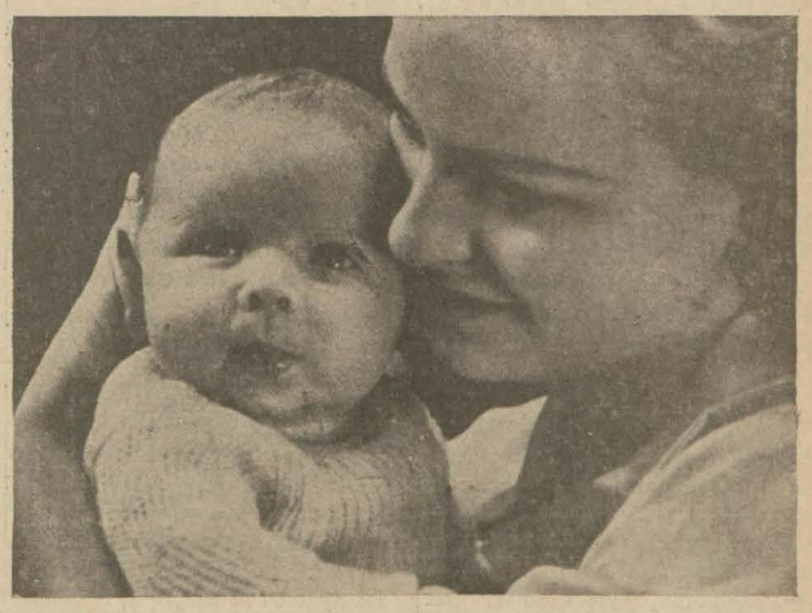

Fen adamları, cinsiyeti evvelden tayin edecek bir nazariye kurmak için durmadan uğraşıyorlar..

Kız mı Erkek mi?

Çocuğun Cinsiyeti Doğmadan Evvel Anlaşılabilecek

Size, erkek veya kız evlât sahibi olmakta serbest olduğunuzu söyliyecek olurlarsa alacağınız vaziyet ne olabilir?

Tabiî her şeyden evvel, acaba fennin yeni bir keşfi karşısında mıyız? dersiniz.

Çünkü hakikaten fen, yeni ve mühim bir keşfin arifesindedir ve fen adamları çocuğun cinsiyetini tespit eden âmillerin çoğunu kavramış bulunuyorlar.

Bunu anlıyabilmek için her şeyden evvel, ana babadan hangisinin çocuk cinsiyetini tespitten mesul olduğunu araştırmalıyız.

Eskidenberi hüküm süren kanaat, babanın bu hususta en katî âmil olduğu idi. Fakat bugün ananın en katî âmil olabileceği anlaşılıyor.

Meselâ ananın hali hâmizî ise, en kuvvetli ihtimal kız doğuracağıdır. Fakat kalevî ise en kuvvetli ihtimal bir erkek çocuk doğurmasıdır. (Daha başka âmiller varsa da bunlar bugün ayni derecede mühim değildir.)

Fakat bu hükmün verilmesine sebep ne?

Bu sual, dünyada hayatın başlamasındanberi, insanların önüne bir muamma gibi dikilmiştir.

Bu suale cevap vermek istiyenlerin birincilerinden biri Alman Gynaecologist'i profesör Unterberger'dir. Profesör ineklerde kısırlığın sebeplerini tetkik etmiş, daha sonra bunların üzerinde kalevi şirin gaları tecrübe etmişti. Bunun üzerine kısır inekler doğurmıya başlamış, fakat bütün doğurdukları buzağı olmuştur. Ayni hal insanlarda da görülmüş ve Alman âliminin yaptığı tetkikler fazla hâmizıyetin kısırlığa saik olduğunu göstermiştir. Bunun üzerine kalevi şiringalar insanlar üzerinde de kullanılmış, bu sayede doğurmak ve erkek çocuk doğurmak imkânları artmıştır.

Demek ki, kimyevî bir takım şerait, doğacak çocuğun erkek veya kız olması üzerinde tesir ediyor. Bugünkü bilgi sayesinde çocuğun cinsini tayine yardım edecek tedbirler alınabilir.

Fakat cinsiyet meselesinin artık tamamile anlaşılmış olduğunu zannetmek doğru değildir. Yalnız bu meseleyi birçok âmirler tavzih etmiştir.

Meselâ ana babanın yaşları da çocukların cinsiyeti üzerinde tavzuh etmiştir. Orta yaşlı bir erkek genç bir zevceden ekseriyetle kız doğar. Kadın kocasından daha yaşlı ise doğacak çocuğun erkek olması daha kuvvetle muhtemeldir. Bunun guddelerle alâkadar sebeplere bağlı olduğu anlaşılıyor.

Ayni mevzu üzerinde tetkikler yapan bir Ingiliz mütehassısı şunları yazıyor:

"Çocukların cinsiyetini tayin yolundaki gayretlerimizin neticesi yüzde 73 nispetindedir.. Bu esas üzere çalışmalarımıza devam ediyoruz. Bugün neticeleri garanti edemiyoruz. Fakat biz de doktor Unterberger gibi büyük bir keşfin eşiği üzerinde bulunduğumuzu sanıyoruz.,,

Fen adamları, uzun tecrübeler yapmadan yeni bir nazariye kurmak istemezler. Bugün bunlar yüzlerce tecrübe yapmış bulunuyorlar. Fakat bu tecrübeleri binlere çıkarmak lâzımdır. Fakat bugün alınan netice, her on tecrübede yedisinin muvaffak olduğunu gösteriyor.

Acaba bu vaziyetin aksülâmeli mi olacak?

Tabiatin işine müdahale etmenin doğru olmıyacağı mı farzedilecek, yoksa başka türlü mü düşünülecek?

Ileri sürülecek düşünce ne mahiyette olursa olsun, fakat şunu hatırlamalı ki, kloroformun kâşifi kadınları doğum sancılarını çekmekten koruduğu için hücuma uğramış ve bu kâşife hücum edenler, kadınlar tarafından çekilmesi lâzımgelen bir sancıyı dindirmenin doğru olmıyacağını söylemişlerdi. Yine hatırlamalıyız ki, mikropların keşfine kadar mikrobik her hastalık bir sırdı. Mikropların keşfinden kan zehirlenmesinin sebepleri anlaşıldı ve bir hastalık salgını başladı mı onunla çarpışmak imkânı hâsıl oldu.

Doğacak çocukların cinsiyetini peşinden tespit etmekten ortaya çıkacak bir meselede iki cinsten birinin daha çok fazla doğması ihtimalidir.

Bu mevzu üzerinde bir eser yazan doktor Sandell diyor ki:

"Doğacak çocuklar, cinsiyetin tayini meselesi hallolunduktan sonra, bugünkü şeklini değiştirmiyecektir. Çünkü her aile hem kız, hem erek çocuk sahibi olmak istiyecektir. Bu yüzden bugünkü vaziyet olduğu gibi kalacaktır.,,

Bu vaziyetin nüfus üzerindeki tesiri ne olacağı, daha başka bir meseledir. Vaktinde bütün bu meselelerle karşılaşmak icap edecektir.

BAŞMAKALEDEN MABAAT

Göçmen İşi İçin Ana Program

(Başı 1 incide)

verilmiş, anayurtta dost bir el ve güler yüz görmüşlerdir.

Ne çare ki, böyle bir muamele derhal hudutsuz miktarda göçmenlere gösterilemez. Bir taraftan para imkânları mahduttur. Diğer taraftan para verilse bile göçmenlerin sağlık ve iskân işlerine bakabilecek tecrübeli unsurlar ve Sağlık Vekâletinin böyle unsurlar üzerine olan murakabe ve nezaret imkân ve kudreti de hudutsuz sayılamaz.

Davanın iki tarafını bu şekilde karşılayınca hatıra gelecek tabiî düşünce, işi esaslı bir surette programlaştırmaktır.

Bir taraftan para kaynaklarına çare düşünmek lâzımdır. Yapılan yardım kısmen borç mahiyetinde olduğu ve hele Trakyada Umumî Müfettişliğin yardımile yerleştirilen göçmenler, müstahsil sıfatile çok güzel bir imtihan geçirdikleri için hükûmetin kefaletile bankalardan istikrazlar hazırlamak, verimli bir hareket olabilir. Bir taraftan da iskân teşkilâtını genişletmek için çare aranır ve Kızılay da, belki de milletlerarası teşkilâtın yardımından da istifade ederek daha geniş bir seferberlik yapar.

Sağlık Vekilinin Partide söylediği gibi, memlekette devam eden bir iktısadî ve sınaî inkişaf var. Hele madenler için, yaz zamanı nafıa işleri için, hattâ pamuk gibi bir kısım ziraat işleri için kol kuvveti temin etmekte zahmet çekiliyor. Müzakere halinde bulunan bir ihtısas komisyonu bu gibi maksatlar için istifade edilebilecek göçmenler hakkında tetkikler yapmaktadır.

Yalnız bu tetkikler yapılırken, şu cihetı gözönünde tutmak lâzımdır ki, Romanya, Bulgaristan ve Yugoslavyadan anayurda gelmiye hazırlanan kıymetli, çalışkan, dürüst ruhlu Türkler, bugün saadet içinde yüzmüyorlar. Türkü Sırptan ayırmıyan ve cidden kardeşçe muamele eden Yugoslavyada bile büyük şehirlerin etrafında işsiz, aç, sefil bir Türk kütlesi toplanmaktadır. Bunlar bir lokma ekmek için en zahmetli ve âdi işleri yapmıya mecbur kalıyorlar ve günden güne maddî ve mânevî bakımdan ölüyorlar. Meselâ Zonguldakta devamlı ve usta bir işçi sınıfı kuramamak yüzünden kömür istihsalimiz sıkıntılar geçirirken, Belgrat ve Niş etrafında, Usküpte binlerce Türkün köksüz bir halde yaşaması ve yavaş yavaş ölmesi cidden yazıktır.

Göçmen meselesi âdeta ikinci beş yıllık plânın bir parçası diye esaslı bir surette tetkik edilmiye ve programlaştırılmıya muhtaçtır. Eğer iş, ön saftaki millî işler arasında yer alsaydı, bilhassa Yugoslavya ile çoktan bir anlaşmıya varılmış olurdu. Yugoslavya hükûmeti, bu meseleyi kökünden halletmiye çok tanberi büyük bir hüsnüniyet göstermektedir. Yugoslavyadan gelecek lerin mühim bir kısmı da çiftine çubuğuna sahip olan ve çok yardım beklemiyen unsurlardır. Hele arazi hakkında Yugoslavya ile iyi bir anlaşmaya varılırsa iş bir kat daha kolaylaşır.

Göçmen meselesinin, Kamutaym kış tatili bittikten sonra büyük bir ehemmiyetle ele alınması zaten mukarrerdir. Hiç şüphemiz yoktur ki, hükûmet o zamana kadar tetkiklerini ilerletecek ve Kamutaym karşısına esaslı bir programla çıkacaktır.

Ahmet Emin YALMAN

Bir Komisyon Kuruluyor

(Başı 1 incide)

lediyeye geniş salâhiyet verilmiştir.

Etler, nevi ve cinslere ayrılacak, tenzil kararına karşı aykırılıklar görüllüğü ve tatbikatta müşkülâtla karşılanıldığı takdirde ete narh konacaktır.

Ankaradan döndüler

Et meselesini konuşmak üzere Ankaraya davet edilen alâkadar tüccarlar dün şehrimize dönmüşlerdir. Et işinin marttan sonra alacağı vaziyet hakkında, Ankaradaki toplantılara iştirak eden mümessiller, toptancı ve perakendecilere izahat vermişlerdir.

Et fiyatları ucuzlayınca, istihlâkin şimdikinden çok daha fazla olacağı ümit ediliyor. Yapılan vasatî bir hesaba göre, bir İstanbullu günde ancak 47 gram et yemektedir.

Şehrimizde bir yılda sarfedilen et miktarı 16930750 kilodur. Nüfus başına vasatî, senede 22 kilo 200 gram et düşmektedir. Ucuzluktan sonra bu miktarın hayli artacağı muhakkaktır.

Yapılan on kuruş tenzilât şu suretle temin edilmiştir:

6,60 kuruşu iskele resminden, vapur nakliyesinden, beyanname, borsa, mezbaha resminden indirilmiştir. Celeplerden 75 santim, toptancılardan 1,75 kuruş, perakendecilerden 90 santim indirilmiştir. Neticede esnafın kârından indirilen miktar 3,40 kuruştur.

Belediyenin kaybettiği varidat

Mezbaha resminden yapılan tenzilât neticesinde, belediye yıllık varidatından 550 bin lira kaybetmektedir. Fakat, bu miktarın 400 bin lirası, Cerrahpaşa ve Haseki hastanelerı masraflarının Sıhhiye Vekâletine devri, 150 bin lirası da belediye zabıtası teşkilâtının Dahiliye Vekâleti ne devredilmesi suretile karşılanacaktır.

Mezbahada şimdi, hayvan başına resim alınmaktadır. Etin kilosuna 9 kuruş resim isabet etmektedir. Yakında, mezbaha resminin hayvan başından değil, kilo üzerinden alınması için teşebbüslere girişilecektir. Bu takdirde etin kilosundan 100 para resim alınması uygun görülmektedir.

Hâlen Istanbulda 630 kasap, 34 toptancı, 8 celep komisyoncusu vardır. Celep komisyoncuları "Kasaplık hayvan ticaret birliği" ismi ile bir birlik kurmak için teşebbüslere girişeceklerdir.

Toptan ve perakende fiyatlar arasındaki fark

Bugün mezbahada toptan mübayaa ile, perakendecilerdeki satış arasındaki fark 11 kuruş kadardır. Fakat, kasaplar bu 11 kuruşun hepsini kâr olarak kabul etmiyorlar. Bunların iddisı şudur:

"— Hakikatte kilo başına 11 kuruş kârımız yoktur. Bunun hesabı yapılmıştır. 1,5 kuruşu içyağı firesi, 1,25 kuruşu yüzde üç siklet firesi, 1 kuruş mezbaharan dükkâna kadar nakliye ücreti. Bir takım zarurî masraflar, zararlar da vardır. Bilhassa az iş yapan kasapların zararı daha fazladır. Bunlar da çıkarsa, perakendeci kasap, bulunduğu mevkie göre kilo başına 5,25 ile 7,25 kuruş arasında bir kazanç temin edebilir.,,

Çinliler 2 Şehri Istirdad Ettiler

(Başı 1 incide)

gay demiryolunu mutlak surette müdafaa emrini almışlardır. Tiyangsinin şimalinde Çin ve Japon kıtaları arasında şiddetli bir muharebe olmaktadır. Burada vuku bulan muharebelerin merkezî Çinin mukadderatını tayin edeceği söyleniyor. Çinkü Çin kuvvetleri burada bozulursa, memleket içlerine çekilmeğe mecbur kalacaktır.

Anvey ülkesinin merkezinde Çinliler vaziyete tamamile hâkimdirler. Çin kuvvetleri Yangtze nehri boyunca Vuhu'yu ihataya devam ediyorlar. Bu nokta Nankinden 75 kilometre şimaldedir.

Burada iki taraf arasında vukubulan şiddetli muharebeden sonra Çinliler doğrudan doğruya Vuhu'ya taarruz etmektedirler.

Çin menabiinden bildirildiğine göre, üç bin Japon piyadesi, Şanghayın otuz kilometre şarkında kâin Nanhui ve Çuança'yı son günlerde zaptetmiş olan yedi bin kişilik Çin çete kuvvetlerine bu sabah tayyarelerin yardımı ile hücum eylemiştir. Çin çete kuvvetleri, derhal mukabil taarruza geçmişler, 200 Japon esir almışlar ve iki zırhlı otomobil elde etmişlerdir. Japonlar geri püskürtülmüştür.

Japon elçisi dönüyor

Şanghay, 18 (A.A.) — Japon hükûmeti, Japonyanın Çin büyük elçisi Kavagoe'ye derhal Japonyaya dönmesi emrini vermiştir. Diğer taraftan Çinin Tokyo büyük elçisi Hsu-in-ying de yarın sabah Çine dönmek üzere Yokahamadan hareket edecektir.

Japon Başvekilin Beyanatı

Tokyo, 18 (A.A.) — Başvekil Prens Konoye, bugün matbuata beyanatta bulunmuştur.

Bu beyanata nazaran Japon hükûmeti bundan böyle Şang Kay Şekle hiçbir müzakerede bulunmıyacak, çünkü, Şang Kay Şekle faydalı bir şekilde bir sulh yapmıya imkân yoktur. Japon hükûmeti münasip zamanda muvakkat Pekin hükûmetile müzakerelere girişecek ve Pekin hükûmetini bütün Çin hükûmeti olarak tanıyacaktır. Japonya, Pekin hükûmetinin az bir zaman sonra Çinin büyük bir kısmı namına söz söyliyecek vaziyete geleceğini ve Japonyaya muhatap olabilecek şekilde kuvvet bulacağını ümit etmektedir. Bu hükûmet Mançukov hükûmeti gibi inkişaf gösterecek ve Japonya ile arasında sıkı bir teşriki mesai bulunabilecektir.

Ekonomik bakımdan Çin ve Japon biribirine dayanmalıdır. Japonya, ya, Çine ekonomik müşavirler gönderecektir. Devletlerin hakları ve menfaatleri mahfuz kalacaktır.

Çinin inkişafı için yatırılmış olan ecnebi sermayeleri garanti altında bulundurulacaktır.

Çinin ablukası meselesine gelince, bu ablukanın şiddetlendirilmesi kararı umumî kârargâha aittir.

Fransadaki Buhran Bitti

(Başı 1 incide)

mesini istemiş ve bu takrir 4035 rey ile kabul olunmuştur. Buna mukabil verilen iki takrir ekalliyette kalmıştır. Fakat bunların biri 2659, diğeri 1496 rey almıştır. Ekalliyette kalan takrirlerin aldıkları reyler toplanınca Blum takririnden de fazla rey aldıkları görülmüştür. Sosyalist partisi umumî kâtibi Faure da ekalliyette kalanlar arasında olduğu için vazifesinden istifa etmiştir. Bu vaziyet sosyalist partisinin içinde bir buhran olduğunu katî surette göstermektedir.

Komünistlerin divanı bugün kabul ettiği kararda Chautemps hükûmetinin ne memleket hissiyatma, ne de milletin son seçimde gösterdiği arzuya uymadığını kaydetmiştir.

Müstakil sol parlâmento grupu Chautemps'a müzaherete karar vermiştir.

Chautemps bugün radikallerin toplantısında vaziyetini anlatarak "direksiyonu radikallerin elinde bulunan bir halk cephesi hükûmeti kurmak niyetindeyim. Sosyalist ve cümhuriyetçi birliğin, müstakil sol cenahm müzahereti temin olunmuştur." demiştir.

Radikaller bu izahatı dinledikten sonra kabinenin teşkilini tasvip etmişler ve Chautemps sosyalist ittihadı ve müstakil sol cenah partilerinin parlâmento gruplarile teşriki mesaiye karar vererek kabinesini kurmuştur. Kabinenin programı halk cephesinin programından mülhem olacaktır.

B. Chautemps bugün bütün günü nü siyasî rical ile temas ederek geçirmiş, nihayet bütün bu görüşmeler yeni kabinenin kurulması ile neticelenmiştir.

Başvekil Chautemps yanında müsteşarlar bulunduğu halde geç vakit Elize sarayına giderek arkadaşlarını Cümhurreisine takdim etmiştir.

Yeni kabine, gelecek cuma günü parlâmento ile karşılaşacaktır.

Yugoslav Başvekili

(Başı 1 incide)

şı olmadığını ve sulh davasına daha geniş ve daha umumî tarzda hizmet ettiğini yazıyor. Lokal Angizer gazetesi, Avrupanın samimî ve namuskâr bir barışa muhtaç olduğunu, bunun Cenevre veya askerî ittifak yoluyla değil, vasıtasız ve açık görüşmelerle temin edileceğini, kendine itimadı olan bütün devletlerin bu şekilde hareket edeceklerini anlatıyor:

İngiliz gazeteleri

Londrada çıkan "Times" gazetesi diyor ki:

"Yugoslavya, Polonya ve Avusturya gibi memleketler, cidden herkesle iyi münasebetler idame etmek istiyen memleketlerinin birer harp sahnesi olmasını arzu etmiyen ve bu ihtimale karşı tertibat alan devlet adamları tarafından idare olunmaktadır. Yugoslavyanın ekonomi ve siyaset bakımlarından Almanyaya bağlı bulunduğu bir vâkıadır. Fakat bu, Belgradın Fransa, Romanya ve Çekoslovakya gibi tarihî dostlarından ayrılması için bir sebep teşkil etmez.,,

Fransız gazeteleri

Paris gazeteleri, Stoyadinoviçin seyahatini alâka ile takip etmektedir. Excelsior gazetesi, ziyaretin samimî mahiyetine işaret ettikten sonra iki memleketin Tuna havzasında barışın organize edilmesi sahasında görüş birliği dairesinde hareket ettiklerini anlatmakta ve Göring ile Stoyadinoviç arasındaki dostluğun kolayca bozulmıyacağını bildirmektedir. Petit Journal'e göre "Delbos son Belgrat seyahatini düşündükçe her halde acı bir hisle mütehassis olacaktır.,, Bu gazeteyeye göre, Alman diplomasisi güzel bir muvaffakıyet kazanmıştır. Echo de Paris B. Stoyadinoviçin komünist aleyhtarı pakta Yugoslavyanın da iltihakı için yapılan gayretlere muhalefet ettiğini bildiriyor ve Avusturya lejitimizmi meselesinden bahsediyor. Gazeteye göre, B.

Teruel'de Hava Oldu

(Başı 1 incide)

miş ve düşman tayyarelerini düşürmüştür.

Akşamleyin cümhuriyetçiler kumandanlıkça tayin edilen hatta, Franco kıtaatını durdurmıya muvaffak olmuşlardır.

Asilerin tebliği

Asiler, Salamankadan verdikleri resmî bir tebliğde Teruel'de Alto de Celadas ile Muleton arasındaki bütün düşman mevzilerini zaptettiklerini bir seneden fazla bir zamandanberi burada yerleşen düşmanların takip edildiklerini, 600 den fazla esir alındığını, ölenlerin sayısız olduklarını ve bir çok mühimmatın ele geçirildiğini bildiriyorlar.

Asilerin yeni işgal ettikleri sahaların önce ellerinde bulunmadığını, Franco'cuların elindeki yerlerden 14 kilometre derinliğinde bir saha kapladığını anlatıyorlar.

Kasablankadan verilen bir habere göre, Burgos hükûmetinin bir kararile Fastaki Ispanyol mıntakası, transit suretile Tancaya geçenler de dahil olmak üzere Fransız tabiiyetinde olanlara kapatılmıştır.

Sahil şehirlerini bombardıman

Barselon, 18 (A.A.) — Asi hava kuvvetleri Akdeniz sahilindeki şehir ve köyleri bombardıman etmektedir. Bu sabah saat 9 da üç bombardıman tayyaresi Almzore civarında ve saat 13 te diğer tayyareler Caladarisi bombardıman etmiştir. Insanca zayiat yoktur.

Şuşnigin Habsburg hanedanının geri dönmesi hakkında halkın reyine müracaat etmesi icap edecektir.

Arada Büyük Fark Var

Pertev çocuk pudrası, şimdiye kadar hiçbir benzeri tarafından taklit edilmemiştir. Bu pudranın, en büyük meziyeti bilhassa çocuk ciltleri için hazırlanmış olması ve terkibinde tahriş edici hiçbir madde bulunmamasıdır.

PERTEV ÇOCUK PUDRASINI

Şişman vücutlü yaşlı kimseler de kullanmaktadırlar. Vücudün iltivalarında ve koltuk altlarının pişiklerine karşı bundan daha müessir bir pudra henüz keşfedilmemiştir.

Onu diğer adi (Talk Pudra) ları ile karıştırmayınız

KURTULUŞ

Doktorlar, bankacılar, kâtipler, mektepliler velhâsıl bütün mürekkepli kalemle yazı yazanlar mürekkebin ceplerine akmasından, kurumasından, ucun bozulmasından kurtaran yegâne **TIKU** dolma kalemi Avrupada dahi tasdik olunduğu gibi, Almanyanın bu icadı mürekkepli kalemle yazı yazmak mecburiyetinde olan halkı hakikaten bu yazı yazmak eziyetinden kurtarmıştır.

TIKU ucu aşınmaz, bol mürekkep alır kuvvetli basılır 3 — 4 kopye çıkarabilir ve açık bırakıldığı halde her ne şekilde durursa dursun mürekkep akmaz ve kurumaz. **TIKU** en sağlam ve kullanışlı mürekkepli kalemdir.

Siyahtan Maada Yeşil, Mavi ve Kırmızı Renkleri de Ayni Fiyatta Satılmaktadır.

Her yerde arayınız. Deposu: Havuzlu Han No. 1, Istanbul
Taşraya posta ile gönderilir.

Transatlantik haline getirilen

Bir Lokanta Salonu

20. 1. 938 yarın akşam

TOKATLIYAN Yemek Salonunda

Verilecek olan MEDARLAR GECESI, yemekli GALASINDA, yine GREGOR'un bin bir fantezisinden bir yenisine şahit olacağız. Gregor, bize o gece mükellef bir transatlantik ile Cenup yarım küresinin efsanevî denizlerinde muhteşem bir seyahat vadediyor.

Yemek salonu büyük bir lüks yolcu vapurunun üst güvertesi haline getirilecek, herkes büyük bacaların gölgesi altında ve can kurtaran sandalları arasında yemek yiyecektir.

Levazım Satınalma Komisyonu İlânları

Levazım âmirliğine bağlı müessesat için müteahhit nam ve hesabına beş bin liralık yulaf 24. 1. 938 pazartesi günü saat 15 te Topanede satınalma komisyonunda pazarlıkla alınacaktır. Ilk teminatı 375 liradır. Şartname ve nümunesi komisyonda görülebilir. Isteklilerin belli saatte komisyona gelmeleri. (352)

★

Dikimevleri için alınacak olan 11 bin metre kanaviçe 8700 metre urgan 102000 metre gergi ipinin kapalı zarfla eksiltmesine talip çıkmadığından pazarlığı 20—1—938 Perşembe günü saat 14,30 da Tophanede levazım satın alma komisyonunda pazarlıkla eksiltmesi yapılacaktır. Tahmin bedeli 7327 lira 42 kuruştur. Ilk teminatı 549 lira 55 kuruştur. Şartname ve nümunesi komisyonda görülebilir. Isteklilerin kanunî vesikalarile beraber belli saatte komisyona gelmeleri.

"389,, "315,,

RESİMLİ ZABITA ROMANI: 15

Nasıl doğdu? - Nasıl yaşadı? - Nasıl battı?

No. 16 — İKİNCİ KISIM — *Yazan : Ziya Şakir*

Sadık Bey Fena Halde Şaşırmış, Afallamıştı

Aman.. dikkat edelim. (Galip) lere (Hüsnü muamele) göste - relim. Zinhar, Ittihatçılar gibi haşin davranmıyalım. Bilâkis, onların dostluklarını kazanalım.

Gibi, bir hayli tavsiyelerde bulunmayı da ihmal etmemişti.

Bütün bu haller gösteriyordu ki; Padişah Vahdettin, hükûmdarlığın istilzam ettiği (bitaraflık) si yasetini unutarak, memlekette bir nifak unsuru yaratmak için fırkacılık işine girişmişti. Ve; başına geçtiği bu fırkaya da âdeta bir program mahiyetinde olarak şu direktifi vermişti:

— (Galip) lere, (Hüsnü muamele)...

Görülüyor ki, (Hürriyet ve İtilâf Fırkasının sembolü) olan Sadık Bey, artık lüzumu kalmıyan bir (put) gibi, bir tarafa atılıvermişti.

Sadık Bey, eşkiya pususuna uğrayıpta çırçıplak kalan bir bezirgâna benzemişti. Şu anda bütün varlığı, ve fırkacılığı;; elindeki üç kuruşluk bir (mühür) ün hamallığı derecesine inivermişti.

Sadık Bey, fena halde şaşırmıştı; afallamıştı. İtilâf devletlerinin kuvvetleri Istanbula girerken; o da - tıpkı (Manav oğlu Nevres Bey) gibi - onlarla beraber girme diğine nedametler içinde kalmış; yanında bulunan son bir iki harisine:

— Geç kaldık.. Elimizdeki nimeti, başkalarına kaptırdık.. Şu karışıklı kgeçsin.. Herkes yerine yerleşsin.. Biz de, ondan sonra gidelim.. Istanbul halkı tarafından, şerefimizle mütenasip bir surette istikbal edilelim.. Bunca senedir, Ittihatçılarla yaptığımız mücadelenin mükâfatını görelim; derken.. Bu felâkete uğradık.. (Dimyata piince gidelim) derken, evdeki bulgurdan olduk, diye, dövünerek; kendinden şikâyetlere başlamıştı.

Sadık Beyin bu şekle girmesini.. ve kendilerine danışılmadan fırkaya yeni bir çehre, ve istikamet verilmesini bir türlü hazmedemiyenler de fena halde köpürüyorlar; damat Ferit Paşanın delâletile yeniden faaliyete geçen fırkayı tanımak istemiyorlardı.

Yeni fırkacıların, yeni müessislerine gelince, bunlar vaziyeti gayet tabiî görüyorlar:

— Hürriyet ve Itilâf Fırkası, Sadık Beye babasından miras kalmadı ya?.. Fırka; umumun malıdır. Görülen lüzum ve ihtiyaç üzerine yeniden tesis edilmiştir. Yeni müessisleri de fırkanın yabancısı değildir. Onlar da, bu fırkanın birer hak sahibidir.

Diyorlardı.

Oesnada İstanbulun vaziyeti, çok dikate şayan bir hal alıyordu. Bu hal; tıpkı, Meşrutiyet ilânının ilk günlerine benziyordu. Garip garip teşekküller zuhur ediyor; her gün gazetelerde bir takım yeni yeni fırkaların teessüs ettiği ilân ediliyordu.

Sadet haricine çıkmamak için biz bunların hepsinden bahsedecek değiliz. Sadece - ileride - (Hürriyet ve Itilâf Fırkası) ile muhtelif müdisatta husule getirecek olan - aka birkaç teşekkülden - hülâsa - en - bahsedeceğiz.

1 — (Selâmeti umumiye fırkası) Bu fırka, (Büyük Fransa Ihtilâli)n ile, ayni ismi taşıyan Fransız fırkasına benziyordu. Ve maksadı da, ayni fırkanın deruhte ettiği vaziyeti ihtiva ediyordu.. taraftarları, hayifti. Muvaffak olup olamıyacağı belli değildi.

2 — (Sulhü selâmet fırkası).. Bu fırkanın maksadı, oldukça müphimdi. Müessisleri memleketin her tarafını istilâya başlıyan (Itilâf devletleri) kuvvetleri ile, bu kuvvetlere dayanan bazı unsurların intikam siyasetinin önüne geçmek gayesini istihdaf etmekteler-di. Ayni zamanda hükûmetin (bitaraf) kalarak (Bütün Osmanlı unsurları) na âdilâne bir müsavat ile muamele etmesini temine çalışmakta, bu fırkanın prpoğramında esas ittihaz edilmişti.

Bu iki fırka arasında, sıkı bir münasebet mevcut idi. Hattâ, her iki fırkanın başında; - o tarihte (Harbiye Nazırı) olan - topçu feriği (Ferit Paşa) ile sabık Amasya mebusu Ismail Paşa gibi ciddî zatlar bulunmaktaydı.

Ferit Paşa, dürüst bir şahsiyetti. Şimdiye kadar, fırkacılık hayatına girmemişti.. Vaktile doğru ve toksözlerinin cezasını çekerek ittihatçılardan bir hayli darbeler yediği halde, intikam hislerine kapılmayı aklına bile getirmemişti.

Ismail Hakkı Paşaya gelince; eski Ittihatçılardan olan bu zat, vâkıa (cemiyet) ten ayrılmış.. Muhtelif muhalif fırkalarda yer almıştı. Ittihatçıların takip ettiği dahilî ve haricî siyasetin tamamile aleyhtarı idi. Fakat; birçok muhalifler gibi, şarlatanca bir meslek takip etmemiş.. Bütün muhalefeti ni, makul ve mutedil bir tarzda idare etmişti. Bunun içindir ki; bu zat ta - tıpkı (Lûtfi Fikri Bey) gibi - pek çok kimselerin hürmetini celbeylemişti.

Başlarında bu zatlar bulunan bu iki fırkadan herkes müheim faydalar beklerken;; günün birinde (Manav oğlu Nevres Bey) in de (Sulhü Selâmet fırkası) nda mühim bir yer aldığı işitilmişti. Ve bu, işlerin içyüzünü bilenler arasında, çok derin bir hayret husule getirmişti.

3 — (Halâskâr grupu)... (Itti - hat ve Terakki Cemiyeti) ne muhalif geçinen.. ve ekserisi, umumî harp içinde muhtelif sebeplerle ordudan tart ve yahut istifaya sevkedilen zabitlerden teşekkül etmişti... Balkan harbine takaddüm eden günlerde, ayni ismi taşıyan grup; - tıpkı (Hürriyet ve Itilâf Fırkası) gibi - o zamanlar inhilâl ettikten sonra, şimdi yeniden teşekkül etmişti. (Manav oğlu Nevres Bey), bu grupun da ehemmiyetli erkânı arasına girmişti.

4 — (Ingiliz muhipleri cemiyeti)... (Fırka) mı, (Cemiyet) mi?.. Bu, belli değildi... Fakat, malûm olan bir şey varsa, bazı zevatın (hüsnüniyet) le düşünmeleri, bu (siyasî cemiyet) in teşekkülüne sebebiyet vermişti.

Kısa bir zaman sonra, Hürriyet ve Itilâf fırkası ile el ele vererek, Anadoludaki nazenin Türk ellerini kanlı ihtilâllere boğan bu cemiyet, nasıl teşekkül etmiş - ti?.. Bunu, kısaca arzedelim:

Eski Selânik valisi (Nazım Paşa) yine eski hükûmet ricalinden bazıları ile birleşmiş, bu cemiyeti teşkil etmişti. Bu zevatın düşüncelerine göre, bu isimde bir cemiyet teşkil edilmekle, hem Ingilizlere karşı bir cemile gösterilerek (Ingiliz dostluğu) temin edilecek.. ve hem de; Ingilizlerin müzahereti sayesinde, memleketi ve milleti tehdit eden birçok tehlikelerin önüne geçilecekti.

Bu zevat;; teşkil ettikleri cemiyeti mümtaz bir kütle dahilinde genişletmek istemişler.. ilim ve siyaset sahasında yer tutmuş olan zatları da birer birer kendi içlerine çekmeyi düşünmüşlerdi.

Bu zatlar, ayni zamanda; - o sırada Istanbulda bulunan - meşhur Ingiliz generali (Tavnshent) ve Ingiliz siyasî mümessili (Mister Hü - ler) ile temasa girişmişlerdi.

Ingiliz generali, Türkler tarafından gösterilen bu temayülâtı, asilâne bir mertlikle telâkki etmiş; müteşebbislerini de takdir ederek, müzaheret vâdeylemişti... Fakat siyasî mümessil; birkaç gün düşündükten sonra cevap vereceğini söylemiş.. Ve o mülâkatta da; böyle bir teşebbüsün, (hüsnüniyet) ile karşılanması pek güç olduğunu ifade ederek, cemiyet erkânına derin bir teessür vermişti.

Hakikatin en bariz cihetine gelince... Selâmeti umumiye fırkası.. sulh ve selâmet fırkası.. halâskâr grupu.. Ingiliz Muhipler Cemiyeti.. Bütün bunlar, birer şaşkınlık alâmetinden ibaretti.

Bunların hiçbiri; milletin ve memleketin bağrında açılan derin yara ya merhem sürecek kudret ve kabiliyete malik değildi.

Memlekette, büyük bir anarşi başlangıcını gösteren bu fırkalar, memleketin bütün münevverlerini büyük bir endişe ve heyecana sevketmekte idi. Düşman istilâsı altına girmiye başlıyan memlekette, bu fırkaların doğuracağı nifak ve şikak, hiç şüphesiz ki, büyük felâketlere yol açacak; düşmanların ek meklerine tereyağı sürülecekti.

Tevfik Paşa kabinesi, aciz içindeydi. Bu ihtiyar vezir; sarayın, düşmanların, ve fırkaların biribirine karışan cereyanları içinde, tıpkı anafora kapılmış bir çürük sandal gibi bocalamaktan başka bir şey yapmıya kadir değildi. Iki defa istifa ederek kabinesini ıslah ettiği halde; yine o şiddetli anafora mukavemet edecek kadar kuvvet gösterememişti..

(Arkası Var)

EKONOMİ

ZİRAAT :

Yurtta Ekim Vaziyeti Çok Iyi Gidiyor

Yurdun muhtelif ziraat mıntakalarında ziraat vaziyeti çok iyidir. Her tarafta kışlıkların ekimi bitirilmiştir. Zararlı hayvanlarla mücadeleler başlamıştır. Ege mıntakasının bazı yerlerinde asma çubuklarının dikilmesine ve yeniden bağ kurulmasına başlanılmıştır. Bu mıntakada meyva ağaçlarının dikilmesi de artmıştır. Portakal mahsulü tamamile toplanmıştır.

Zeytin ve Portakal Mahsulü

Antalya ve Adana mıntakalarında mahsul iyidir. Silifkede zeytin mahsulü geçen senekinden fazladır. Portakal ve limonların toplanmasına devam edilmektedir. Adanada ağaç kavunları kemale geldiği gibi bu ayın başlangıcında çiçek açan yeni dünya ağaçları meyvaya bağlamışlardır. Muzlar salkım yapmışlardır. Dörtyol da limon ağaçları üçüncü defa çiçek açmışlardır.

GÜNLÜK PIYASA

Evvelki gün piyasamıza getirilen arpalardan yemeklik olanların kilosu 4,17,5 — 4,20 kuruştan, Anadolu arpaları 4,07,5. 4,08 kuruştan ve yirmi bin beş yüz kilo çavdar kilosu beş kuruştan satılmıştır. Trakya çavdarları ise 4,30 kuruştur.

●

Adapazarı mısırlarından otuz bin kiloluk bir parti mal gelmiş ve beyaz mısırların kilosu 4,37,5 kuruştan; sarı mısırların kilosu da 4,25 kuruştan müşterisine verilmiştir.

●

Muhtelif mıntakalardan getirilmiş iç cevizlerin kilosu 30 kuruştan, iç fındıkların kilosu 33,50 — 34 kuruştan satılmıştır. Iki bin kiloluk iç badem partisi gelmiş, fakat satılmamıştır.

●

Çuvallı olarak gelen kuşyemleri 7,25—7,29, keten tohumu 11 kuruştan satılmıştır. Ayrıca piyasamıza 26500 kilo kuru fasulye getirilmiş ise de henüz satılamamıştır.

SANAYİ :

Sanayi Birliğinin Kongresi Toplanıyor

Sanayi birliği senelik kongresi bu ayın son günü yapılarak yeni idare heyeti seçilecektir. Azadan bazıları sanayi teşkilât kanununun çıkmasını bekliyerek kongrenin tehirini istemektedirler. Birlik, bu teklifi tetkik etmektedir.

İzmir Fuarı İçin

Bu sene Izmirde açılacak fuarda bütün Istanbul sanayiinin temsil edilebilmesi ve Ticaret odasının da geniş ölçüde iştiraki için hazırlıklara başlanmıştır. Bu iş için kurulan komisyon bu cuma günü Ticaret odasında toplanacaktır.

Balık Yine Bollaştı

İki gündenberi Boğazın kıyı sularında ve bilhassa Arnavutköy, Bebek, Ortaköy koylarında fazlaca palamut tutulmaktadır. Limanımızdaki İtalyan gemilerine son hafta içinde 70 bin çift palamut ve torik yüklenmiştir.

BORSALARDA :

Borsacılar Heyeti Dün Akşam Ankaraya Gitti

Istanbul borsasının Ankaraya nakli etrafında alınan yeni malûmata göre, nakil kararını bütün borsa acenteleri, bankalar ve bankerler memnuniyetle karşılamışlardır. Şehrimizde 18 borsa acentesi, 41 banker, 19 banka ve banka şubesi, 10 tane de cober denilen bir nevi borsa muamelecisi vardır. Borsa işleri Ankarada merkezleştirileceği için acentelerin ve muamelecilerin çoğu oraya gitmek fikrindedirler.

Şehrimizde ayrıca 40 sarraf vardır. Bunların Ankaraya gideceklerine ihtimal verilmemektedir. Millî bankaların zaten merkezi Ankarada olduğuna göre, ecnebi bankaların da ya Ankarada birer şube açmaları, yahut orada birer ajan bulundurmaları lâzımgelecektir.

Heyet Ankaraya gitti

Evvelki akşam toplanan borsa birliği vaziyeti tetkik etmek ve borsa binasını görmek üzere reis Fuat Çeltik ile umumi kâtip Nedim Akçeri Ankaraya göndermiye karar vermiştir. Iki murahhas, dün akşam, Ankaraya gitmişlerdir. Murahhaslar, hareketlerinden evvel borsa acentelerini, borsa komiserliğinin bir salonunda toplantıya davet ederek görüşmüşlerdir. Heyet, Ankarada Maliye Vekilini ziyaret edecek, kararın memnuniyetle karşılandığını bildirecektir.

Bu arada borsacılar için tahsis edilecek yerler de gözden geçirilecektir. Bir kısım acenteler, nakil işinin hazirana kadar uzatılmasını istemişlerdir. Bunlar, yazıhanelerinin hazirana kadar kontratlı olduğunu ve bankalarla, müşterilerle olan muamelelerini ancak bu zamana kadar tasfiye edilebileceklerini söylemişlerdir.

Diğer bir kısım alâkalılar da müddetin kâfi olduğunu ve Unitürk tahvillerinin Merkez Bankasınca ne kadar erkenden mübadelesine başlanırsa işlerinin o nisbette çabuk tasfiye edileceğini ileri sürmüşlerdir. Murahhaslara verilen talimatta, borsanın Ankaraya naklinde tahvilât ve kambiyo muamelelerinin de Ankara borsasında yapılması ve bu işlerin tamamen orada görülmesi istenilecektir.

Borsada Dünkü Muameleler

Dün borsa muameleleri pek gevşek geçmiştir. Unitürk birinci tertip 18.85 ve ikinci tertip 18.80 lirada durmuş ve az iş olmuştur. Aslan çimentosu işsiz olarak 9,55 lirada kalmıştır. Anadolu tahvilleri 40. Merkez bankası 97,5, Sıvas — Erzurum 95 liradır. Gayri mübadil bonosu 18 liraya inmiştir. Londra borsası bir sterlin karşılığını 149.12,5 frank ve 4,9950 dolar göstermiştir. Paris borsasında ise bir sterlin 149 franktır ve Unitürk açılış 292 ve kapanış 291 franktan muamele yapmıştır. Bir sterlin 626 — 629 kuruştur.

Zahire Piyasası Gevşek

Zahire piyasası dün dahi gevşek açılmış ve kapanmıştır. Ziraat Bankasının piyasaya çıkardığı buğdaylar fiyatların hissolunur derecede düşmesine yardım etmiştir. Dünkü mevrudatın dört vagon olmasına rağmen ekstra ekstra 1—2 çavdarlı Polatlı malları 6,10 kuruştan satılabilmiştir. Bu cins buğdaylar 15 — 20 gün evvel 6,23 kuruş idi. Anadolu yumuşakları 5, 24 — 5,30, sertler 5,20 kuruştur.

BORSA

18—1—1938

PARALAR

Frank	80,—	85,—
Dolar	123,—	126,—
Liret	99,—	105,—
Belçika Fr.	80.—	84.—
Drahmi	18.—	22,—
İsviçre Fr.	570.—	580.—
Leva	20.—	23.—
Florin	65.—	70,—
Kron Çek	78.—	82.—
Silin Avusturya	21.—	23,—
Mark	26.—	29.50
Zloti	20.—	22.—
Pengo	21.—	25.—
Ley	12.—	14.—
Dinar	48.—	52.—
Kron İsveç	30 —	32 —
Altın	1056,—	1068,—
Sterlin	625,—	630,—
Banknot	273,—	274,—

ÇEKLER

	Açılış	Kapanış
Paris	23,745	23,8525
Nevyok	0,7913	0,7930
Milano	15,1130	15,1492
Brüksel	4,7050	4,7175
Atina	87,0225	87,23
Cenevre	3,4446	3,4530
Sofya	53,6942	63,8467
Amsterdam	1,4286	1,4320
Prag	22,66	22,715
Viyana	4,2134	4,2234
Madrit	13,6942	13,7270
Berlin	1,9745	1,9792
Varşova	4,1990	4,2090
Budapeşte	4,——	4,01
Bükreş	106,5286	106,7837
Belnrat	34,355	34,4375
Yokohama	2,7356	2,7420
Stokholm	3,0890	3,0964
Londra	628,——	626,50
Moskova	23,765	23,66

LOKMAN HEKİMİN ÖĞÜTLERİ

Altından Çay Takımı

Eskiden bir yere düğün hediyesi yahut bayram hediyesi verildiği vakit bunun paraca değerini söylemezlerdi. Şimdi bu âdet kalkmış olacak ki S. M. Mısır Kralına Prens ve Prensesler tarafından takdim edilen hediyelerin yirmi beş bin, S. M. Valde Kraliçenin gelinine verdiği mücevherlerin de on beş bin Mısır altını değerinde olduğunu geçen gün bizim gazete hususî telgraf haberi olarak yazıyordu.

Yalnız, bu telgraf yüz bin fakire verilecek on ton - adam başına yüz gram - etle, S. M. tarafından yeni geline hediye edilecek elmaslı tacın ve elmaslarla, süslenmiş altından çay takımının ve altından tepsinin ne kadar Mısır altını değerinde bulunduğunu bildirmiyor. On ton etin değeri düğün günü et piyasasına göre olacağından onun şimdiden bilinememesi tabiidir. Altından çay takımının paraca değerinden bahsedilmemesi, elmas taşlarla süslenmiş altından bir çay takımının değeri bizim aklımızın alamıyacağı kadar yüksek olmasından ileri gelse gerektir.

Kahirede yapılacak düğünün hediyeleri hakkında bu tafsilâtı okuyanlar arasında, elmasla işlenmiş o altından çay takımının fincanlarından birile bir yudum olsun çay içmeyi isteyenler belki çok bulunacaktır. Fakat, sağlık bakımından düşünülürse, bunu istemek hiç te iyi birşey değildir.

Çünkü altın paraca pek büyük değerli bir maden olmakla beraber insan için - hayat sahibi her hangi bir mevcut için de - kuvvetli bir zehirdir. Büyük Pasteur mikropları keşfettiği zaman sevgili talebesi Raulin'in altın kaptan başına gelen hikâyeyi vaktile yazmıştım, belki hatırlarsınız. Hocasının keşfettiği mikroplara en uygun gıdayı bulmak için yıllarca uğraşan bu ilim adamı, terkip ettiği karışık suyu - suyun ilmî kıymeti pek yüksek olduğundan - bir aralık altından bir kap içerisine koyar. Bununla mikropları doyurmak üzere suyun içerisine mikropları getirince bunların hepsi birden telef olurlar. Bunun üzerine Raulin altından ne nisbette suyun içine geçtiğini anlamak üzere gıdalı suyu kimyaca tahlil eder. Altının kimya reaktiflerinin hissedebilecekleri zerresini bile bulamaz. Yeniden bir terkip yaparak mikropları koyunca yine telef olurlar. Ayni suyu camdan bir kap içerisine koyar ve mikropları getirir. Bu sefer mikroplar güzel güzel beslenirler, gelişirler ve bol bol ürerler... Demek ki altın kimya tahlilinin duyamıyacağı nisbette suyun içerisine geçmiş, fakat hayatın duyarak kaybolacağı derecede zehir olmuştur.

Görüyorsunuz ki, altından çay tepsisinin üzerine getirilecek altın ve elmas işlemeli fincanın içinde çay içmek pek te tamah edilecek birşey değildir. Ancak bunu haber alınca, düğünde misafirlere altından fincanlarla çay ikram edilirse bir facia çıkacak diye telâşa düşmeyiniz. Çünkü elmas işlemeli altın tepsinin içinde yine elmas işlemeli bu çay fincanları elbette içerilerinde çay içilsin diye yapılmamıştır. Onlar yemek salonunun büfesidne billûrdan camların arkasında duracaklar ve üzerindeki elmaslarla altının kendisinden çıkacak ışıklar Saksonya fincanlarından çay içenlerin keyfini ve iştahını arttıracaktır. Zaten insanlar mikroplardan daha dayanıklı olduklarından altın fincandan çay içmekle bir sakatlık zuhur edeceğine de ihtimal verilmez.

Mikroplar ve onlarla birlikte altının böyle kuvvetli bir zehir olduğu bilinmezden önce, eski zaman hekimleri altının hiç paslanmadığına ve değme ekşilerden müteessir olmadığına bakarak onu gençlik ve uzun ömür ilâcı diye vermek üzere içilebilecek altın şeklini ararlardı.

Altın, şimdiki hekimlikte de ilâç olarak kullanılır. Fakat kuvvetli bir zehir olduğu bilinerek ve mikropları telef etmek için..

İstanbul Komutanlığı Satınalma Komisyonu İlânları

Istanbul komutanlığına bağlı kıtaat ihtiyacı için (21,000) kilo sabun ihalesi kapalı zarfla 4 şubat 1938 cuma günü saat 16 da yapılacaktır. Muhammen kıymeti (5880) liradır. Ilk teminatı 441 liradır. Şartnamesi her gün öğleden evvel komisyonda görülebilir. Isteklilerin ilk teminat makbuz veya mektuplarile 2490 sayılı kanunun 2 ve 3 ncü maddelerinde yazılı vesikalarile beraber ihale günü ihale saatinden en az bir saat evveline kadar teklif mektuplarını Fındıklıda Istanbul komutanlığı satınalma komisyonuna vermeleri. (343)

No. 18

Gözyaşları Arasında Çınarın Dibine Uzandım

Ben bu Hünkârsuyuna keyfe mi gelmiştim, düşünceye mi? Kime anlatırsın? Çok mükellef bir trapez (sofra) hazırlanmasına rağmen bu mistik, tasavvufi düşünceler beni sarmış, derin derin, varlığıma gömülmiye başlamıştım.

Bilmiyorum, nekadar içtim? Nasıl içtim? Amma içtim efendim, içtim! İçe içe içtim, düşüne düşüne içtim işte!

Gece iyiden iyiye ilerledikten sonra kalktım. Yola düzüldüm.

O kadarını biliyorum!

Nereye gidiyordum? Ne yapacaktım? Bunlar düşünmiye değeri olmıyan işlerdi. Düşünmek istesem bile düşünemezdim ki.. Kaydi alâikten beri idim. Kestanesuyuna sapan köşeye gelince bir bülbülün yanık sesi beni büsbütün çileden çıkardı. Hayır! Bu üzüntüler sarhoşluğa hamledilebilecek keyfiyatan değildi. Şuurun bir muhakeme silsilesi de değildi. Tedaî kanunlarından hiçbirine uymazdı. Yarabbi, bu ne ince hislerdi, ne cereyanlardı.

Bir dönemece geldim. Sebebinin ne olduğu anlaşılamıyan gözyaşlarım aka aka bir çınarın dibine yaklaştım. Yolun öte tarafındaki çalılıkta başka bir bülbül ötüyor. Yarım çember şeklindeki ay; sarhoş kafamın sarhoşluğunu sarhoş edecek düşüncelere boğuyor. Ağlamışım ağlamışım, niçin? Ne bileyim? Sarhoşluk bu. Oracığa sızmışım. Sızarım ya! Neye sızmıyacakmışım?

Bekçi beni bulmuş.

Para etmez, eski kitaplarla dolu bir cuval gibi sırtlamış, ıhlıya puf lıya karakola götürmüş. Karakol da beni insanca ve adamca siyanet etmişler. Rahatım için ne yapmak lâzımsa esirgememişler. İleride de söyliyeceğim ya, ben, emniyet memurlarından ömrümce çok büyük yardımlar, kanunî şekli bile geçen en yüksek insanlıklar, adamlıklar, faziletler gördüm.

Ertesi gün gözlerimi açtığım vakit, geniş, rahat bir nefes aldım. Çünkü karakoldaydım,. Kendini bilmiyecek derecede zom olanlara tavsiye ederim, kendilerini karakola atsınlar, oradan emin, rahat yer bulamazlar.

Verdiğim birçok zahmetlerden dolayı yüzümü kızartacak tek kelime söyliyen olmadı. Bir şey olmamış gibi karakoldan çıktım, doğru vapura! Doğru Istanbula! Kararım - lâf aramızda - katî idi: içmiyecektim!

Vapur, eski tabirile dilenci vapuruydu. Yani sağlı sollu her iskeleye uğrıyan zikzak posta. Kandilliye de uğradı. Akıl bu ya! Alkol şu ya! Anason o ya! yelken etti, çıktım!

Kandillide ne işim var? Niçin çıktım? Sebeplerini iki saniye evvel söyledim, onun için çıktım.

Bir kâğıt dolusu sardalye, domates, taze soğan, şu ve bu... Bir de 96 lık şişe. Dayandım yola!

Mezarlıktan geçiyorum. Bir taş kavuğun altında biribirine sarmaş dolaş olmuş yazılar:

Rabbî! baryahu hâzâ cesedi
Tahta tibakusserâ mürtehima..

Aman sen de! Altı da bir üstü de. Bu varlık, yokluk düşüncelerini ince eleyip sık dokumak... Geç! İçelim!

Peki, içelim. Bu ne güzellik Yarabbi! Boğaza bak! Nasıl işlemişsin yahu? Güzelliğinin kemaline ne rütbe özenmişsin. Şu akıntının üstü sağdan sola; altı soldan sağa! Ya vacibilvücut! Bu, biribirine karıştırmadığın akıntılar da senin kudretinden!

Geç!.. Hoca mısın nesin hoca?. İç!.. Sardalye yemiye bak. Nasıl yemiye bakayım yahu! Boğaziçi bu Ona bakıyorum. Ziya Paşa ne demiş? Başkaları nasıl anlamış?

"Yarab! Ne eksilirdi deryayi izzetinden
"Peymanei vücuda zehrap dolmasaydı,
"Azadeser kalırdım asibi derdügamdan
"Ya dehre gelmeseydim, ya aklım olmasaydı.,,

Hayır! Hayır! Hepsi tekerleme! İyi ettim de dehre geldim! Aklım oldu da duydum.!

Halekallâhülbakar fî suretülbeşer. Yani insan suratında öküz olarak yaşamanın fecaatinden kurtuldum. Bu düşüncelerle, bu duygularla yine o mertebe kendimden geçmişim ki..

Anladın, değil mi?

Hayır! Işte bu sefer hiç anlamadım. Öyleyse söyleyivereyim, o mertebe kendimden geçmişim ve göçmüşüm ki, yine bekçi beni bulmuş, sırtlamış, karakola götürmüş.. Ve güzelim Boğaziçinin güzelim Kandillisinin, güzelim karakolunda rahatça sabahlamışım!

Dedim ya, şu polis idaresinin benden çekmediği kalmadı amma, benim de onlardan görmediğim iyilik ve insanlık ta kalmadı.

Kendime çekidüzen verdim. Kararım yine karar. İçmiyecek miyim? İçmiyeceğim! Aferin bana!

Yolda giderken ne iyi bir tesadüf oldu. Istanbul müzesi fotoğraf atölyesi şefi Esada rastladım. Talebemdendir. Bana.., Selâm vermedi, dememi bekleme! Bana hem selâm verdi, hem de Kumkapıdaki evini verdi! Tapusunu değil, oturmak, yatmak, insanca yaşamak, insanca barınmak haklarını verdi. Karşılık olarak benim sevgimden başka bir şey istemedi... Ne sandın? Her insan adam olmaz! Adam, böylesine denir.

Bu sayededir ki, azat aylarımın bundan ötesi gürültüsüz geçti.

Ağustosun sonu yaklaştı. Ankaraya vakitlice gitmeyi pek lüzumlu gördüm. Öyle ya, benden önce giden bir bayan evlâdı bulunur da kimbilir benim için ne mü zevirlikler eder? Önlemek lâzım. Çok insan var ki, realiteden değil, kulaktan hüküm veriyor.

Ah, hayatta hayvan gibi yaşamanın duygusuzluğu hüküm sürseydi! Ben de Sultan Mahmudun müsahibi Sait Beyin kızlarağası için söylediği hayat lâkırdısını tatsaydım. Evim olsaydı da penceresinin perdesini açıp aziz vatanımın bana doğum yurdu olan bu köşesinden ılık Marmarayı seyretseydim, Hamdolsun, dünya cennet, insan melek! deseydim. Günden güne ilerleyişimize şükretseydim. Ne mümkün! Her o belâyı hazırlıyan benim zavallı kafam!

Annem rahmetlinin boyu iki karış daha yüksek, babam selâmetlinin dev cüsse endamı biraz daha mutedil yaratılsaydı; ve ben bu uygun manzumeden dünyayı teşrif etseydim, elbette dimağ fromanlerim bugünkü zırpırlıkta olmaz - dı, ve ben Ledün denilen varlık esrarını arayıp tarıyan budalalar zümresine dahil olmazdım.

Cebimdeki para Ankarada ancak üç gün kalmıya ve Yozgat - Çorum yolile Iskilibe dönmiye yeterdi. Her ihtimali aklım sıra ölçmüş, biçmiş, sarraf Mişonun bilânçosu gibi bir bilânço çizmiştim.

Nedense bu defaki Ankara yolculuğu ilki gibi şataretli geçmedi. Kompartiman bir alay hırbo ile dolmuştu. Uykudan kalkmış adamın zoraki sahur yemeği yemesi gibi bir gidişti.

(Arkası var)

Düzeltme ve Özür

Bu yazılarım arasında geçen kebapçı Nizamettin adı yanlıştır. Doğrusu Sahaflar Çarşısındaki kitapçı Bay Nizamettindir. Tekerrür eden bu yanlışı düzeltir, özür dileriz.

(HİKÂYEDEN MABAT)

Nerede imiş?

(Başı 6 ıncıda)

— Veroçka, yavrucuğum, dedi, ne yapıp yapıp bu toplantıyı başka bir zamana bıraktırmak lâzım..

— Aman büyük anneciğim, toplantıyı ne diye başka bir güne bıraktıralım?.

— Ben daha hazırlanmadım. Aman Yarabbi, işler nekadar da aksi gitti!.

Büyük anne, büyük birdermansızlık içinde kendini bir kanapeye bıraktı. Hâlâ güzellıklerini muhafaza eden siyah gözlerile, yalvarırcasına torununa bakarak her şeyi anlatmıya başladı:

— Veracığım, dedi, bu yapılacak toplantıda söz söylemeyi epey zamandır kafama yerleştirmiştim.. Benim bugünkü gençliğe çok söyliyeceklerim var. Bunun için de uzunca bir nutuk hazırladım. Bunu güzelce yazdım. Bu iş için üç gecemi feda ettim. Fakat hafızamı kaybettiğimi sen de bilirsin!. Kâğıttan okumak ta muvafık değil.. Bunun üzerine hatırıma başka bir çare geldi. Bizim eski süflör Arkadi Petroviçi buldum. O şimdi burada Moskovadadır. Onun da yaşı oldukça ilerlemiştir. Galiba o da yetmişini geçgindir. Evden kayboldu ğum günlerde ona gidip hazırlanıyordum. O bana yazdığım nutku süfle ediyor, ben de eski zamanlarımı hatırlamıya çalışarak nutka uygun jestler yapıyordum. Bu âdeta bir nevi prova oluyordu. Ben bütün nutku ezberlemiye çalışıyordum.. Halbuki şimdi gördün mü olan işleri?. Ben nutku tamamen ezberliyemedim.. Halbuki bu akşam, hiç beklemediğim sırada bu toplantı olacak.. Veroçka, acaba toplantıyı hiç olmazsa bir iki saat geciktirmek kabil değil mi?. Ben bir koşu Arkadi Petroviçe gider onu alır gelirim.. O bana süfle eder, ben de o suretle nutku söylerim..

— Büyük anneciğim, Arkadi Petroviçin hatırı için toplantıyı gecik tirmezler ki...

— Aman Yarabbi, şimdi ben ne yapacağım?. Maamafih ne olursa olsun ben gidip süflörü getirmiye çalışacağım.. Belki de yetişirim..

İhtiyar kadın şemsiyesini eline aldı. Aynanın karşısına geçerek eskimiş kadife şapkasını düzeltti ve kapıdan çıktı..

Büyük anne salona girdiği zaman toplantı sona ermek üzere idi. Mariya Nikitiçnanın kolunda, Don kişota benziyen uzun boylu, zayıf ve ihtiyar bir adam vardı. Bunlar, Veroçkanın yanına oturdular.. Ihtiyar kadın, sapsarı bir halde, tıkanarak ve yüksek sesle:

— Söz isterim, diye bağırdı.

Mariya Nikitiçna, ufacık boyile, titrek adımlarla hitabet kürsüsüne çıktığı zaman Veroçka, yanında oturmakta olan Avdotya ya:

— Insan bu yaştan sonra hitabet kürsüsünden nasıl söz söyliyebilir, dedi.

Ihtiyar kadın, üç dakika kadar, sessizce, kâh ağzını açtı, kâh kapadı. Bir türlü söze başlıyamıyordu. Fikirlerinin karmakarışık olduğu, ve söyliyeceklerini unuttuğu besbelli idi..

Süflör Arkadi Petroviç, elini ağzına götürerek klâsik ve fasih bir fısıltı ile:

— Dostlarım, bana da... diye fısıldadı..

Büyük anne âdeta boğularak, bir papağan gibi tekrarladı:

— Dostlarım, bana da, bu ihtiyar artiste de fikirlerini söylemesine müsaade ediniz!

Her taraftan:

— Rica ederiz, sesleri yükseldi.

Mariya Nikitiçna, yaşından umulmıyan bir sesle söze başladı.. Uzun uzun söyledi. Güzel söyledi. Artistlerin eski hayatından bahsetti. Onların çektikleri sıkıntıları anlattı.

Bütün salondakiler onu dikkatle dinliyordu.

Yalnız Mariya Nikitiçnayı dinlemiyen bir tek insan vardı. O da ihtiyar süflördü. Ihtiyar süflör, elini, önündeki sandalyenin kenarına dayamış duruyor, ve Veroçkanın kulağına sinirli sinirli:

— Beraber yazdıklarımızdan bari bir tek kelime söylese diyordu. Hep irticalen söylüyor.. Böyle yapacak olduktan sonra beni ne diye buraya getirdi?

Ihtiyar kadın nutkunu bitirdiği zaman onu şiddetle alkışladılar. O, artistçe derin reveranslar yaparak torununun ve süflörün yanına oturduğu zaman bile alkış sesleri bir türlü kesilmiyordu. Ihtiyar kadın o kadar heyecana kapılmıştı ki, o da kendi kendini alkışlamıya başladı.

Ihtiyar süflöre eğilerek:

— Otuz senedir böyle bir muvaffakıyet görmedim, dedi. Bütün nutku kendimden irticalen söyledim.. Seni de boşuna yordum.

Süflör ihtiyar kadının ellerini tutmıya çalışarak:

— Ne yapıyorsunuz, Mariya Nikitiçna?. Şu alkışı bırakınız!. Siz bütün tiyatro kaidelerini altüst ediniz!. Kendi kendinizi alkışlıyorsunuz!.

BULMACA

DÜNKU BULMACAMIZIN HALLI:

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Ş	E	R	B	E	T	■	■	S	Ü
2	E	Z	A	■	■	A	■	F	■	M
3	R	A	H	A	T	■	Ş	E	C	İ
4	A	N	İ	■	■	G	İ	R	İ	T
5	R	■	B	■	K	A	L	A	S	■
6	E	B	E	G	Ü	M	E	C	İ	■
7	■	E	■	A	R	Z	■	E	M	İ
8	A	Ş	İ	F	T	E	■	■	■	L
9	D	E	L	İ	■	■	L	A	P	A
10	A	R	A	L	A	M	A	K	■	Ç

BUGUNKU BULMACA

★ SOLDAN SAĞA:

1 — Kepaze — Nota
2 — Tarz — Sada
3 — Şişmanlık (arapça) — İtalyada bir şehir
4 — Yazı — Törpü
5 — Camiin en yüksek yeri — Derinlik (arapça)
6 — Heveskâr
7 — Anne — Baş (farisî)
8 — Ehlî hayvan — Iriyarı (eski tabir)
9 — Balık tutmaya yarar
10 — Türkiyenin bir şehri

★ YUKARDAN AŞAĞI:

1 — Şekil — Vasiyetin tatbikine bakan
2 — Bir lisanın en yüksek derecesi
3 — Vakit - Ehlî hayvan
4 — Dul kadınlar
5 — Sorgu sözü
6 — Evliya
7 — Başa giyilen bir nevi takke
8 — Yazın içilen su
9 — Tuzla
10 — Etrafı su - Sabahın ıslaklığı

ERTUGRUL SADI
TEK TIYATROSU
Bu gece
(Üsküdar - Hale)
Sinemasında
SÜT KARDEŞLER

Terkibinde
ALTIN KREMİ
bulunan
ve 48 saat havalandırılmış

VENUS PUDRASI Alman ve Ingiliz kimyagerleri tarafından en son keşfedilen yeni bir şaheserdir. Bu yeni Venüs pudrasile pudralanan bir cilt dünyanın en taravetli güzelliğini ifade eder. Hiçbir pudra VENUS pudrası kadar cildi mat tutup cazibeli gösteremez. Sarışın, kumral, esmer her tene uygun renkleri vardır. Ismine dikkat ve taklitlerinden sakınınız.

PUDRA VENÜS

Fransız Donanması Mahvolmuştu

(Başı 7 incide)

kadar Kullodan kalyonunu sığdan kaldırmıya çalışan Leandr sefinesi de, Ingiliz donanmasının en çok tehlikeli ve zayıf yerine yetişerek bu suretle üç Ingiliz gemisi Loryan ile altıncı Fralnsız kalyonu Lefranklen'i ateş altına aldılar.

Bununla beraber gece yarısına doğru vaziyet Fransızlar için yine ümit verici idi: Birinci ve ikinci Fransız kalyonları gerçi artık ateş edemiyorlardı. Fakat bunlar zaten donanmanın en fena gemileri idiler ve üstelik üç Ingiliz kalyonunu işgal ve tespit etmiştirdi. Buna mukabil Ingilizlerden sığ suda oturan bir kalyonla ateşle zedelenen Bellerefon kalyonu hizmetten çıkmışlardı, Fransız hattının merkezindeki 120 toplu Loryan, yanındaki iki kuvvetli kalyonla karşılarındaki 74 toplu üç Ingiliz gemisine ateşçe üstündüler ve bunların karşılarındaki Ingiliz kalyonlarına verdirdikleri hasarat, kendilerininkine nispetle, fazla idi. Bu yüzden, ateş muharebesinin bütün gece devam etmesi ve komodor Villeneuve'ün de nihayet sabah uyanarak emrindeki rak tek mermi atmamış ve mermi yememiş beş iyi kalyon ve iki firkateyn ile, Ingilizlerin yorgunluktan bitkin gemilerine saldırması mümkündü. Fakat, zafer daima ve daima yalnız harbin ezelî kaidelerine sadık olan azim, karar ve cüret sahibi tarafındır ve onun hakkıdır da.

Fransız Amiral gemisinde bir yangın çıktı ve bastırılamıyarak arttı ve nihayet Loryan saat 11 de havaya uçtu. Bu beklenmiyen kaza, zaferin cihetini artık tespit etmişti. Fransız amirali Brueis bir kahraman gibi dövüşmüş ve aldığı müteaddit yaralara rağmen kumanda yerinde kalmış ve burada zaten, gemisinin infilâkından evvel ölmüştü.

Ingiliz gemileri som tane attıklarına göre, yangının dahilî bir tesirden ileri geldiği zannolunuyor. Loryan'ın müthiş infilâkı muharebeye bir çeyrek kadar fasıla verdirmişti. Maamafih Fransız gemileri, tekrar şiddetli ateşe başladıklarına göre, amiral gemisinin zıyaı onları yeise düşüremediği anlaşılır. Hülâsa üçüncüden altıncıya kadarki ve sekizinci Fransız kalyonları sabahın üçüne kadar ateşe devam ettiler. Bu ateş saat 3 ten beşe kadar her iki cihette zayıfladı. Saat 5 ile 6 arasında şiddetlenerek yine dehşetli bir hal aldı ve nihayet öğleyin muharebe hâlâ devam ediyordu ve ancak 2 ağustos saat 2 ye geldi de sona erdi.

İşte komodor Villeneuve ancak bu zaman uyanmış ve 24 saattenberi muharebe edildiğinin farkına vararak, Fransız hattının on birinci kalyonu ve bizzat komodorun bindiği Giyyomtel ile birlikte on ikinci Jenerö kalyonunu ve 2 firkateyni alarak denize, kaçmak için açılmıştı. Fransızların sol cenah gemilerini teslime mecbur eden Ingiliz kalyonları bilâhare onuncu Fransız gemisi Merkür'e ateş ederek bunu ehemmiyetli zayiata duçar etmişlerdi. Fransız hattının sekizinci, dokuzuncu ve onuncu kalyonları baştan kara ettiler.

Fransızlar, kaçan dört gemiden maada bütün donanma ile 3500 can kaybettiler. Ingilizlere gelince, bunların zayiatı ve kargaşalıkları Loryan'ın müthiş kazasına ve komodor Villeneuve'ün anlaşılmaz inadına rağmen o derecede idi, ki sekizinci Fransız kalyonu Tannan'ın üzerinde muharebeden 24 saat sonraya kadar Fransız sancağı dalgalanmakta devam ettiği halde, Nelsonun elinde buna hücum edebilecek bir halde tek gemi kalmamıştı. Ingilizler, kaçan dört Fransız gemisini yalnız takip edememekle kalmadılar; bilâkis bulundukları harabiyet halinde, sapasağlam dört Fransız harp gemisinin uzaklaşıp gitmelerini memnuniyetle gördüler. Ingilizlerden 890 telefat olmuş ve Amiral Nelson da bir gülle parçası ile başından yaralanmıştı.

Selimiye Askerî Satınalma Komsiyonu İlânları

Ciheti askeriyeye ait kestane doru dişi katırım 21. 1. 938 cuma günü saat 10 da Usküdar Atpazarında satılacağı ilân olunur. (270)

ÇOCUKLARA

Bu havalarda cebinizde muhakkak bir kutu
PASTİL MİDAT
bulundurunuz.
Boğaz hastalığına tutulmaz, ağrıyan boğazınız iyileşir.
Fiatı her yerde 25 kuruştur.

Istanbul birinci ticaret mahkemesinden: Türk Şilepçilik limitet şirketinin acentehanesine mensup (GALATA) vapurunun Ereğliden maden kömürü hamulesile Istanbula gelmekte iken 11. 1. 1938 gece vakti saat iki raddelerinde Şile fenerinin 6,5 mil açığında Suat isimli vapur ile müsademesine ait kaza hakkında tanzim eylediği raporun alınması mezkûr Galata vapuru süvarisi Ismail tarafından bu arzuhal talep edilmiş olmakla gemi veya yükle alâkalı ve kazadan zararlı herkesin raporun alınacağı 26. 1. 1938 çarşamba günü saat 14 te mahkemede hazır bulunması veya bir vekil göndermesi lüzumu Deniz Ticaret kanununun 1065 nci maddesi mucibince ilân olunur. (4950)

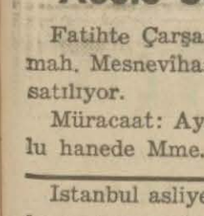

MAMA

Dr. H. Şinasi

Besler ve uvvetlendirir. Gürbüz, tombul ve sıhhatli çocuk yetiştiren yeğâne gıdadır.

Acele Satılık Hane

Fatihte Çarşambada Tevkii Cafer mah. Mesnevîhane sok. 11 No. hane satılıyor.

Müracaat: Ayni sokağın 3 cü No. lu hanede Mme. Loksandra.

Istanbul asliye üçüncü hukuk mahkemesinden: Jan Pazar tarafından Beyoğlu Cezair sokak Maridoviç apartmanında 3 numarada mukim Rokos, Daliroza, Con, Alfred, Corç, Pol ve Luçika aleyhlerine mahkememizin 937—1920 No. lı dosyasile açılan gaiplik davasından dolayı müddeialeyhlere gönderilen dava arzuhali suretleri mumaileyhimin mezkûr adresi tahminen 20—25 sene evvel terk ile semti meçhule gittikleri şerhile bilâ tebliğ iade edilmesi üzerine bittalep H. U. M. K. nun 141 ve 142 inci maddelerine tevfikan bir ay müddetle ilânen tebligat ifasına karar verilmiş ve dava arzuhalı suretleri mahkeme divanhanesine talik kılınmış olduğundan mumaileyhim Rokos, Daliroza, Con, Alfred, Corç ve Pol ve Luçikanın bu müddet zarfında mahkemeye müracaatla dava arzuhalini tebellüğ ve on gün içinde cevap vermeleri lüzumu tebliğ makamına kaim olmak üzere ilân olunur. (4048)

Istanbul beşinci icra memurluğundan: Bir borçtan dolayı haczedilip satılmasına karar verilen bir adet Kelvinatör markalı buz dolabı 24. 1. 938 pazartesi günü saat 9, 10 arasında Cerrahpaşada Şeref eczanesinde açık artırma ile satılacağından talip olanların mezkûr gün ve saatte mahallinde satış memuruna müracaat etmesi ilân olunur. (4055)

İhtira İlânı

"Makineli tüfek,, hakkında alınmış olan 1 Haziran 1936 günlü ve 2118 sayılı ihtira beratı ile buna ait 5 haziran 1936 günlü birinci ilâve tasdiknamesini bu defa mevkii file konmak üzere ahere devrü ferağ veya icar edileceğinden talip olanların Galatada, Iktısat hanında, Robert Ferriye müracaatları ilân olunur

Vilâyet ve Kaza Merkezlerindeki

TÜCCARLARIMIZIN

Nazarı Dikkatine:

Yurdumuzun birçok yerlerindeki sayın bayanlarımızdan aldığımız mektuplarda bulundukları yerde

F E M I L

bulunmadığından müşkül bir vaziyette kaldıklarını bildirmektedirler.

Her nekadar bu müşkülâtı koli olarak önlemekte isek te müşterilerimize daha pratik bir kolaylık göstermek için her vilâyette ve kaza merkezlerinde umumî vekâletimizi yapacak müesseseler arıyoruz. Kendilerine sürümünün fazlalığı cihetinden epeyce bir kazanç bırakacak olan **FEMİL** satışını yapmak arzu eden tüccarlarımızın bir mektupla

İSMET ECZANESİ İSTANBUL GALATA

adresine müracaatları rica olunur.

Devlet Demiryolları ve limanları İşletme U. İdaresi İlânları

Muhammen bedel ve muvakkat teminat mikdarları aşağıda yazılı 9 grup tezgâh, grup grup ihale edilmek şartile 18—3—938 Cuma günü saat 15 den itibaren sıra ile Ankarada idare binasında ve kapalı zarf usulile satın alınacaktır.

Bu işlere girmek isteyenlerin aşağıda gösterilen muvakkat teminatlarile, kanunun tayin ettiği vesikaları ve Nafıa müteahhitlik vesikası ve tekliflerini ayni gün saat 14 de Komisyon Reisliğine vermeleri lâzımdır.

Şartnameler parasız olarak Ankarada malzeme dairesinden H. Paşada Tesellüm ve sevk şefliğinden dağıtılmaktadır. (153)

Tezgâhın cins ve miktarı		Muhammen Bedel Lira	Muvakkat Teminat Lira
I — Sutumlu ve Masa matkapları	43 adet	55000	4000
II — Radial matkaplar	10 „	25000	1875
III — Şeping tezgâhları	15 „	30000	2250
IV — Varagel plânya	1 „	20000	1500
V — Ufkî delme ve freze tezgâhı	1 „	16000	1200
VI — Dik tornalar	3 „	30000	2250
VII — Zımpara tezgâhları	31 „	32000	2400
VIII — Saç tezgâhları	11 „	70000	4750
IX — Kaynak makinaları	25 „	35000	2625

* * *

1. 2. 1938 tarihinden itibaren:

1 — Sürat tirenlerinde muteber olmıyan tenzilli tarifelere tevfikan bilet almış olan alelûmum yolcular tirene binmeden evvel istasyonlarda munzam ücret tediye ederek sürat tirenlerine mahsus munzam biletini almak şartile bu tirenlerde seyahat edebilirler.

Sürat tirenlerinde muteber bileti olmıyan yolcular hakkında biletsiz muamelesi tatbik edileceğinden sayın yolcuların her halde tirene binmeden evvel biletlerini temin etmiş olmaları kendi menfaatleri iktizasındandır

2 — Sürat tirenlerinde muteber olmıyan tenzillli bilet hamili yataklı vagon yolcularının sürat tirenlerinde seyahat etmek için tediye edecekleri munzam ücret, umumî tarife ücretinin yüzde on iki buçuğa indirilmiştir. (202)

* * *

Yerli ve ecnebi mala ait muhammen bedeli ve ismi aşağıda yazılı muhtelif ebonit malzemesi 2/3/938 çarşamba günü saat 15,30 da kapalı zarf usulü ile Ankarada idare binasında satın alınacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin teklif edilecek malın yerli veya ecnebi olduğuna göre hizalarında yazılı muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikaları ve Nafıa Müteahhitlik vesikası ve tekliflerini ayni gün saat 14,30 a kadar komisyon reisliğine vermeleri lâzımdır.

Şartnameler parasız olarak Ankarada malzeme dairesinden Haydarpaşada tesellüm ve sevk şefliğinden dağıtılmaktadır.. (206)

İSMİ	YERLİ MALA AİT Muhammen bedel Lira	YERLİ MALA AİT Muvakkat teminat Lira	ECNEBİ MALA AİT Muhammen bedel Lira	ECNEBİ MALA AİT Muvakkat teminat Lira
Vagon akkümülâtörleri için ebonit kutular ve muhtelif ebonit parça çubuk ve levhaları.	23365	1752,38	18500	1387,5

* * *

Haydarpaşa deposuna bir sene zarfında gelecek olan tahminen 40000 ton maden kömürünün vagonlardan yere boşaltılması ve yerden makine ve vagonlara yükletilme işi 3. 2. 938 tarihine müsadif perşembe günü saat 15 te Haydarpaşa gar binası dahilinde 1 inci işletme komisyonu tarafından kapalı zarf usulile ihalesi yapılacaktır. Beher ton kömürün tahliyesi için 10 ve tahmili için de 19 kuruş muhammen bedel konulmuştur. İsteklilerin 870 lira muvakkat teminat makbuzu ile kanunun tayin ettiği vesikaları, resmî gazetelerin 7. 5. 36 tarih ve 3297 numaralı nüshasında intişar etmiş olan talimatname dairesinde alınmış vesika ve tekliflerin ayni gün saat 14 de kadar komisyon reisliğine verilmesi lâzımdır. Bu işe ait şartnameler 14 de kadar komisyon reisliğine verilmesi lâzımdır. Bu işe ait şartnameler Haydarpaşada 1 inci işletme komisyonu tarafından parasız olarak verilir. (342)

İstanbul Liman Sahil Sıhhiye Merkezi Satınalma Komisyonundan:

1 — Merkezimize ait İzmir Motörü teknesinin tamiri ve makinasının Dizel'e tahvili keşfi mucibince kapalı zarf usuliyle eksiltmeye konulmuştur

2 — Keşif bedeli (6,900) liradır.

3 — Bu işe ait şartname şunlardır:

A — İdarî şartname.

B — Fennî şartname.

C — Proje.

4 — İstekliler bu şartnameleri ilişikleriyle beraber 55 kuruş bedelinde merkezimiz levazımından alabililer.

5 — Eksiltme 25 İkincikânun 1938 salı günü saat 15 de Galatada Kara Mustafapaşa sokağında İstanbul Liman Sahili Sıhhiye Merkezi Satın Alma Komisyonunda yapılacktır.

6 — Muvkkat teminat parası 517 lira 50 kuruştur.

7 — Eksiltmeye girecekler bu gibi işleri yaptıklarına dair resmî vesika ibraz etmeleri şarttır. (74)

BİOCEL... Cild hüceyratı merkezinden istihsal edilmiş cild için yeni ve kıymetli bir cevher

28 gün zarfında yaşlı kadınları daha genç gösterir.

Cildinizin genç, terü taze ve pembe kalması için onu besleyiniz. Artık buruşukluklar kalmadı:

25 yaşından sonra cildiniz, kıymetli Biocelini kaybetmiye başlar. Eğer hemen beslenip ihya edilmezse buruşup solar ve ihtiyarlar.

Biocel bu yeni cilt unsurunda cildinizinkinin aynidir. Adeta beşerenizin lâzımı gayri müfarikidir. Cildinizi açlıktan öldürmeyiniz. Onu Biocel ile besleyiniz ve yaşlandığınız zamanlarda bile cildinizin daima taze ve cazip görünmesini temin ediniz.

BİOCEL tesirini gösterdi

Tecrübe edebiliriz.

Biocel'i zengin bir cilde malik olan 50 yaşlarında bir kadın 30 ve 30 yaşlarında bir kadın 24 yaşında görünebilir. Genç kızlar da hiçbir vakit göremiyecekleri şayanı hayret bir tene malik olurlar.

50 yaşlarında milyonlarca kadınların karakterleri genç olabilir. Fakat, ihtiyarlamış gibi göründükleri cihetle erkeklerin yüzünde hiçbir itibarları yoktur. Son zamanlarda büyük bir âlim, Viyana Tıp Fakültesinin profesörü tarafından keşfedilen bu yeni cild unsurunda kemali itina ile intihap edilmiş genç hayvanlarda gizlenmiş cild hüceyratı merkezinden istihsal edilmiş saf Biocel vardır. Bu cevher, pembe rengindeki **Tokalon** kreminde cildinizi beslemek ve gençleştirmek için matlûp nisbet dairesinde mevcuttur. Geceleri yatmazdan evvel kullanınız. Beyaz rengindeki (yağsız) **Tokalon** kremini sabahları kullanınız. Terkibinde "Beyaz Oksijen,, bulunduğundan birkaç gün zarfında birbirinden daha beyaz üç levin üzerine cildinizi şayanı hayret bir surette beyazlatır. Siz de hemen bu iki kremi kullanmıya başlayınız. Memnuniyetbahş neticesinden son derece memnun kalacaksınız.

Biocel'li TOKALON Kremini kullanınız ve her sabah daha genç görününüz..

Binlerce Tokalon müşterisinden müessesemize mektub yazanların müşahedeleri kendiliğinden gelen en kıymetli delillerdir.

(Tokalon Kreminizden bihakkın istifade ettim. Yüzümdeki çirkin kabarcıklar zail oldu...)

Z. B. H. O. Fatsa

(Tokalon kreminin benim cildimin nescine çok uygun geldiğini itiraf etmeyi bir vazife bilirim. Cildim esmer olduğu halde Tokalon sürdükten sonra beyazlanmakta ve ufak kabarcıklar tamamile zail olmaktadır.)

B. Şehir İ. B. M. Eşi.. Tü. Konya

Mektupların asılları dosyalarımızda saklıdır.

İstanbul Nafıa Müdürlüğünden:

7. 2. 938 pazartesi günü saat 15 te İstanbulda Nafıa müdürlüğünde (989,07) lira keşif bedelli Üsküdar t evkif evi demir parmaklık işi açık eksiltmiye konulmuştur. Mukavele, eksiltme, bayındırlık işleri genel, hususî ve fennî şartnameleri, proje keşif hulâsasile buna müteferri diğer evrak dairesinde görülecektir. Muvakkat teminat (75) liradır.

İsteklilerin en az (500) liralık bu işe benzer iş yaptığına dair idarelerinden almış olduğu vesikalara istinaden İstanbul Nafıa müdürlüğünden eksiltme tarihinden bir hafta evvel alınmış ehliyet ve Ticaret odası vesikaları ile gelmeleri. (334)

VIROZA

PATI

Kan çıbanları, el ve ayak parmaklarının kaşıntılar, dolama, meme iltihabı, ve çatlakları, flegmonlar, yanıklar, tıraş yaraları, genlikler, koltuk altı çıbanları.

Tedavisini en erken ve en emin bir surette temin eder.

Şark Spençiyari lâboratuvarı T. A. Ş.

Istanbul dördüncü icra memurluğundan: Divanyolu Bestekâr Osman sokak 1 No. da iken elyevm ikametgâhı meçhul Münür aleyhine Sultanahmet üçüncü sulh hukuk mahkemesinden istihsal eylediği 24. 11. 37 tarihli ve 37—2196 No, lı ilâma müsteniden Fatmanın aleyhinize tahliye talebinde bulunmuş ve tanzim olunan 38—152 dosya sayılı tahliye emri berayi tebliğ ikametgâhınıza gönderilmişse de tahliye emri zahrına verilen meşruhatta mezkûr ikametgâhınızı terkettiğinizi ve yeni ikametgâhınız da meçhul olduğu anlaşılmış olduğu mezkûr tahliye emrinin icra mercii hâkimliği kararile 15 gün müddetle ilânen tebliğine karar verilmiş olduğundan işbu ilânın tarihi neşrinden itibaren 15 gün içinde tahliye ve teslim etmediğiniz ve bu müddet zarfında tehiri icra kararı getirmediğiniz takdirde ilâm hükmünün zorla icra olunacağı tahliye emri makamına kaim olmak üzere ilânen tebliğ olunur. (4057)

ZAYI — Kadıköy Askerlik şubesinde yabancı olarak kaydettirdiğim askerî vesikamı ve nüfus tezkeremi kaybettim. Yenisini çıkaracağımdan zayilerin hükmü yoktur.

326 doğumlu İbrahim oğlu İhsan

Mideniz bozuk, diliniz paslı, kabız çekiyorsunuz, iştihanız yok mutlaka

HASAN Meyva özü

alınız. Yarım bardak su içinde alınan ve meyva usarelerinden yapılan bu harika midenize rahat ve huzur verecektir.

Şişe 25 büyük 40, dört misli 60 Kuruş

HASAN Gazoz Özü

Limon, Portakal, Frenk üzümü, Muz ve Mandalina çeşitleri çıkmıştır.

Meyva usarelerinden yapılmıştır. Şampanya gibi lezzetli ve midevîdir. Misafirlerinize HASAN GAZOZ ÖZÜ ikram ediniz. Yakında, Ananas, Çilek, Kayısı, Ağaç Çileği nevileri çıkacaktır.

Şişesi 25, büyük 35, dört misli 50 kuruştur.

SEFALİN

Grip-Nezle
Baş - Diş
ROMATİZMA
ve
Bütün ağrıları derhal
MAKAS GİBİ
keser

eczanelerde
1 lik ve 12 lik
ambalâjlarını
arayınız
Taklitlerinden
sakınınız
SEFALİN
ismine dikkat
ediniz

---

10 TANESİ

15 KURUŞ

TAM YERLİ MALIDIR.

NEVROZİN

Bütün Ağrıların Panzehiridir

Beyhude ıstırap çekmeyiniz!

BİR TEK KAŞE

NEVROZİN

Bu muannid baş ve diş ağrılarını süratle izaleye kâfidir. Romatizma evcaı, sinir, mafsal ve adale ıstırabları NEVROZİN'le tedavi edilir.

Nezle, grip ve bronşite karşı en müessir ilâç NEVROZİN'dir.

NEVROZİN tercih ediniz.

İcabında günde (3) kaşe alınabilir

KANZUK

MEYVA TUZU

KANZUK

MEYVA TUZU

EN HOŞ VE TAZE MEYVALARIN USARELERINDEN ISTIHSAL EDILMIŞ TABII BIR MEYVA TUZUDUR. Emsalsiz bir fen harikası olduğundan tamamen taklid edilebilmesi mümkün değildir. Hazımsızlığı, mide yanmalarını, ekşiliklerini ve muannid inkıbazları giderir. Ağız kokusunu izale eder. Umumi hayatın intizamsızlıklarını en emin surette ıslah ve insana hayat ve canlılık bahşeder.

INGILIZ KANZUK ECZANESI

BEYOGLU - ISTANBUL

SAHİBİNİN SESİ

TİCARETHANESİ

KELVİNATÖR - MARKONİ - SPARTON
TUNGSRAM - BİZERBA daireleri

302 İstiklâl caddesi — Beyoğlu

Bir güna yanlışlığa mahal verilmemek için 938 senesi için memurlarımıza (turuncu) yerine (YEŞİL) renkte hüviyet varakaları vermiş olduğumuzu saygı değer müşterilerimize bildirir. Memurlarımız her talepte hüviyet varakalarını ibraz edeceklerdir.

Müdüriyet

CAFER Müshil Şeker

Tesiri kat'i içimi kolay
en iyi müshil şekeridir

Bilûmum eczanelerde bulunur

Galatasaray Alım Satım Komisyonu Başkanlığından:

İlk teminatı		Muhammen F.	Muhammen Miktarı
Lira	K.	Kuruş	Metre
120.	75	460	350 Lâcivert Kumaş

Galatasaray Lisesine lüzum olan yukarıda nev'i ve miktarı ve ilk teminatı yazılı kumaşın 20—1—938 gününe müsadif perşembe günü saat 15 de Istanbul Kültür Direktörlüğü binasında liseler muhasebeciliğinde toplanan komisyonda açık eksiltme si yapılacaktır.

Bu işe gireceklerin nümune ve şartnameyi görmek üzere Okul İdaresine ve Ticaret Odasının yeni sene vesika e teminat makbuzlariyle belli gün ve saatte Komisyona gelmeleri. "50,,

---

İnhisarlar Umum Müdürlüğünden:

Çamaltı tuzlası için diplomalı bir makine veya elektrik mühendisi alınacaktır. Yüksek Mühendis tercih edilir. Taliplerin vesikalarile birlikte idaremiz memurin şubesine müracaat etmeleri. (305)

DAKTİLO ARANIYOR

Bir Türk şirketinde daktilo veya büro işlerinde istihdam edilmek üzere bir Türk Bayanı aranıyor. Muhasebeden anlıyan ve ingilizce bilenler tercih olunur. Tekliflerin yazı ile Beyoğlu 254 posta kutusuna yapılması

Belediye Sular İdaresinden:

Terkos fabrikasında kış mevsiminden istifade ederek yapılması lâzım gelen esaslı tamirat dolayısile Beyoğlu tarafında olduğu gibi İstanbul cihetinde de yeniden ilân edilinciye kadar saat 22 den sabah beşe değin suların kesileceğini sayın halkımıza bildiririz. (344)

Sahibi: Ahmet Emin YALMAN. Umumî Neşriyatı İdare Eden: S. SALİM
Gazetecilik ve Neşriyat Türk Limitet Sirketi. Basıldığı yer TAN Matbaası